

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA
OKRĘGOWE KOMISJE EGZAMINACYJNE

INFORMATOR
O EGZAMINIE MATURALNYM
Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO
OD ROKU SZKOLNEGO 2014/2015

INFORMATOR O EGZAMINIE MATURALNYM Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO OD ROKU SZKOLNEGO 2014/2015

opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną
we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi
w Gdańsku, Jaworznie, Krakowie, Łodzi,
Łomży, Poznaniu, Warszawie i we Wrocławiu

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2013

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
ckesekr@cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 616 33 99
oke@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie

os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 01
oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

ul. Nowa 2, 18-400 Łomża
tel. 86 216 44 95
sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 634 91 33
komisja@komisja.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60
sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

ul. Grzybowska 77, 00-844 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 94
sekretariat@oke.wroc.pl

Spis treści

Wstęp	7
1.1. Język obcy nowożytny na egzaminie maturalnym od roku szkolnego 2014/2015	9
1.1.1. Zakres wymagań sprawdzanych na egzaminie maturalnym.....	9
1.1.2. Ogólna charakterystyka egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego.....	9
1.2. Część ustna (bez określania poziomu)	11
1.2.1. Charakterystyka części ustnej	11
1.2.2. Ogólne zasady oceniania wypowiedzi ustnych	12
1.2.3. Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych.....	13
1.3. Część pisemna (poziom podstawowy i rozszerzony)	16
1.3.1. Rozumienie ze słuchu	16
1.3.2. Rozumienie tekstów pisanych	16
1.3.3. Znajomość środków językowych	17
1.3.4. Wypowiedź pisemna	17
1.3.5. Formy wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym	18
1.3.6. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie podstawowym	19
1.3.7. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym	22
1.3.8. Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych	25
2.1. Zakres środków gramatycznych (poziom podstawowy i rozszerzony)	27
2.2. Część ustna (bez określania poziomu). Przykładowe zestawy zadań	36
2.3. Część pisemna (poziom podstawowy). Przykładowe zadania z rozwiązaniami	47
2.4. Część pisemna (poziom rozszerzony). Przykładowe zadania z rozwiązaniami	62
2.5. Egzamin maturalny dla absolwentów niesłyszących (poziom podstawowy i rozszerzony)	77
2.5.1. Rozumienie tekstów pisanych	78
2.5.2. Znajomość środków językowych	78
2.5.3. Wypowiedź pisemna	79
2.5.4. Formy wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym	80
2.5.5. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie podstawowym	80
2.5.6. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym	82
2.5.7. Przykładowe zadania z rozwiązaniami (poziom podstawowy)	82
2.5.8. Przykładowe zadania z rozwiązaniami (poziom rozszerzony)	90
2.6. Egzamin maturalny na poziomie dwujęzycznym	94
2.6.1. Część ustna	94
2.6.1.1. Ogólne zasady oceniania wypowiedzi ustnych	96
2.6.1.2. Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych	96
2.6.2. Część pisemna	101
2.6.2.1. Rozumienie ze słuchu	101
2.6.2.2. Rozumienie tekstów pisanych	102
2.6.2.3. Znajomość środków językowych	102
2.6.2.4. Wypowiedź pisemna	102
2.6.2.5. Formy wypowiedzi pisemnych	103
2.6.2.6. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych	104
2.6.2.7. Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych	107
2.6.3. Zakres środków gramatycznych	108
2.6.4. Część ustna. Przykładowe zestawy zadań	112
2.6.5. Część pisemna. Przykładowe zadania z rozwiązaniami	121
Opinia Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich o informatorach maturalnych od 2015 roku	135

Wstęp

Informator o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2014/2015 jest podzielony na dwie części.

CZĘŚĆ PIERWSZA (1.1.–1.3.) zawiera ogólne informacje dotyczące egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego, sprawdzane umiejętności, rodzaje zadań oraz skale oceniania wypowiedzi ustnych i pisemnych.

CZĘŚĆ DRUGA (2.1.–2.6.) zawiera zakresy środków gramatycznych oraz przykładowe zadania z języka angielskiego na poszczególne poziomy egzaminu maturalnego wraz z rozwiązaniami, w tym:

- przykładowe zestawy zadań do części ustnej (bez określania poziomu)
- przykładowe zadania do części pisemnej (poziom podstawowy i rozszerzony)
- przykładowe zadania do części pisemnej dla absolwentów niesłyszących (poziom podstawowy i rozszerzony) wraz z krótką charakterystyką egzaminu
- przykładowe zadania na poziomie dwujęzycznym (część ustna i pisemna) wraz z krótką charakterystyką egzaminu.

Dla każdego zadania w części pisemnej podano najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe z podstawy programowej kształcenia ogólnego, do których to zadanie się odnosi. Nie wymieniono wymagań, których spełnienie jest istotne, ale nie gwarantuje wykonania zadania. Na przykład dla zadań sprawdzających umiejętność rozumienia wypowiedzi nie podaje się wymagań związanych ze znajomością środków językowych, wychodząc z założenia, że ta wiedza jest koniecznym warunkiem zrozumienia tekstu mówionego i pisanego.

Zadania w *Informatorze* nie wyczerpują wszystkich typów zadań, które mogą wystąpić w arkuszach egzaminacyjnych. Nie ilustrują również wszystkich wymagań z zakresu języków obcych w podstawie programowej. Należy zauważyć, że na egzaminie nie da się sprawdzić spełnienia niektórych wymagań lub da się to zrobić jedynie w ograniczonym stopniu. Dlatego *Informator* nie może być jedyną ani nawet główną wskazówką do planowania procesu kształcenia w zakresie języka obcego w szkole ponadgimnazjalnej. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej może zapewnić wszechstronne wykształcenie uczniów szkół ponadgimnazjalnych w zakresie wybranego języka obcego.

Przed przystąpieniem do dalszej lektury *Informatora* warto zapoznać się z ogólnymi zasadami obowiązującymi na egzaminie maturalnym od roku szkolnego 2014/2015. Są one określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz sposobu przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, z późn. zm.), w tym w szczególności w rozporządzeniu z 25 kwietnia 2013 r. zmieniającym powyższe rozporządzenie (Dz.U. z 2013 r., poz. 520), oraz – w skróconej formie – w części ogólnej *Informatora o egzaminie maturalnym od roku szkolnego 2014/2015*, dostępnej na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (www.cke.edu.pl) i na stronach internetowych okręgowych komisji egzaminacyjnych.

1.1.

Język obcy nowożytny na egzaminie maturalnym od roku szkolnego 2014/2015

1.1.1. Zakres wymagań sprawdzanych na egzaminie maturalnym

Język obcy nowożytny obowiązuje jako przedmiot egzaminacyjny na sprawdzianie w szkole podstawowej, na egzaminie gimnazjalnym i maturalnym. Podczas ostatniego z nich sprawdza się, w jakim stopniu absolwent szkoły ponadgimnazjalnej spełnia wymagania z zakresu języka obcego nowożytnego określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla IV etapu edukacyjnego (podstawa programowa IV.1 i IV.2). Poszczególne zadania w arkuszu egzaminacyjnym mogą też – w myśl zasady kumulatorywności przyjętej w podstawie programowej – odnosić się do wymagań przypisanych do etapów wcześniejszych (I i II – szkoła podstawowa oraz III – gimnazjum).

Podstawa programowa dzieli wymagania na ogólne i szczegółowe. Wymagania ogólne nawiązują do działań językowych składających się na kompetencję komunikacyjną opisaną w *Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego* i określają nadrzędne cele kształcenia językowego. Wymagania szczegółowe rozwijają i doprecyzowują cele ogólne, m.in. wyznaczają zakres kształconych umiejętności, tematykę zadań oraz możliwe rodzaje tekstów wykorzystywanych w procesie kształcenia językowego.

1.1.2. Ogólna charakterystyka egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego

Ogólna charakterystyka egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego przedstawiona jest w tabelach poniżej: Tabela 1. dotyczy części ustnej, natomiast Tabela 2. – części pisemnej.

TABELA 1. Ogólna charakterystyka części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego

	CZĘŚĆ USTNA – BEZ OKREŚLANIA POZIOMU EGZAMINU	CZĘŚĆ USTNA – POZIOM DWUJĘZYCZNY
TEMATYKA ZADAŃ; WYMAGANIA OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej IV.1: • wymagania ogólne: I, III, IV, V • wszystkie wymagania szczegółowe w punktach: 1, 4, 6, 8, 12	określone w podstawie programowej IV.2: • wymagania ogólne: I, III, IV, V • wszystkie wymagania szczegółowe w punktach: 1, 4, 6, 8, 12
CZAS TRWANIA	ok. 15 minut	ok. 15 minut
CHARAKTER EGZAMINU	przedmiot obowiązkowy lub dodatkowy	przedmiot dodatkowy
CZĘŚCI ZESTAWU EGZAMINACYJNEGO	Rozmowa wstępna Rozmowa z odgrywaniem roli Opis ilustracji i odpowiedzi na trzy pytania Wypowiedź na podstawie materiału stymulującego i odpowiedzi na dwa pytania	Rozmowa wstępna Odpowiedzi na trzy pytania odnoszące się do materiału stymulującego Prezentacja na podany temat oraz odpowiedzi na trzy pytania
OCENIAJĄCY	przedmiotowy zespół egzaminacyjny	

TABELA 2. Ogólna charakterystyka części pisemnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego

	CZĘŚĆ PISEMNA – POZIOM PODSTAWOWY	CZĘŚĆ PISEMNA – POZIOM ROZSZERZONY	CZĘŚĆ PISEMNA – POZIOM DWUJĘZYCZNY
TEMATYKA ZADAŃ; WYMAGANIA OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej IV.1. P*: • wymagania ogólne: I – V • wszystkie wymagania szczegółowe w punktach: 1–3, 5, 7, 8, 12, 13 oraz wybrane wymagania w punkcie 6, ale w formie pisemnej	określone w podstawie programowej IV.1.P i IV.1. R*: • wymagania ogólne: I – V • wszystkie wymagania szczegółowe w punktach: 1–3, 5, 7, 8, 12, 13	określone w podstawie programowej IV.2: • wymagania ogólne: I – V • wszystkie wymagania szczegółowe w punktach: 1–3, 5, 7, 8, 12, 13
CZAS TRWANIA	120 minut	150 minut	180 minut
CHARAKTER EGZAMINU	przedmiot obowiązkowy	przedmiot dodatkowy	przedmiot dodatkowy
CZĘŚCI ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO	Rozumienie ze słuchu Rozumienie tekstów pisanych Znajomość środków językowych Wypowiedź pisemna	Rozumienie ze słuchu Rozumienie tekstów pisanych Znajomość środków językowych Wypowiedź pisemna	Rozumienie ze słuchu Rozumienie tekstów pisanych Znajomość środków językowych Wypowiedź pisemna
OCENIAJĄCY	egzaminatorzy okręgowej komisji egzaminacyjnej		

* P – zakres podstawowy; R – zakres rozszerzony

1.2.

Część ustna (bez określania poziomu)

Celem części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego jest ocena sprawności mówienia, rozumianej jako kompetencja komunikacyjna zdającego. Zakres wiadomości i umiejętności sprawdzanych w tej części egzaminu określają wymagania ogólne i szczegółowe w podstawie programowej kształcenia ogólnego, tj.:

- wymagania ogólne: I. Znajomość środków językowych. III. Tworzenie wypowiedzi. IV. Reagowanie na wypowiedzi. V. Przetwarzanie wypowiedzi.
- wymagania szczegółowe obejmujące 1 – zakres tematyczny, 4 – tworzenie wypowiedzi ustnych, 6 – reagowanie w formie ustnej, 8 – przetwarzanie tekstu w formie ustnej, 12 – stosowanie strategii komunikacyjnych i kompensacyjnych.

1.2.1. Charakterystyka części ustnej

Część ustna egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego trwa około 15 minut. Egzamin ma formę rozmowy zdającego z osobą egzaminującą, w obecności drugiego nauczyciela, który nie bierze aktywnego udziału w rozmowie. Zestaw egzaminacyjny składa się z trzech zadań i zawiera polecenia w języku polskim do zadań 1. i 3. oraz materiał ikonograficzny do zadań 2. i 3.

Przebieg egzaminu oraz ogólna charakterystyka poszczególnych zadań są przedstawione w Tabeli 3.

TABELA 3. Część ustna egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego

	PRZEBIEG EGZAMINU. CHARAKTERYSTYKA ZADAŃ	CZAS TRWANIA
Czynności organizacyjne	Po wylosowaniu zestawu zdający przystępuje do egzaminu. Nie przewidziano dodatkowego czasu na zapoznanie się z treścią całego zestawu przed odpowiedzią.	-
Rozmowa wstępna	Egzaminujący zadaje zdającemu kilka pytań związanych z jego życiem i zainteresowaniami. Lista pytań do wyboru zamieszczona jest wyłącznie w zestawie dla egzaminującego. Celem rozmowy jest umożliwienie zdającemu oswojenia się z sytuacją egzaminacyjną.	ok. 2 minut
Zadanie 1. Rozmowa z odgrywaniem roli	• Zdający ma ok. 30 sekund na zapoznanie się z poleceniem. • Zadanie polega na przeprowadzeniu rozmowy, w której zdający i egzaminujący odgrywają wskazane w poleceniu role. Role przyjmowane przez zdającego odpowiadają doświadczeniom życiowym osoby nastoletniej lub stawiają go w sytuacjach, w jakich mógłby się znaleźć w przyszłości. W trakcie rozmowy zdający musi odnieść się do czterech elementów wskazanych w poleceniu i rozwinąć swoją wypowiedź w zadowalającym stopniu. Istotne jest również, aby zdający w sposób właściwy reagował na wypowiedzi egzaminującego.	maks. 4 minuty (wliczając czas na zapoznanie się z treścią zadania)

Zadanie 2. Opis ilustracji i odpowiedzi na trzy pytania	Zdający: - opisuje ilustrację zamieszczoną w wylosowanym zestawie. W opisie ilustracji zdający powinien określić miejsce, osoby oraz wykonywane przez nie czynności. - odpowiada na trzy pytania postawione przez egzaminującego. Pytania są związane z tematyką ilustracji i zamieszczone są wyłącznie w zestawie dla egzaminującego. W swoich odpowiedziach zdający nie powinien ograniczać się do zdawkowych, jednozdaniowych wypowiedzi.	maks. 3 minuty
Zadanie 3. Wypowiedź na podstawie materiału stymulującego i odpowiedzi na dwa pytania	- Zdający ma czas ok. 1 minuty na zapoznanie się z poleceniem i materiałem stymulującym. - Zdający: - wybiera element z materiału stymulującego, który – jego zdaniem – najlepiej spełnia warunki wskazane w poleceniu, i uzasadnia swoją decyzję - wyjaśnia, dlaczego odrzuca pozostałe elementy - odpowiada na dwa pytania postawione przez egzaminującego. Pytania są związane z tematyką materiału stymulującego i zamieszczone są wyłącznie w zestawie dla egzaminującego. W swoich odpowiedziach zdający nie powinien ograniczać się do zdawkowych, jednozdaniowych wypowiedzi.	maks. 5 minut (wliczając czas na zapoznanie się z treścią zadania)

1.2.2. Ogólne zasady oceniania wypowiedzi ustnych

Oceny wypowiedzi zdającego w części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego dokonują członkowie zespołu przedmiotowego, przyznając punkty zgodnie ze skalą oceniania egzaminu ustnego. Każda wypowiedź jest oceniana zgodnie z następującymi kryteriami:

- sprawność komunikacyjna: od 0 do 6 punktów, oceniana w każdym zadaniu osobno (maksymalnie 18 punktów)
- zakres środków leksykalno-gramatycznych: od 0 do 4 punktów, oceniany w całej wypowiedzi zdającego
- poprawność środków leksykalno-gramatycznych: od 0 do 4 punktów, oceniana w całej wypowiedzi zdającego
- wymowa: od 0 do 2 punktów, oceniana w całej wypowiedzi zdającego
- płynność wypowiedzi: od 0 do 2 punktów, oceniana w całej wypowiedzi zdającego.

W ocenie sprawności komunikacyjnej bierze się pod uwagę stopień realizacji przez zdającego czterech elementów wskazanych dla każdego zadania:

- w zadaniu 1.: omówienie czterech elementów podanych w poleceniu
- w zadaniu 2.: opis ilustracji (1 element) i odpowiedzi na trzy pytania (3 elementy)
- w zadaniu 3.: wybór ilustracji najlepiej spełniającej warunki wskazane w poleceniu i uzasadnienie wyboru (1 element), wyjaśnienie powodów odrzucenia pozostałych ilustracji (1 element) oraz odpowiedzi na dwa pytania (2 elementy).

Zdający powinien nie tylko odnieść się do wszystkich wskazanych elementów każdego zadania, ale również w każdym z nich rozwinąć swoją wypowiedź.

W ocenie sprawności komunikacyjnej bierze się również pod uwagę następujące aspekty:

- adekwatność wypowiedzi do tematu i kontekstu rozmowy / zadanego pytania
- zakres pomocy ze strony egzaminującego.

Ocena umiejętności językowych dokonywana jest dla całej wypowiedzi zdającego, począwszy od rozmowy wstępnej. W ocenie zakresu i poprawności środków leksykalno-gramatycznych bierze się pod uwagę ich zróżnicowanie i poprawność oraz wpływ ewentualnych błędów językowych na komunikację. W ocenie wymowy i płynności wypowiedzi bierze się pod uwagę poprawność wymowy w zakresie pojedynczych dźwięków i/lub akcentowania i/lub intonacji oraz ogólną płynność wypowiedzi.

Poniżej przedstawiono szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi w części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego wraz z krótkim komentarzem.

1.2.3. Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych

Sprawność komunikacyjna

Ocena sprawności komunikacyjnej jest dokonywana w każdym zadaniu osobno. W ocenie bierze się najpierw pod uwagę, do ilu elementów z polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi oraz ile z tych elementów rozwinął w zadowalającym stopniu. Punkty przyznaje się zgodnie z Tabelą A.

Tabela A

Do ilu elementów zdający się odniósł?	Ile elementów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	6 pkt	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt
3		4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2			3 pkt	2 pkt	1 pkt
1				1 pkt	0 pkt
0					0 pkt

Od uzyskanej w ten sposób liczby punktów można następnie odjąć punkty, w zależności od zakresu pomocy, jakiej zdający potrzebuje ze strony egzaminującego, oraz – w przypadku zadania 1. – adekwatności wypowiedzi do tematu i kontekstu rozmowy lub zadanego pytania, zgodnie z Tabelą B.

Tabela B

• zdający nie potrzebuje LUB bardzo rzadko potrzebuje pomocy ze strony egzaminującego • [dodatkowo w zad. 1.]: ORAZ wypowiedzi zdającego są adekwatne do tematu i kontekstu rozmowy oraz wypowiedzi egzaminującego	punkty wg Tabeli A
• zdający czasami potrzebuje pomocy ze strony egzaminującego • [dodatkowo w zad. 1.]: ORAZ/LUB wypowiedzi zdającego są częściowo nieadekwatne do tematu i kontekstu rozmowy oraz wypowiedzi egzaminującego	punkty wg Tabeli A minus 1 (do zera)
• zdający potrzebuje znacznej pomocy ze strony egzaminującego • [dodatkowo w zad. 1.]: ORAZ/LUB wypowiedzi zdającego są często nieadekwatne do tematu i kontekstu rozmowy oraz wypowiedzi egzaminującego	punkty wg Tabeli A minus 2 (do zera)

Zakres środków leksykalno-gramatycznych

4 pkt	szeroki zakres środków leksykalno-gramatycznych; zdający swobodnie wypowiada się na tematy proste i złożone; formułując wypowiedź na tematy złożone, rzadko stosuje słowa oraz struktury o wysokim stopniu pospolitości, takie jak <i>miły, interesujący, fajny</i>
3 pkt	zadowalający zakres środków leksykalno-gramatycznych; zdający swobodnie wypowiada się na tematy proste i złożone; formułując wypowiedź na tematy złożone stosuje jednak głównie słowa oraz struktury o wysokim stopniu pospolitości, takie jak <i>miły, interesujący, fajny</i>
2 pkt	ograniczony zakres środków leksykalno-gramatycznych; zdający dość swobodnie wypowiada się na tematy proste, tematy bardziej złożone sprawiają mu kłopoty
1 pkt	bardzo ograniczony zakres środków leksykalno-gramatycznych; zdający ma kłopoty z wypowiadaniem się na tematy proste
0 pkt	brak wypowiedzi LUB wypowiedź niekomunikatywna; zdający nie jest w stanie wypowiedzieć się nawet na tematy bardzo proste

Poprawność środków leksykalno-gramatycznych

4 pkt	sporadyczne błędy leksykalne i gramatyczne, niezakłócające komunikacji
3 pkt	dość liczne błędy leksykalne i gramatyczne, niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację
2 pkt	liczne błędy leksykalne i gramatyczne, zakłócające komunikację
1 pkt	bardzo liczne błędy leksykalne i gramatyczne, w znacznym stopniu zakłócające komunikację
0 pkt	brak wypowiedzi LUB wypowiedź całkowicie niekomunikatywna

Wymowa

W ocenie wymowy bierze się pod uwagę błędy w wymowie dźwięków i/lub akcentowaniu i/lub intonacji oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 pkt	brak błędów w wymowie LUB błędy w wymowie nie zakłócają komunikacji
1 pkt	błędy w wymowie czasami zakłócają komunikację
0 pkt	- błędy w wymowie często zakłócają komunikację LUB uniemożliwiają zrozumienie komunikatu - brak wypowiedzi LUB wypowiedź całkowicie niekomunikatywna

Płynność wypowiedzi

2 pkt	w wypowiedzi nie występują pauzy LUB występują pauzy, które czasem są nienaturalne, jednak nie zakłócają odbioru komunikatu
1 pkt	pauzy w wypowiedzi występują często i są nienaturalne; zakłócają czasami odbiór komunikatu
0 pkt	- pauzy w wypowiedzi występują bardzo często i są nienaturalne; zakłócają odbiór komunikatu - brak wypowiedzi LUB wypowiedź całkowicie niekomunikatywna

Zdający, który nie przystąpił do realizacji wszystkich zadań, może za zakres i poprawność środków leksykalno-gramatycznych oraz wymowę i płynność wypowiedzi otrzymać maksymalną liczbę punktów określoną w poniższej tabeli.

LICZBA ZADAŃ, DO KTÓRYCH PRZYSTĄPIŁ ZDAJĄCY	ZAKRES ŚRODKÓW LEKS.-GRAM.	POPRAWNOŚĆ ŚRODKÓW LEKS.-GRAM.	WYMOWA	PLYNNOŚĆ WYPOWIEDZI
2 zadania	maks. 2 punkty	maks. 2 punkty	maks. 2 punkty	maks. 2 punkty
1 zadanie	maks. 1 punkt	maks. 1 punkt	maks. 1 punkt	maks. 1 punkt

Przykładowe zestawy zadań do części ustnej (bez określania poziomu) znajdują się na stronach 36–46.

1.3.

Część pisemna (poziom podstawowy i rozszerzony)

1.3.1. Rozumienie ze słuchu

Podstawę zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności w zakresie rozumienia ze słuchu stanowią teksty dwukrotnie odtwarzane w sali egzaminacyjnej z płyty CD, na której – oprócz tekstów w języku obcym – nagrane są instrukcje w języku polskim dotyczące rozwiązywania zadań.

	POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej IV.1.P: 1.1) – 1.15); 2.1) – 2.6)	określone w podstawie programowej: • IV.1.P: 1.1) – 1.15); 2.1) – 2.6) • IV.1.R: 1.1) – 1.15); 2.1)
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne lub adaptowane; czytane przez rodzimych użytkowników języka angielskiego	teksty autentyczne lub w minimalnym stopniu adaptowane; czytane przez rodzimych użytkowników języka angielskiego
CZAS TRWANIA NAGRANIA	ok. 20 minut	ok. 25 minut
	całe nagranie z dwukrotnie odczytanymi tekstami, poleceniami i przerwami na wykonanie zadań	
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, na dobieranie, prawda/fałsz	
PUNKTACJA	za każdą poprawną odpowiedź zdający otrzymuje 1 punkt	
LICZBA ZADAŃ	3–4	3–4
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	30%	24%

1.3.2. Rozumienie tekstów pisanych

Zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności w zakresie rozumienia tekstów pisanych oparte są na tekstach zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym.

	POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej IV.1.P: 1.1) – 1.15); 3.1) – 3.7)	określone w podstawie programowej: • IV.1.P: 1.1) – 1.15); 3.1) – 3.7) • IV.1.R: 1.1) – 1.15); 3.1)
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne lub adaptowane	teksty autentyczne lub w minimalnym stopniu adaptowane
ŁĄCZNA DŁUGOŚĆ TEKSTÓW	ok. 900–1200 słów	ok. 1300–1600 słów
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, na dobieranie, prawda/fałsz	
PUNKTACJA	za każdą poprawną odpowiedź zdający otrzymuje 1 punkt	
LICZBA ZADAŃ	3–4	3–4
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	30%	26%

1.3.3. Znajomość środków językowych

Zadania sprawdzające znajomość środków językowych (leksykalno-gramatycznych) oparte są na pojedynczych zdaniach lub krótkich tekstach zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym.

	POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
TEMATYKA TEKSTÓW; ZAKRES ŚRODKÓW LEKSYKALNYCH; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej IV.1.P: 1.1) – 1.15); 5.1) – 5.13); 6.2); 6.3); 6.13); 7.1) – 7.10); 8.3); 13	określone w podstawie programowej: • IV.1.P: 1.1) – 1.15); 8.3); 13 • IV.1.R: 1.1) – 1.15); 8.2); 8.3); 13
ZAKRES ŚRODKÓW GRAMATYCZNYCH	określony w <i>Informatorze</i> (str. 27–35)	określony w <i>Informatorze</i> (str. 27–35)
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne lub adaptowane	teksty autentyczne lub w minimalnym stopniu adaptowane
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, na dobieranie	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, na dobieranie; zadania otwarte: zadanie z luką, parafraza zdań, słowotwórstwo, tłumaczenie fragmentów zdań na język obcy, układanie fragmentów zdań z podanych elementów leksykalnych
PUNKTACJA	za każdą poprawną odpowiedź zdający otrzymuje 1 punkt	
LICZBA ZADAŃ	2–3	2–3
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	20%	24%

1.3.4. Wypowiedź pisemna

Zadanie polega na napisaniu tekstu zgodnie ze wskazówkami dotyczącymi treści oraz formy zawartymi w poleceniu.

	POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej IV.1.P: 1.1) – 1.15); 5.1) – 5.13); 7.1) – 7.10); 8.3); 12	określone w podstawie programowej: • IV.1.P: 1.1) – 1.15); 5.1) – 5.13); 7.1) – 7.10); 8.3); 12 • IV.1.R: 1.1) – 1.15); 5.1), 5.2); 7.1) – 7.6); 8.2), 8.3); 12
LICZBA WYPOWIEDZI	1	1
FORMY WYPOWIEDZI	tekst użytkowy (np. list w formie tradycyjnej albo elektronicznej [e-mail], wiadomość umieszczana na blogu lub forum internetowym) z elementami np. opisu, relacjonowania, uzasadniania opinii, w tym przedstawiania zalet i wad różnych rozwiązań i poglądów	tekst argumentacyjny (list formalny, rozprawka, artykuł publicystyczny) z elementami np. opisu, relacjonowania, sprawozdania, recenzji, pogłębionej argumentacji (por. sekcja 1.3.5.)

CHARAKTERYSTYKA ZADANIA	jedno zadanie (bez możliwości wyboru); polecenie w języku polskim; w treści zadania podane są cztery elementy, które zdający powinien rozwinąć w wypowiedzi	jedno zadanie; dwa tematy w języku polskim, zdający wybiera jeden z nich i tworzy tekst; każdy temat zawiera dwa elementy, które zdający powinien omówić w wypowiedzi
DŁUGOŚĆ WYPOWIEDZI	80–130 słów	200–250 słów
PUNKTACJA	wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora zgodnie z następującymi kryteriami: • treść: od 0 do 4 punktów • spójność i logika wypowiedzi: od 0 do 2 punktów • zakres środków językowych: od 0 do 2 punktów • poprawność środków językowych: od 0 do 2 punktów. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych są zamieszczone poniżej wraz z krótkim komentarzem (sekcja 1.3.6.).	wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora zgodnie z następującymi kryteriami: • zgodność z poleceniem: od 0 do 5 punktów • spójność i logika wypowiedzi: od 0 do 2 punktów • zakres środków językowych: od 0 do 3 punktów • poprawność środków językowych: od 0 do 3 punktów. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych są zamieszczone poniżej wraz z krótkim komentarzem (sekcja 1.3.7.).
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	20%	26%

1.3.5. Formy wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym

ROZPRAWKA to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki może wyrazić aprobatę lub dezaprobatę wobec rozważanego zagadnienia, może również przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie, wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- omawia zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny; wszystkie jej części (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) są podporządkowane jednej myśli głównej
- zawiera jasno sformułowaną tezę, odpowiednią do formy (rozprawka za i przeciw lub rozprawka przedstawiająca opinię)
- charakteryzuje się stylem formalnym.

W ARTYKULE PUBLICYSTYCZNYM zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może także podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika

- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszany w tekście.

LIST FORMALNY jest napisany w odpowiedzi na sytuację określoną w zadaniu egzaminacyjnym. Może to być np. list czytelnika do gazety/czasopisma lub list mieszkańca do władz miasta. List może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji itp.

Dobrze napisany list formalny:

- zawiera we wstępie określenie celu, w jakim został napisany
- omawia dane zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny
- zawiera elementy typowe dla formy: odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący, akapity itp.

Przykładowe zadania do części pisemnej (na poziomie podstawowym i rozszerzonym) wraz z rozwiązaniami znajdują się na stronach 47–76.

1.3.6. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie podstawowym

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu elementów z polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych elementów rozwinął w zadowalającym stopniu.

- Jako element, do którego zdający *odniósł się* w pracy, należy uznać komunikatywną wypowiedź, która w minimalnym stopniu odnosi się do jednego z czterech podpunktów treści polecenia.
- Jako element *rozwinęty* w pracy należy uznać komunikatywną wypowiedź, która odnosi się do jednego z czterech podpunktów treści polecenia w sposób szczegółowy.
- Zdający *nie odniósł się* w pracy do elementu wówczas, kiedy nie realizuje podpunktu treści polecenia lub realizuje ten podpunkt w sposób niekomunikatywny.

Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 4 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu elementów zdający się odniósł?	Ile elementów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	4 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	2 pkt
3		3 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2			2 pkt	1 pkt	1 pkt
1				1 pkt	0 pkt
0					0 pkt

Na przykład za wypowiedź, w której zdający odniósł się do 2 elementów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli).

2 pkt	wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu
1 pkt	wypowiedź zawiera usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu
0 pkt	wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z trudnych do powiązania w całość fragmentów

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są wyłącznie najprostsze środki językowe

Przez „precyzyjne sformułowania” rozumiemy wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz środków o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły*, *interesujący*, *fajny*. W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. *There is a book on the table.* zamiast *On the table is a book.*

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 pkt	• brak błędów • nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 pkt	• liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 pkt	• liczne błędy często zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera **60** słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
6. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych.

1.3.7. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym

Zgodność z poleceniem (Elementy treści i formy)

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z Tabelą A.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytaty)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/ LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotycząca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu				
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (szampowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi
5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Opisy w Tabeli A będą doprecyzowywane w odniesieniu do poszczególnych tematów w każdej sesji egzaminu maturalnego.

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z Tabelą B.

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		
3. segmentacja	R	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		
4. długość pracy	R	długość pracy mieści się w granicach 180–280 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10–9	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8–7	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6–5	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4–3	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2–1	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

2 pkt	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 pkt	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 pkt	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	• szeroki zakres środków językowych • w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	• zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	• ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	• bardzo ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości
Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).	

Przez „naturalność” rozumiemy charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumiemy wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumiemy dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumiemy konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż **160** słów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
7. W ocenie poprawności językowej w wypowiedziach uczniów ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów zapisu.

1.3.8. Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznaczane są w tekście z wykorzystaniem oznaczeń podanych w Tabeli 4.

TABELA 4. Oznaczanie błędów w wypowiedziach zdających na poziomie podstawowym i rozszerzonym

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	Słońce <u>gzeje</u> .
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce <u>gzać</u> w lecie.
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było goraco</u> .
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu.]
fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	Fragment nie na temat.

błędy interpunkcyjne (wyłącznie na poziomie rozszerzonym)	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	<i>Było ciepło○i deszczowo.</i> <i>Zrobiłem to○ponieważ...</i>
---	--	---

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu traktowane są jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

2.1.

Zakres środków gramatycznych (poziom podstawowy i rozszerzony)

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
CZASOWNIK	
1. Bezokolicznik i formy osobowe, np. <i>to sleep, sleeps</i> .	1. Bezokolicznik i formy osobowe, np. <i>to sleep, sleeps, to have slept</i> .
2. Czasowniki posiłkowe, np. <i>be, do, have</i> .	2. Czasowniki posiłkowe, np. <i>be, do, have</i> .
3. Czasowniki modalne i półmodalne: • can, np. <i>I can draw very well. You can go without me if you want. Can you help me with the luggage, please? I can't hear you.</i> • could, np. <i>I could read when I was six. I'm sorry but I couldn't help you yesterday. Could you sing this song for us, please?</i> • may, np. <i>May I sit here? My mother may still be at work. You may stay longer if you want.</i> • might, np. <i>They might be a little late. Don't touch it, you might break it.</i> • must; have to, np. <i>It must be cold outside. I must do this exercise for tomorrow. You mustn't smoke in here. We have to make the beds every morning. You didn't have to help them.</i> • will, np. <i>I will study harder this year. Will you do something for me, please? I promise I won't do that again.</i> • shall, np. <i>Shall we go to the seaside this weekend? Shall I help you? What shall we do?</i> • would, np. <i>It would be a good idea. Would you like some tea? I wouldn't like to be in his place.</i>	3. Czasowniki modalne i półmodalne: • can, np. <i>I can draw very well. You can go without me if you want. Can you help me with the luggage, please? I can't hear you. Whoever you saw, it can't have been John.</i> • could, np. <i>I could read when I was six. I'm sorry but I couldn't help you yesterday. Could you sing this song for us, please? You could have taken a taxi from the airport.</i> • may, np. <i>May I sit here? My mother may still be at work. You may stay longer if you want. You may not have heard about this place but it's amazing.</i> • might, np. <i>They might be a little late. Don't touch it, you might break it. At 5 p.m. John might have been taking a driving test.</i> • must; have to, np. <i>It must be cold outside. I must do this exercise for tomorrow. You mustn't smoke in here. We have to make the beds every morning. You didn't have to help them. You must be kidding. He must have done it, there was nobody else there.</i> • will, np. <i>I will study harder this year. Will you do something for me, please? I promise I won't do that again.</i> • shall, np. <i>Shall we go to the seaside this weekend? Shall I help you? What shall we do? The management shall not be responsible for damage to personal property.</i> • would, np. <i>It would be a good idea. Would you like some tea? I wouldn't like to be in his place. When at my grandmother's, I would always have toast with peanut butter for breakfast.</i>

• should; ought to, np. <i>We should finish the project this week. I ought to be home by 10 p.m. You shouldn't play with matches.</i> • need; need to, np. <i>You needn't worry about it. You don't need to go there.</i> • used to, np. <i>We used to go to the seaside every weekend when I was a child.</i>	• should; ought to, np. <i>We should finish the project this week. I ought to be home by 10 p.m. You shouldn't play with matches. You ought to have washed the glasses before serving the drinks.</i> • need; need to, np. <i>You needn't worry about it. You don't need to go there. You needn't have come, I'm going to deal with it myself.</i> • used to, np. <i>We used to go to the seaside every weekend when I was a child.</i>
4. Konstrukcje czasownikowe: • going to, np. <i>It's going to rain. What are you going to do about it?</i> • be able to, np. <i>Will you be able to do it tomorrow?</i> • would like to, np. <i>What would you like to order?</i>	4. Konstrukcje czasownikowe: • going to, np. <i>It's going to rain. What are you going to do about it?</i> • be able to, np. <i>Will you be able to do it tomorrow? I regret not being able to help them.</i> • would like to, np. <i>What would you like to order?</i>
5. Czasowniki regularne i nieregularne, np. <i>listen-listened-listened; go-went-gone.</i>	5. Czasowniki regularne i nieregularne, np. <i>listen-listened-listened; go-went-gone.</i>
6. Imiesłów czynny i bierny, np. <i>writing, written.</i>	6. Imiesłów czynny i bierny, np. <i>writing, written.</i>
7. Czasowniki złożone (phrasal verbs), np. <i>What are you looking for? Turn the radio down, please. My friend came up with a great idea.</i>	7. Czasowniki złożone (phrasal verbs), np. <i>What are you looking for? Turn the radio down, please. My friend came up with a great idea. It took me an hour to figure out how to do the task. My boss looks down on everybody.</i>
8. Cząsy gramatyczne: • Present Simple, np. <i>I am from Sweden. The shop is closed on Sundays. I do the shopping here every morning. Their plane lands at 7 p.m. The sun sets in the west. I have a new car. I will call you when the meeting starts.</i> • Present Continuous, np. <i>I'm writing an important email. We're staying in the Rocamar Hotel. I'm getting tired. My parents are leaving on holiday tomorrow. I'm having lunch at the moment.</i>	8. Cząsy gramatyczne: • Present Simple, np. <i>I am from Sweden. The shop is closed on Sundays. I do the shopping here every morning. Their plane lands at 7 p.m. The sun sets in the west. I have a new car. I will call you when the meeting starts.</i> • Present Continuous, np. <i>I'm writing an important email. We're staying in the Rocamar Hotel. I'm getting tired. My parents are leaving on holiday tomorrow. I'm having lunch at the moment. Why are you always packing at the last moment? While you're getting ready, I will look for an umbrella.</i>
• Present Perfect, np. <i>We have just had dinner. I have been here since Monday. It's the first time I have tried a passion</i>	• Present Perfect, np. <i>We have just had dinner. I have been here since Monday. It's the first time I have tried a passion</i>

<i>fruit. The show has already finished.</i> • Present Perfect Continuous, np. <i>We have been waiting here for ages! How long have you been living in this area? Have you been crying?</i> • Past Simple, np. <i>We were a little worried about you. I bought this car yesterday. When she was younger, she was really shy. We went for a walk and then we had dinner in a restaurant.</i> • Past Continuous, np. <i>Yesterday at 5 p.m. I was swimming in the ocean. When we arrived, most of the guests were dancing.</i> • Past Perfect, np. <i>The train had left before we reached the station. I felt I had been there before.</i> • Future Simple, np. <i>We will go on a trip next weekend. I hope it won't rain tomorrow. I will take this bag, it's great! When will I see you again? Will you help me? We will get up when we want.</i> • Future Continuous, np. <i>I'll be working at five.</i>	<i>fruit. The show has already finished. I will serve dinner as soon as you have set the table.</i> • Present Perfect Continuous, np. <i>We have been waiting here for ages! How long have you been living in this area? Have you been crying? I've been attending these classes every Tuesday since May.</i> • Past Simple, np. <i>We were a little worried about you. I bought this car yesterday. When she was younger, she was really shy. We went for a walk and then we had dinner in a restaurant.</i> • Past Continuous, np. <i>Yesterday at 5 p.m. I was swimming in the ocean. When we arrived, most of the guests were dancing. I wasn't expecting you today! I was wondering if you could help me with this suitcase.</i> • Past Perfect, np. <i>The train had left before we reached the station. I felt I had been there before. By 1492 Columbus had made many sea voyages. It was the first time the neighbours had seen my new flat.</i> • Past Perfect Continuous, np. <i>I couldn't believe they had been living here for so many years.</i> • Future Simple, np. <i>We will go on a trip next weekend. I hope it won't rain tomorrow. I will take this bag, it's great! When will I see you again? Will you help me? We will get up when we want.</i> • Future Continuous, np. <i>I'll be working at five.</i> • Future Perfect, np. <i>I hope they will have arrived by the evening. By the time I retire, I hope I will have done many exciting things.</i> • Future Perfect Continuous, np. <i>In September I will have been working here for 20 years.</i>
	9. Tryb łączący, np. <i>I suggest that you bring your own towel. I insist that you help me with this project.</i>

RZECZOWNIK	
1. Nazwy rzeczy policzalnych, np. <i>a car, an answer</i> i niepoliczalnych, np. <i>money, flour</i> .	1. Nazwy rzeczy policzalnych, np. <i>a car, an answer</i> i niepoliczalnych, np. <i>money, flour</i> .
2. Liczba mnoga rzeczowników, np. <i>a skirt – skirts, a child – children, a wife – wives, a baby – babies, a box – boxes, a sheep – sheep, a foot – feet</i> .	2. Liczba mnoga rzeczowników, np. <i>a skirt – skirts, a child – children, a wife – wives, a baby – babies, a box – boxes, a sheep – sheep, a foot – feet, a passer-by – passers-by, an add-on – add-ons</i> .
3. Rzeczowniki występujące tylko w formie pojedynczej, np. <i>news, advice</i> lub mnogiej, np. <i>trousers, glasses</i> .	3. Rzeczowniki występujące tylko w formie pojedynczej, np. <i>news, advice</i> lub mnogiej, np. <i>trousers, glasses</i> .
4. Sposoby wyrażania posiadania i przynależności, np. <i>the daughter's wedding, the size of the room</i> .	4. Sposoby wyrażania posiadania i przynależności, np. <i>the daughter's wedding, the size of the room</i> .
5. Rodzaj, np. <i>an actor – an actress; a nephew – a niece</i> .	5. Rodzaj, np. <i>an actor – an actress; a nephew – a niece; a fox – a vixen</i> .
6. Rzeczowniki złożone, np. <i>toothpaste, a mother-in-law, a dance school</i> .	6. Rzeczowniki złożone, np. <i>toothpaste, a mother-in-law, a dance school</i> .
PRZEDIMEK	
1. Przedimek nieokreślony, np. <i>a house / an umbrella, a yellow box, a bar of chocolate; I have a small garden</i> .	1. Przedimek nieokreślony, np. <i>a house / an umbrella, a yellow box, a bar of chocolate; I have a small garden</i> .
2. Przedimek określony, np. <i>the house of my dreams, the United States, the Himalayas, the table on the right, the most beautiful girl, play the guitar; I have a small garden. In the garden there are different flowers</i> .	2. Przedimek określony, np. <i>the house of my dreams, the United States, the Himalayas, the table on the right, the most beautiful girl, play the guitar; I have a small garden. In the garden there are different flowers</i> .
3. Przedimek zerowy, np. <i>lunch, furniture, Mount Everest; Dogs and cats are our favourite pets</i> .	3. Przedimek zerowy, np. <i>lunch, furniture, Mount Everest; Dogs and cats are our favourite pets</i> .
PRZYMOTNIK	
1. Stopniowanie regularne i nieregularne, np. <i>tall – taller – the tallest, elegant – more elegant – the most elegant, good – better – the best, little – less – the least</i> .	1. Stopniowanie regularne i nieregularne, np. <i>tall – taller – the tallest, elegant – more elegant – the most elegant, good – better – the best, little – less – the least</i> .
2. Użycie przymiotników z <i>so</i> i <i>such</i> np. <i>She's so beautiful. They are such nice people</i> .	2. Użycie przymiotników z <i>so</i> i <i>such</i> np. <i>She's so beautiful. They are such nice people</i> .
3. Przymiotniki dzierżawcze, np. <i>my, your</i> .	3. Przymiotniki dzierżawcze, np. <i>my, your</i> .
4. Przymiotniki po czasownikach postrzegania, np. <i>It smells great</i> .	4. Przymiotniki po czasownikach postrzegania, np. <i>It smells great</i> .
	5. Przymiotniki używane w funkcji rzeczownika, np. <i>the rich</i> .

PRZYSŁÓWEK	
1. Stopniowanie regularne i nieregularne, np. <i>early – earlier – the earliest, much – more – the most.</i>	1. Stopniowanie regularne i nieregularne, np. <i>early – earlier – the earliest, much – more – the most.</i>
2. Użycie przysłówków: - o dwóch znaczeniowo różnych formach, np. <i>He works too hard. He hardly sleeps. We arrived too late. She has put on weight lately.</i> <i>too</i>, np. <i>You're driving too fast.</i> <i>enough</i>, np. <i>He's not old enough to go abroad alone.</i>	2. Użycie przysłówków: - o dwóch znaczeniowo różnych formach, np. <i>He works too hard. He hardly sleeps. We arrived too late. She has put on weight lately.</i> <i>too</i>, np. <i>You're driving too fast.</i> <i>enough</i>, np. <i>He's not old enough to go abroad alone.</i>
3. Miejsce przysłówka w zdaniu, np. <i>You are always hungry! She never does the shopping on Sunday. I have never seen the Himalayas. Do it very carefully. My father works very hard.</i>	3. Miejsce przysłówka w zdaniu, np. <i>You are always hungry! She never does the shopping on Sunday. I have never seen the Himalayas. Do it very carefully. My father works very hard. Little did he know what was going to happen.</i>
Zaimek	
1. Zaimki osobowe, np. <i>I, you.</i>	1. Zaimki osobowe, np. <i>I, you.</i>
2. Zaimki dzierżawcze, np. <i>mine, yours.</i>	2. Zaimki dzierżawcze, np. <i>mine, yours.</i>
3. Zaimki zwrotne i emfatyczne, np. <i>yourself, themselves.</i>	3. Zaimki zwrotne i emfatyczne, np. <i>yourself, themselves.</i>
4. Zaimki wskazujące, np. <i>this, these.</i>	4. Zaimki wskazujące, np. <i>this, these.</i>
5. Zaimki pytające, np. <i>what, how, why.</i>	5. Zaimki pytające, np. <i>what, how, why.</i>
6. Zaimki względne, np. <i>who, which, that.</i>	6. Zaimki względne, np. <i>who, which, that.</i>
7. Zaimki wzajemne, np. <i>each other, one another.</i>	7. Zaimki wzajemne, np. <i>each other, one another.</i>
8. Zaimki nieokreślone, np. <i>some, any, no, every</i> i złożenia z nimi <i>none, either, neither</i> <i>many, much, few, a few, little, a little</i> <i>another, other, others, the other, the others</i> <i>every, each</i> <i>enough</i> <i>both, all</i> <i>either – or, neither – nor.</i>	8. Zaimki nieokreślone, np. <i>some, any, no, every</i> i złożenia z nimi <i>none, either, neither</i> <i>many, much, few, a few, little, a little</i> <i>another, other, others, the other, the others</i> <i>every, each</i> <i>enough</i> <i>both, all</i> <i>either – or, neither – nor.</i>
9. Zaimki bezosobowe: <i>you, one.</i>	9. Zaimki bezosobowe: <i>you, one.</i>
Liczebnik	
Liczebniki główne i porządkowe.	Liczebniki główne, porządkowe, ułamkowe i dziesiętne.

PRZYIMEK	
1. Przyimki z określeniami miejsca, czasu, kierunku, odległości, przyczyny, sposobu, np. <i>in London, at 7 p.m., on Sunday, in July, on Saturday evening, by bus, with a pen, to get a reward.</i>	1. Przyimki z określeniami miejsca, czasu, kierunku, odległości, przyczyny, sposobu, np. <i>in London, at 7 p.m., on Sunday, in July, on Saturday evening, by bus, with a pen, to get a reward.</i>
2. Przyimki po rzeczownikach, czasownikach i przymiotnikach, np. <i>interest in, famous for, think of.</i>	2. Przyimki po rzeczownikach, czasownikach i przymiotnikach, np. <i>interest in, famous for, think of, objection to, compatible with, refer to.</i>
SPÓJNIKI	
Spójniki, np. <i>and, or, but, if, unless, that, till, until, when, where, while, after, before, as soon as, because, although, however, so, in spite of, despite.</i>	Spójniki, np. <i>and, or, but, if, unless, that, till, until, when, where, while, after, before, as soon as, because, although, however, so, in spite of, despite, yet, on condition that, supposing, providing/provided that, so as, even though, whereas, as if, as though, in case.</i>
SKŁADNIA	
1. Zdania oznajmujące: – twierdzące, np. <i>I'm seventeen years old. There's too little time. I have been here before. I'm going to learn Japanese.</i> – przeczące, np. <i>I don't know the answer to this question. I haven't seen you for ages. There is no food in the fridge. I can't do anything about it.</i>	1. Zdania oznajmujące: – twierdzące, np. <i>I'm seventeen years old. There's too little time. I have been here before. I'm going to learn Japanese.</i> – przeczące, np. <i>I don't know the answer to this question. I haven't seen you for ages. There is no food in the fridge. I can't do anything about it. Neither/None of my friends can drive a car.</i>
2. Zdania pytające, np. <i>How old are you? Where are you going? Who is this cake for? How long does it take to get to the airport? When did the match start? Do you have to do any housework today? What is your room like? What happened?</i>	2. Zdania pytające, np. <i>How old are you? Where are you going? Who is this cake for? How long does it take to get to the airport? When did the match start? Do you have to do any housework today? What is your room like? What happened? Who made you go there?</i>
3. Zdania rozkazujące, np. <i>Put the kettle on. Don't tell me what to do. Let's go there together.</i>	3. Zdania rozkazujące, np. <i>Put the kettle on. Don't tell me what to do. Let's go there together.</i>
4. Zdania wykrzyknikowe, np. <i>How nice of you! What wonderful scenery!</i>	4. Zdania wykrzyknikowe, np. <i>How nice of you! What wonderful scenery!</i>
5. Zdania z podmiotem <i>it</i> , np. <i>It's half past two. It's getting cloudy. It's really great here. It makes me happy.</i>	5. Zdania z podmiotem <i>it</i> , np. <i>It's half past two. It's getting cloudy. It's really great here. It makes me happy. It was only last week that he was awarded that prize. It's worth having a look inside the building. It's no use trying to convince him.</i>

6. Zdania z podmiotem <i>there</i> , np. <i>There are too many people in this room. There weren't any clouds in the sky when we left. There will be over a thousand people at the concert.</i>	6. Zdania z podmiotem <i>there</i> , np. <i>There are too many people in this room. There weren't any clouds in the sky when we left. There will be over a thousand people at the concert. There are bound to be problems.</i>
7. Zdania z dwoma dopełnieniami, np. <i>My boyfriend brought me wonderful flowers.</i>	7. Zdania z dwoma dopełnieniami, np. <i>My boyfriend brought me wonderful flowers.</i>
8. Strona bierna, np. <i>It is made of wood. The building was destroyed by the storm. The parcel has just been delivered. The meal will be served in a moment. It must be finished today.</i>	8. Strona bierna, np. <i>It is made of wood. The building was destroyed by the storm. The parcel has just been delivered. The meal will be served in a moment. It must be finished today. His every step is being watched. He is/was believed to have robbed a bank. I was made to give a speech. The curtains must have been made of special fabric. She likes being admired. The meeting had to be cancelled.</i>
9. Pytania typu question tags, np. <i>He's English, isn't he? Give me the book, will you?</i> i dopowiedzenia, np. <i>So do I. Nor/Neither do I.</i>	9. Pytania typu question tags, np. <i>He's English, isn't he? Give me the book, will you?</i> i dopowiedzenia, np. <i>So do I. Nor/Neither do I.</i>
10. Pytania pośrednie, np. <i>Can you tell me what time it is? Could you tell me where I should turn? I don't know where everybody is.</i>	10. Pytania pośrednie, np. <i>Can you tell me what time it is? Could you tell me where I should turn? I don't know where everybody is.</i>
11. Mowa zależna, np. <i>My mum said she was tired. The teacher told me to answer the question. The neighbour asked me not to play music too loudly. A doctor wanted to know what was wrong. I wanted to know when the bus would come. I asked mum how many cakes she had bought for the party.</i>	11. Mowa zależna, np. <i>My mum said she was tired. The teacher told me to answer the question. The neighbour asked me not to play music too loudly. A doctor wanted to know what was wrong. I wanted to know when the bus would come. I asked mum how many cakes she had bought for the party. The policeman denied having heard about the burglary. The security guard accused me of shoplifting. The man objected to having the meeting interrupted.</i>
12. Zdania współrzędnie złożone, np. <i>I called my friend and asked him to help me. He came to the meeting but refused to accept our offer.</i>	12. Zdania współrzędnie złożone, np. <i>I called my friend and asked him to help me. He came to the meeting but refused to accept our offer.</i>
13. Zdania podrzędnie złożone: • podmiotowe, np. <i>What I know about it is confidential.</i> • orzecznikowe, np. <i>The problem is that we need help.</i> • dopełnieniowe, np. <i>He promised that he would come soon. He'd like everyone to enjoy the party.</i>	13. Zdania podrzędnie złożone: • podmiotowe, np. <i>What I know about it is confidential.</i> • orzecznikowe, np. <i>The problem is that we need help.</i> • dopełnieniowe, np. <i>He promised that he would come soon. He'd like everyone to enjoy the party. All I did was (to) send him an apology.</i>

• przydawkowe np. <i>The train that we wanted to take was delayed. My aunt, who has been helping our family for years, is a rich duchess.</i> • okolicznikowe: – celu, np. <i>I phoned him (in order) to tell him the news.</i> – czasu, np. <i>Say your name when they ask you.</i> – miejsca, np. <i>They found themselves where they had never been before.</i> – porównawcze, np. <i>Sylvia's garden isn't so big as Margaret's (is). I respect him more than words can say. Jake has as much courage as his older brother (has).</i> – przyczyny, np. <i>I lent him the book because he asked me to. As it was quite late, we went straight home.</i> – przyzwolenia, np. <i>Although he was big and strong, he didn't want to fight.</i> – skutku, np. <i>I worked till late so I was tired.</i> – sposobu, np. <i>Do as I tell you.</i>	• przydawkowe, np. <i>The train that we wanted to take was delayed. My aunt, who has been helping our family for years, is a rich duchess. He came late, which surprised all of us.</i> • okolicznikowe: – celu, np. <i>I phoned him (in order) to tell him the news. I did it so as to save him time. The Government passed that law in order that / so (that) this kind of antisocial behaviour could be punished.</i> – czasu, np. <i>Say your name when they ask you.</i> – miejsca, np. <i>They found themselves where they had never been before.</i> – porównawcze, np. <i>Sylvia's garden isn't so big as Margaret's (is). I respect him more than words can say. Jake has as much courage as his older brother (has). The older I get, the happier I am. She speaks several languages, as do her parents.</i> – przyczyny, np. <i>I lent him the book because he asked me to. As it was quite late, we went straight home.</i> – przyzwolenia, np. <i>Although he was big and strong, he didn't want to fight.</i> – skutku, np. <i>I worked till late so I was tired.</i> – sposobu, np. <i>Do as I tell you.</i> – stopnia, np. <i>So much was he engaged in his work that he didn't hear anyone.</i>
14. Zdania warunkowe (typu 0, I, II), np. <i>If you enter the room, an alarm goes off. If it rains tomorrow, we will stay at home. If he changed his ways, he'd have more friends.</i>	14. Zdania warunkowe (typu 0, I, II, III oraz mieszane), np. <i>If you enter the room, an alarm goes off. If it rains tomorrow, we will stay at home. If he changed his ways, he'd have more friends. If I had known about your victory, I would have called to congratulate you. If he knew English, he'd have represented Poland at last month's conference in Great Britain. If he had gone to bed earlier yesterday, he wouldn't be so tired now.</i>
15. Zdania wyrażające życzenie, preferencje lub przypuszczenie, np. • wish, np. <i>I wish you were here.</i>	15. Zdania wyrażające życzenie, preferencje lub przypuszczenie, np. • wish, np. <i>I wish you were here. I wish they would cancel the meeting. I wish we had left earlier.</i>

• it's time, np. <i>It's (high) time he found a job.</i> • had better, np. <i>You'd better (not) come tomorrow.</i> • would rather, np. <i>I would rather (not) go there.</i>	• it's time, np. <i>It's (high) time he found a job.</i> • had better, np. <i>You'd better (not) come tomorrow.</i> • would rather, np. <i>I would rather (not) go there. They would rather you didn't smoke here.</i> • if only, np. <i>If only we could drive faster! If only I had listened to you.</i> • as if / as though, np. <i>She felt as if / as though all of her worries had gone.</i> • suppose/supposing, np. <i>Suppose you had a choice, what option would you go for?</i>
16. Konstrukcje bezokolicznikowe, np. <i>I promise to write every day. It's difficult for me to decide. I want you to do it. I'm glad to see you. I have many letters to write. I'd prefer to fly rather than travel by bus. Will you let me go there? Don't make me laugh.</i> oraz gerundialne, np. <i>I enjoy swimming and sunbathing. I couldn't help reading your message. I was excited about getting birthday presents. I prefer skiing to snowboarding. I couldn't remember writing the letter. I heard him singing.</i>	16. Konstrukcje bezokolicznikowe, np. <i>I promise to write every day. It's difficult for me to decide. I want you to do it. I'm glad to see you. I have many letters to write. I'd prefer to fly rather than travel by bus. Will you let me go there? Don't make me laugh. When am I supposed to return the books? It was surprising to hear his name mentioned. They were about to leave when I arrived. I saw him do a trick.</i> oraz gerundialne, np. <i>I enjoy swimming and sunbathing. I couldn't help reading your message. I was excited about getting birthday presents. I prefer skiing to snowboarding. I couldn't remember writing the letter. I heard him singing. I'm not used to getting up so early. There's no hope of their winning the match.</i>
17. Konstrukcja <i>have/get something done</i>, np. <i>He had his room painted yesterday. I must get it done tomorrow.</i>	17. Konstrukcje: <i>have/get something done</i>, <i>have sb do sth</i>, <i>get sb to do sth.</i>, np. <i>He had his room painted yesterday. I must get it done tomorrow. I will have Mike cook dinner next time we meet.</i>
	18. Inwersja stylistyczna i inne formy emfatyczne, np. <i>Rarely do I see so much enthusiasm in her eyes. It was John who told me about it. Had I known about your accident, I wouldn't have bothered you. You do look nice today. I did tell you.</i>

W tekstach na rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych mogą wystąpić środki gramatyczne spoza powyższej listy. Znajomość takich środków nie będzie jednak warunkowała poprawnego rozwiązania zadań egzaminacyjnych.

2.2.

Część ustna (bez określania poziomu). Przykładowe zestawy zadań

Przykładowe pytania do rozmowy wstępnej

Egzamin maturalny z języka angielskiego
Rozmowa wstępna (wyłącznie dla egzaminującego)

**Rozmowa
wstępna**

ok. **2** minut

- Egzaminujący:** Good morning / afternoon / evening.
 My name is , and this is my colleague
 What's your name?
- Zdający:**
- Egzaminujący:** Thank you. Choose one set and give it to me, please.
 In this part of the exam I'm going to ask you some questions. Can we start?
- Zdający:**
- Egzaminujący:**

Żywnienie

- How often do you eat fast food? (Why? / When?)
- Do you always eat breakfast? (Why? / Why not?)
- What's the best/worst restaurant you've ever been to?
- What do you usually have for breakfast/lunch/dinner?
- Do you enjoy cooking? (Why? / Why not?)

Miejsce zamieszkania

- What do you like about the place where you live?
- What's the most interesting festival in the place where you live?
- Are there any interesting places to visit near your city/town/village?
- What kind of flat or house would you like to have in the future?
- What furniture have you got in your room?

Świat przyrody

- Do you have a pet? Tell me about it. / Would you like to have one? (Why? / Why not?)
- What's your favourite film about animals? (Why?)
- Would you like to have an exotic pet? (Why? / Why not?)
- Are you afraid of any animals or insects? (Why? / Why not?)
- What's your favourite season? (Why?)

Zdający:

⌚ ≈ 2 min

Egzaminujący: Thank you.
 <proszę przekazać zestaw zdającemu>

Przykładowe zestawy egzaminacyjne

Zestaw 1. • zdrowie • szkoła • jedzenie	Egzamin maturalny z języka angielskiego Wersja dla zdającego
--	---

Zadanie 1.	 4 minuty
-----------------------------	---

Przebywając za granicą doznałeś(-aś) kontuzji w czasie zajęć sportowych. Jesteś u lekarza. Poniżej podane są 4 kwestie, które musisz omówić w rozmowie z egzaminującym.

Okoliczności
zdarzenia

Objawy

Zalecenia i następna
wizyta

Wpływ kontuzji na Twoje
najbliższe plany

Rozmowę rozpoczyna **egzaminujący**.

Zadanie 2.	 3 minuty
-----------------------------	---

Zestaw

- zdrowie
- szkoła
- jedzenie

1.

Egzamin maturalny z języka angielskiego

Wersja dla zdającego

Zadanie

3.**5** minut

Popatrz na **Zdjęcie 1.**, **Zdjęcie 2.** i **Zdjęcie 3.**

Twój chłopak / Twoja dziewczyna pochodzi z Wielkiej Brytanii. Odwiedzają Cię jego/jej rodzice, których chcesz zaprosić do restauracji. Masz do wyboru trzy miejsca.

- Wybierz tę restaurację, która będzie, Twoim zdaniem, najbardziej odpowiednia, i uzasadnij swój wybór.
- Wyjaśnij, dlaczego odrzucasz pozostałe propozycje.

Zdjęcie 1.**Zdjęcie 2.****Zdjęcie 3.**

Zestaw 1. • zdrowie • szkoła • jedzenie	Egzamin maturalny z języka angielskiego Wersja dla egzaminującego
--	--

Zadanie 1.	 4 minuty
-----------------------------	---

Egzaminujący: [Proszę przekazać zestaw zdającemu.] **Let's start with Task 1. Read the task. You have about half a minute for that. Then we will start.**

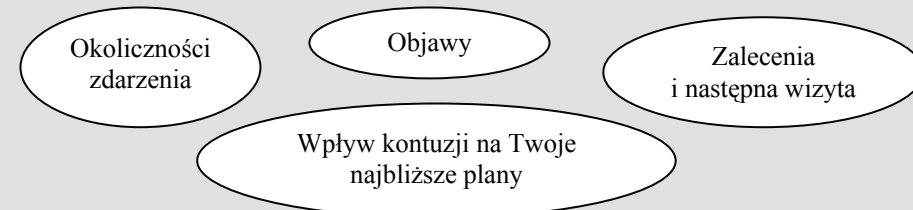
Zdający:
⌚ ≈ 30 s

Egzaminujący: [Po upływie ok. 30 sekund, proszę – jeśli to konieczne – zapytać: **Can we start now?**]

Wersja dla zdającego

Przebywając za granicą doznałeś(-aś) kontuzji w czasie zajęć sportowych. Jesteś u lekarza.

Poniżej podane są 4 kwestie, które musisz omówić w rozmowie z egzaminującym.

Rozmowę rozpoczyna **egzaminujący**.

Dodatkowe uwagi dla egzaminującego

Jest Pan/Pani lekarzem. Zgłasza się do Pana/Pani zdający, który doznał kontuzji. Proszę porozmawiać ze zdającym. Rozpoczyna Pan/Pani rozmowę.

W zależności od tego, jak potoczy się rozmowa, proszę włączyć do rozmowy **wszystkie/wybrane** punkty.

- Proszę poprosić zdającego o dokładniejsze wyjaśnienie jakiejś kwestii.
- Proszę grzecznie nie zgodzić się ze zdającym, tak aby musiał podać kolejne argumenty lub zaproponować inne rozwiązanie.
- Zdający nie może wychodzić z domu / długo chodzić.
- Proszę dowiedzieć się, czy zdającym ma się kto opiekować.
- W następnym tygodniu wyjeżdża Pan/Pani na urlop.

Zdający i egzaminujący:
⌚ ≈ 3 min

Egzaminujący: **Thank you.**
Let's move on to Task 2.

[Jeżeli zdający rezygnuje z wykonania zadania, proszę w języku polskim poinformować zdającego, iż nie ma możliwości powrotu do zadania.]

Let's move on to Task 3.

[Jeżeli zdający rezygnuje z wykonania zadania: **Thank you. This is the end of the exam.**]

Zestaw 1.	• zdrowie • szkoła • jedzenie	Egzamin maturalny z języka angielskiego Wersja dla egzaminującego
---------------------	---	--

Zadanie 2.	 3 minuty
----------------------	---

Egzaminujący: Describe the picture.

[Po upływie ok. 10 sekund, proszę – jeśli to konieczne – zapytać: **Can you start now?**]

Wersja dla zdającego

Zdający:

 ≈ 1 min

.....

Egzaminujący: Thank you. I will now ask you three questions.

Pytania dla egzaminującego

1. Do you think the children are enjoying their lesson? (Why? / Why not?)
2. Would you like to be a teacher in the future? (Why? / Why not?)
3. What was your first English lesson like?

Zdający:

 ≈ 2 min

.....

Egzaminujący: Thank you.

Let's move on to Task 3.

[Jeżeli zdający rezygnuje z wykonania zadania: Thank you. This is the end of the exam.]

Zestaw
1.
• zdrowie
• szkoła
• jedzenie

Egzamin maturalny z języka angielskiego

Wersja dla egzaminującego

Zadanie
3.

5 minut

Egzaminujący: Read the task and think about what you'd like to say. You have about a minute to prepare.

Zdający:

⌚ ≈ 1 min

Egzaminujący: [Po upływie ok. minuty, proszę – jeśli to konieczne – zapytać: **Can you start now?**]

Wersja dla zdającego

Popatrz na **Zdjęcie 1.**, **Zdjęcie 2.** i **Zdjęcie 3.**

Twój chłopak / Twoja dziewczyna pochodzi z Wielkiej Brytanii. Odwiedzają Cię jego/jej rodzice, których chcesz zaprosić do restauracji. Masz do wyboru trzy miejsca.

- Wybierz tę restaurację, która będzie, Twoim zdaniem, najbardziej odpowiednia i uzasadnij swój wybór.
- Wyjaśnij, dlaczego odrzucasz pozostałe propozycje.

Zdjęcie 1.

Zdjęcie 2.

Zdjęcie 3.

Zdający:

⌚ ≈ 2 min

Egzaminujący: Thank you. I will now ask you two questions.

Pytania dla egzaminującego

Proszę zadać zdającemu **dwa** z poniższych pytań:

1. Is the way we eat as important as what we eat? (Why? / Why not?)
2. Why are there more and more fat people in the world?
3. Is foreign food popular in Poland? (Why? / Why not?)
4. What are the disadvantages of eating out?

Zdający:

⌚ ≈ 2 min

Egzaminujący: Thank you. This is the end of the exam.

Zestaw
2.

- podróżowanie
- sport
- natura

Egzamin maturalny z języka angielskiego Wersja dla zdającego

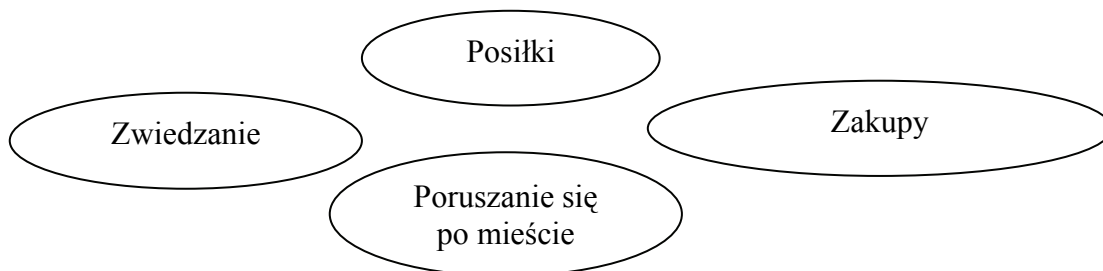
Zadanie
1.

4 minuty

Jesteś na wakacjach u znajomego/znajomej za granicą. Wspólnie ustalacie plan wycieczki po mieście.

Poniżej podane są 4 kwestie, które musisz omówić w rozmowie z egzaminującym.

Rozmowę rozpoczyna egzaminujący.

Zadanie
2.

3 minuty

Zestaw

2.

- podróżowanie
- sport
- natura

Egzamin maturalny z języka angielskiego

Wersja dla zdającego

Zadanie

3.

5 minut

Popatrz na **Plakat 1.** i **Plakat 2.**

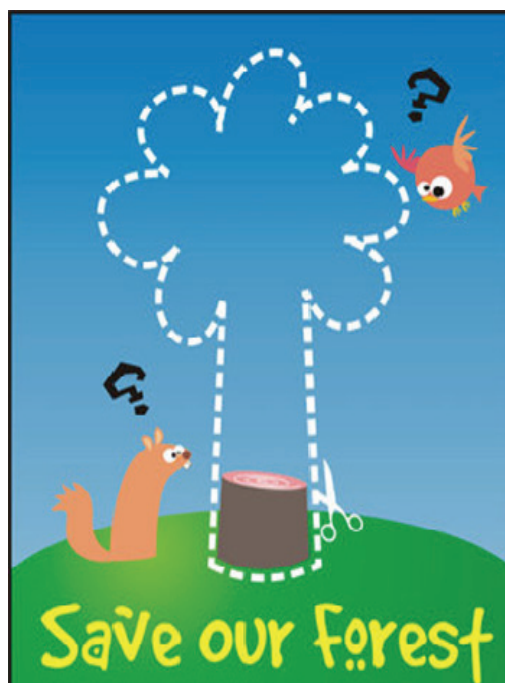
Wspólnie z grupą kolegów z klasy postanowiliście przygotować kampanię mającą na celu ratowanie lasów. Wyraź swoje zdanie na temat poniższych projektów plakatów do kampanii.

- Wybierz ten plakat, który będzie, Twoim zdaniem, bardziej odpowiedni, i uzasadnij swój wybór.
- Wyjaśnij, dlaczego odrzucasz drugą propozycję.

Plakat 1.

Plakat 2.

Zestaw 2. • podróżowanie • sport • natura	Egzamin maturalny z języka angielskiego Wersja dla egzaminującego
--	--

Zadanie 1.	 4 minuty
-----------------------------	---

Egzaminujący: *[Proszę przekazać zestaw zdającemu.] Let's start with Task 1. Read the task. You have about half a minute for that. Then we will start.*

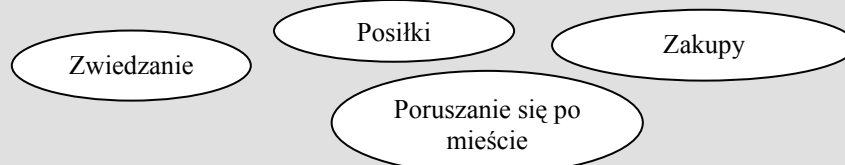
Zdający:
 ≈ 30 s

Egzaminujący: *[Po upływie ok. 30 sekund, proszę – jeśli to konieczne – zapytać: Can we start now?]*

Wersja dla zdającego

Jesteś na wakacjach u znajomego/znajomej za granicą. Wspólnie ustalacie plan wycieczki po mieście.

Poniżej podane są 4 kwestie, które musisz omówić w rozmowie z egzaminującym.

Rozmowę rozpoczyna egzaminujący.

Dodatkowe uwagi dla egzaminującego

Jest Pan kolegą / Pani koleżanką zdającego, który przyjechał do Pana/Pani na wakacje. Wspólnie ustalacie plan wycieczki po mieście. Pan/Pani rozpoczyna rozmowę.

*W zależności od tego, jak potoczy się rozmowa, proszę włączyć do rozmowy **wszystkie/wybrane** punkty.*

- *Proszę poprosić zdającego o dokładniejsze objaśnienie jakiejś kwestii.*
- *Proszę grzecznie nie zgodzić się ze zdającym, tak aby musiał podać kolejne argumenty lub zaproponować inne rozwiązanie.*
- *Nie ma Pan/Pani ochoty zwiedzać jednego z miejsc, które proponuje zdający.*
- *Pana/Pani samochód jest w naprawie, a nie lubi Pan/Pani długo chodzić.*
- *Okolo południa musi Pan/Pani coś zjeść, żeby przyjąć lekarstwo.*

Zdający i egzaminujący:
 ≈ 3 min

Egzaminujący: **Thank you.**
Let's move on to Task 2.

[Jeżeli zdający rezygnuje z wykonania zadania, proszę w języku polskim poinformować zdającego, iż nie ma możliwości powrotu do zadania.]

Let's move on to Task 3.

[Jeżeli zdający rezygnuje z wykonania zadania: Thank you. This is the end of the exam.]

Zestaw
2.
• podróżowanie
• sport
• natura

Egzamin maturalny z języka angielskiego

Wersja dla egzaminującego

Zadanie
2.

3 minuty

Egzaminujący: Describe the picture.

[Po upływie ok. 10 sekund, proszę – jeśli to konieczne – zapytać: **Can you start now?**]

Wersja dla zdającego

Zdający:

⌚ ≈ 1 min

.....

Egzaminujący: Thank you. I will now ask you three questions.

Pytania dla egzaminującego

1. What is the woman probably telling the children? (Why?)
2. How important is sport in your life? (Why?)
3. Tell me about a sports event in which you or your friends took part.

Zdający:

⌚ ≈ 2 min

.....

Egzaminujący: Thank you.
Let's move on to Task 3.

[Jeżeli zdający rezygnuje z wykonania zadania: **Thank you. This is the end of the exam.**]

Zestaw
2.
• podróżowanie
• sport
• natura

Egzamin maturalny z języka angielskiego

Wersja dla egzaminującego

Zadanie
3.

5 minut

Egzaminujący: Read the task and think about what you'd like to say. You have about a minute to prepare.

Zdający:
⌚ 1 min

Egzaminujący: [Po upływie ok. minuty, proszę – jeśli to konieczne – zapytać: **Can you start now?**]

Wersja dla zdającego

Popatrz na **Plakat 1.** i **Plakat 2.**

Wspólnie z grupą kolegów z klasy postanowiliście przygotować kampanię mającą na celu ratowanie lasów. Wyraż swoje zdanie na temat poniższych projektów plakatów do kampanii.

- Wybierz ten plakat, który będzie, Twoim zdaniem, bardziej odpowiedni, i uzasadnij swój wybór.
- Wyjaśnij, dlaczego odrzucasz drugą propozycję.

Plakat 1.

Plakat 2.

Zdający:
⌚ ≈ 2 min

.....

Egzaminujący: Thank you. I will now ask you two questions.

Pytania dla egzaminującego

Proszę zadać zdającemu **dwa** z poniższych pytań:

1. What can individuals do to protect the earth?
2. Some people say that by polluting the earth we are killing ourselves. Do you agree? (Why? / Why not?)
3. What are the advantages of recycling?
4. Is it fair to keep animals in zoos? Why do you think so?

Zdający:
⌚ ≈ 2 min

.....

Egzaminujący: Thank you. This is the end of the exam.

2.3.

Część pisemna (poziom podstawowy). Przykładowe zadania z rozwiązaniami

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1. (0–4)

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi związane z jedzeniem. Do każdej wypowiedzi (1.1.–1.4.) dopasuj odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga: jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

- A. The speaker advertises a cookery course.
- B. You can hear this announcement on a train.
- C. We learn in what situation a popular drink was first served.
- D. The speaker describes an unusual meal prepared on a plane.
- E. The speaker explains how he/she started to enjoy oriental food.

1.1.	1.2.	1.3.	1.4.

Transkrypcja

One

Do you know what the Irish town of Foynes is famous for? During World War II, many Hollywood stars and politicians travelled from the airport in this town to the US. During one flight the pilot decided to turn back because of bad weather and the owner of a restaurant close to the airport was asked to prepare something special for the passengers. He made coffee, added some brown sugar, whiskey and whipped cream and served it as Irish coffee. Now you can order it in restaurants all over the world.

www.irishcultureandcustoms.com

Two

Welcome to the Flying Star, a direct 3-hour service to Brighton. Let me inform you that the buffet is located in car number 5. Just remember to take your ticket with you whenever you leave your compartment. If you prefer to stay in your seat, a trolley service with drinks and light snacks will be operating during the whole journey. Don't miss the new options on our menu.

tekst własny

Three

Would you like to share your experiences in the kitchen with others? Or maybe you've never made any dish yourself and would like to learn? We offer twenty hours of classes in a beautiful Italian villa, a full-day excursion to see famous chefs at work and daily visits to the local market to find perfect ingredients. For any food lover it will be an experience of a lifetime. Sign up now! There are only a few places left.

www.golearnto.com

Four

My first job was in a Chinese restaurant. The food looked strange and I was afraid to try it. One day when I was opening a packet of coffee, it fell out of my hands and landed all over the counter where the food was. The owner put the food with the coffee on a plate and said, 'We don't waste anything here. You have to eat it.' I wanted to keep the job so I had no choice. And you know what? It wasn't bad at all. Now I have Chinese food at least once a week. Without coffee, of course.

tekst własny

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.1. Zdający określa główną myśl tekstu (1.1., 1.4.).

2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi (1.2.).

2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu (1.3.).

Rozwiązanie

1.1. C

1.2. B

1.3. A

1.4. E

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie 2. (0–3)

Usłyszysz dwukrotnie trzy teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B albo C.

Tekst 1.**2.1. The announcement is for tourists who**

- A. are planning to go on holiday to Brighton.
- B. are going to leave Brighton the next day.
- C. are just starting their stay in Brighton.

Tekst 2.**2.2. What does Jake do to manage his time better?**

- A. He uses his computer less often.
- B. He puts his tasks in the order of importance.
- C. He tries not to plan too many things.

Tekst 3.**2.3. Who is the competition for?**

- A. Teenagers who are good at writing.
- B. Teenagers who enjoy reading books.
- C. Teenagers who want to travel the world.

Transkrypcja

One

Hello, everyone. My name's Keith. On behalf of *Suntan Tours*, I'd like to welcome you to this beautiful seaside resort. There will be an information session at 1 p.m. in the hotel lounge tomorrow. Then, I will answer your questions about Brighton and the day trips in the area. Be careful when you buy tours from local travel agencies. Not all of them are reliable. Please, take my advice and allow *Suntan Tours* to book your trips while you're here. I hope you have an enjoyable week in Brighton.

adapted from www.englishclub.com

Two

Rose: You're so well-organized, Jake. How do you do it?

Jake: I've read a book about time management and I try to put into practice the tips the authors give there.

Rose: Are they difficult to follow?

Jake: Not at all. I keep a list of all the things I need to do. Then, I decide which tasks are more important and which of them can wait a day or two and I give myself a deadline for each task.

Rose: How do you check your progress?

Jake: I cross off the tasks that I've done. I also make notes on my computer. They're really helpful.

adapted from www.learn-english-podcast.blogspot.com

Three

Piccadilly Press is delighted to announce a short story competition to find the best teenage talent in Europe. All you have to do is write a short story entitled *The Perfect World*. The best works will be published in a book. For two years *Piccadilly Press* will have the exclusive right to publish the winning stories. The competition is open to young people, aged between thirteen and eighteen, who come from the European Union. The closing date for entries is June 4th.

adapted from Piccadilly Press

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi (2.1.).

2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje (2.2., 2.3.).

Rozwiązanie

2.1. C

2.2. B

2.3. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 3. (0–3)

Przeczytaj trzy teksty związane z tańcem. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B albo C.

Tekst 1.

DON'T FORGET!

- The dance is for students only. No guests allowed.
- Students should make arrangements for their journey back home before the dance. We do not allow students to walk home when it gets dark. They must stay inside until the dance is over or until a parent or guardian comes to pick them up.
- A telephone is available in case of emergency.

www2.chccs.k12.nc.us

3.1. The text gives readers

- A. directions for getting to a dance class.
- B. tips on how to select a dance school.
- C. a set of school dance rules.

Tekst 2.

THE WALTZ

I don't want to dance with him. I don't want to dance with anybody. I've seen the way he dances. Not a quarter of an hour ago I was feeling so sorry for the poor girl he was dancing with. And now I'm going to be the poor girl myself.

Why can't he leave me alone? And what can I do? Everyone else is already on the dance floor, except me. What can you say, when a man asks you to dance with him? I most certainly will not dance with you, I'll see you in hell first. No. There is nothing for me to do, but say "I'd love to".

adapted from The Waltz by Dorothy Parker

3.2. Why does the girl decide to dance with the boy?

- A. She feels that she has no choice.
- B. She knows he is a really good dancer.
- C. She is sorry that nobody wants to dance with him.

Tekst 3.

COMING SOON!

It's the show you've been waiting for. *Viva Forever!* is coming to the West End's Piccadilly Theatre. So make sure you're first in line to see it.

Viva Forever! is a story about a mother and daughter as they work their way through a TV reality singing and dancing contest. The show includes 16 unforgettable *Spice Girls'* songs including *Wannabe*, *Stop* and, of course, the title song. And what dancing you can see on stage!

The *Spice Girls* are the most popular girl band of the last 20 years and have given their full backing to the show. So, *Say You'll Be There!* Now you can get the best seats.

adapted from www.discounttheatre.com

3.3. The author of the text

- A. invites readers to a pop concert.
- B. encourages readers to book tickets for a performance.
- C. gives an opinion about a singing and dancing contest.

Wymagania ogólne**II. Rozumienie wypowiedzi.**

Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.1. *Zdający określa główną myśl tekstu (3.1.).*

3.3. *Zdający znajduje w tekście określone informacje (3.2.).*

3.4. *Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu (3.3.).*

Rozwiązanie

3.1. C

3.2. A

3.3. B

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie 4. (0–5)

Przeczytaj tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B, C albo D.

SIMON'S STORY

When we visit Simon Reeve to listen to his story about malaria, he is still embarrassed to admit that catching the disease was totally his own fault. Simon has gone around the world three times visiting far-off exotic locations so he was well aware of the health risks when he travelled to Gabon, West Africa, a malaria hotspot, in 2006. Although he knew how dangerous the disease is, he still risked his life.

‘It happened while I was filming *Equator*,’ recalls Simon. ‘I was told I should start taking antimalarial tablets the day before I got to Africa and then every day while I was there. I bought them well in advance, but foolishly, in all the excitement, I didn’t pack them. Of course it was stupid of me, but I thought everything would be all right so I didn’t worry about it. I think I was bitten by a mosquito on the first day but I realized something was wrong several days later. We had finished our journey through Gabon and were going to the Democratic Republic of Congo the following day. Sophie, the director, Sam, the cameraman, and I went to have a pizza in a restaurant near our hotel with a couple of doctors from Germany who were working at the Albert Schweitzer Hospital, one of the main malaria hospitals in Africa. Suddenly, during the meal I started to get muscle ache and felt sleepy so I went back to my room and went straight to bed. I woke up at 3 a.m. feeling very sick. But malaria didn’t come to my mind. We’d come from an area where lots of gorillas had the deadly Ebola virus and that was my biggest fear. The hospital was far away so I wanted to contact one of the German doctors but I didn’t have their phone numbers. I decided to wait until morning but I was really terrified.’

In the morning Simon managed to get up and perhaps rather optimistically tried to continue filming. ‘Sophie and Sam took one look at me and told me to sit down,’ he says. ‘They checked my temperature which was 39.8°C – a high fever. They gave me some water and some medicine and called for a local doctor who examined me and said he suspected I had malaria. Sophie contacted one of the specialists we had met the day before and after giving me a blood test he said the diagnosis was correct.’

Simon really wants to help reduce the number of malaria infections each year, that's why he agreed to have his story published. 'With modern medicine there is no reason why so many British travellers should catch this horrible disease,' he says.

adapted from www.dailymail.co.uk

4.1. Simon blames himself for catching malaria because he

- A. didn't buy the tablets.
- B. took the tablets too late.
- C. forgot to take the tablets.
- D. packed the wrong tablets.

4.2. Simon thinks he got infected

- A. after his visit to the Albert Schweitzer Hospital.
- B. in the Democratic Republic of Congo.
- C. while having a pizza in a restaurant.
- D. during his stay in Gabon.

4.3. When Simon felt ill in his hotel room, he

- A. thought he had caught a different disease.
- B. asked German doctors for advice.
- C. went to hospital right away.
- D. was sure he had malaria.

4.4. Who first took care of Simon in the morning?

- A. a local doctor
- B. his work colleagues
- C. an unknown specialist
- D. doctors from Germany

4.5. In the article, the author

- A. makes people more aware of a dangerous disease.
- B. encourages readers to go to exotic countries.
- C. tells the story of Simon's successful career.
- D. advertises a new BBC travel programme.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje (4.1., 4.2., 4.3., 4.4.).

3.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu (4.5.).

Rozwiązanie

- 4.1. C
- 4.2. D
- 4.3. A
- 4.4. B
- 4.5. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie 5. (0–3)

Przeczytaj tekst, z którego usunięto trzy zdania. Wpisz w luki 5.1.–5.3. litery, którymi oznaczono brakujące zdania (A–E), tak aby otrzymać logiczny i spójny tekst. Uwaga: dwa zdania zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

MY NEW FLATMATE*7th February 2011*

When I first met Sherlock, my new flatmate, he told me my life story. He knew so much about me from the way I walk, the way I look and even from my mobile. And that's the thing with him. **5.1.** _____ He sees right through everyone in seconds.

But what's incredible is how little he knows about things which do not interest him. **5.2.** _____ And last week I found out he did not know that the Earth goes round the Sun. Seriously! He's such a brilliant detective but at the same time there are these blind spots which are really terrifying.

When I arranged to come over on Tuesday to see Sherlock's flat, I had no idea of what was going to happen. When I was looking around the room I wanted to rent, suddenly a police officer came in. **5.3.** _____ Somebody had been murdered. Sherlock decided to investigate and asked me to join him. In the taxi, he explained how he had deduced everything about me the previous day. I could try to explain it here but I think it's better if you go to his site, www.thescienceofdeduction.co.uk, and see for yourself how his mind works.

www.johnwatsonblog.co.uk

- A.** This morning, for example, he asked me who the Prime Minister was.
- B.** It's impossible to hide anything from Sherlock.
- C.** You can't imagine how quickly he found out about them.
- D.** That's why he decided to look for one.
- E.** Sherlock, of course, already knew why he was there.

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.**Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].***Wymagania szczegółowe***3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (5.1., 5.2., 5.3.).***Rozwiązanie**

5.1. B

5.2. A

5.3. E

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 6. (0–5)

Przeczytaj tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny i gramatycznie poprawny tekst. Zakreśl literę A, B albo C.

REDUCE, REUSE, REPLAY

Five teens from Sarasota, Florida, are making music from garbage. All the *Garbage Men* band's instruments are made from recycled objects.

The band started a **6.1.** _____ years ago. Jack Berry, who was in eighth grade at the **6.2.** _____, decided to make a homemade guitar. After some trials, he ended up building it from a cereal box, a yardstick and toothpicks. When Jack showed the guitar to his friend, Ollie Gray, they had **6.3.** _____ to form a band using other homemade instruments and promote recycling in this way. So they made a horn from pipes and a keyboard from old bottles. "We want to show people **6.4.** _____ more to recycling than throwing things away in the bin," Jack said.

The band, all tenth graders, tries to play a concert every week. They've also played on a Tampa, Florida radio station, and auditioned for *America's Got Talent*. The teens hope to take their show on the road by touring other states. "We want to show people how important recycling is, and music is the best way to **6.5.** _____ to people," Jack says. Their instruments may be garbage, but their message isn't.

adapted from www.timeforkids.com

6.1.

- A. few
- B. plenty
- C. some

6.2.

- A. point
- B. time
- C. moment

6.3.

- A. an opinion
- B. a project
- C. an idea

6.4.

- A. it is
- B. there is
- C. this is

6.5.

- A. get our message across
- B. give our message away
- C. bring our message up

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymagania szczegółowe

1. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...] (6.1., 6.2., 6.3., 6.4., 6.5.).*

Rozwiązanie

- 6.1. A
- 6.2. B
- 6.3. C
- 6.4. B
- 6.5. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie 7. (0–2)

W zadaniach 7.1.–7.2. wybierz wyraz, który poprawnie uzupełnia luki w obydwu zdaniach. Zakreśl literę A, B albo C.

7.1. My brother will have to look _____ my dog when I go on holiday.

Finally, _____ an hour I decided to walk back home.

- A. after
- B. for
- C. at

7.2. Where did you _____ this photo? I thought I had lost it!

I _____ it hard to believe that she stole the money.

- A. take
- B. find
- C. make

Zadanie 8. (0–2)

W zadaniach 8.1.–8.2. spośród podanych opcji (A–C) wybierz tę, która może najlepiej zastąpić zaznaczony fragment. Zakreśl literę A, B albo C.

8.1. I spent a few weeks thinking which university to go to and I have finally **decided** this weekend.

- A. made my choice
- B. taken my chance
- C. found my way

8.2. **Will you do something for me?** I need somebody to set the table.

- A. Do you help me a lot?
- B. Are you going to make it?
- C. Can you do me a favour?

Zadanie 9. (0–2)

W zadaniach 9.1.–9.2. spośród podanych opcji (A–C) wybierz tę, która jest tłumaczeniem fragmentu podanego w nawiasie, poprawnie uzupełniającym lukę. Zakreśl literę A, B albo C.

9.1. Where on earth is this bus? We (**czekamy**) _____ here for over an hour!

- A. are waiting
- B. wait
- C. have been waiting

9.2. It's really difficult to get a place in this restaurant on Friday evening. (**Czy musiałeś rezerwować ten stolik?**) _____

- A. Is it the table you reserved?
- B. Did you have to book the table?
- C. Have you ordered the table?

Zadanie 10. (0–2)

Uzupełnij poniższe minidialogi (10.1.–10.2.), wybierając brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B albo C.

10.1. X: Did you enjoy the film?

Y: _____

X: That's a pity.

- A.** Not really, to tell the truth.
- B.** In fact, I did. More than I expected.
- C.** Of course. It was terrific!

10.2. X: How long did it take you to do the project?

Y: _____

X: Really? It's amazingly good.

- A.** Just some of it.
- B.** Only a few days.
- C.** More than a week ago.

Wymagania ogólne do zadań od 7. do 10.

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

IV. Reagowanie [...].

Zdający [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].

Wymagania szczegółowe do zadań od 7. do 10.

1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...] (7.1., 7.2., 8.1., 8.2., 9.1., 9.2., 10.1., 10.2.).

7.2. Zdający [...] przekazuje informacje [...] (10.2.).

7.6. Zdający wyraża swoje opinie [...] (10.1.).

8.3. Zdający przekazuje w języku obcym informacje sformułowane w języku polskim (9.1., 9.2.).

13. Zdający posiada świadomość językową [...] (7.1., 7.2., 8.1., 8.2., 9.1., 9.2., 10.1., 10.2.).

Rozwiązanie zadań od 7. do 10.

7.1. A

7.2. B

8.1. A

8.2. C

9.1. C

9.2. B

10.1. A

10.2. B

Schemat punktowania do zadań od 7. do 10.

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Zadanie 11. (0–10)

Uczestniczyłeś(-aś) w międzynarodowej wymianie w Londynie. Napisz list do kolegi z Anglii, w którym:

- opisziesz rodzinę, u której mieszkałeś(-aś)
- zrelacjonujesz wydarzenie, które szczególnie utkwiło Ci w pamięci
- przedstawisz wady i zalety tego wyjazdu
- zaproponujesz wspólne wakacje w wybranym przez Ciebie miejscu i uzasadnisz swój wybór.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów, pamiętając, że jej długość powinna wynosić **od 80 do 130 słów** (nie licząc słów w zdaniach, które są wytłuszczone). Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji (4 punkty), spójność i logika wypowiedzi (2 punkty), bogactwo językowe (2 punkty) oraz poprawność językowa (2 punkty).

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

IV. Reagowanie [...].

Zdający [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, [...] pisemnie.

Wymagania szczegółowe

1. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

5.1. *Zdający opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności.*

5.4. *Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.*

5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*

5.7. *Zdający przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań i poglądów.*

7.4. *Zdający proponuje [...].*

Przykładowa oceniona wypowiedź**Hi Peter,****I'm writing to tell you about my exchange trip to London.**

I lived with a great family. They aren't like my parents at all. In this family there are four person: Mr and Mrs Daniels and their two kids. They have a lots of pets. And when I am there small dogs was born!

I want tell you about this trip. It was amazing. I visitted lots of great tourist attractions in London. I saw many museums and Backingham Palace. But I feeled strange there. It is so loud and √so many people in London. And the weather is really bad!

Would you like go to New York? Maybe we visit this beautiful city in holiday?

That's it for now. I hope to hear from you soon.

**Love,
XYZ**

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na str. 19–21)

Treść – 3 punkty: zdający odniósł się do wszystkich elementów z polecenia, ale tylko dwa z nich rozwinął. Za mało jest informacji dotyczących elementu 2. (zdający jedynie wspomina, że urodziły się szczeniaki) oraz 4. (propozycja wspólnego wyjazdu nie jest poparta bardziej szczegółowym uzasadnieniem).

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź jest w znacznej większości spójna i logiczna.

Zakres środków językowych – 1 punkt: ograniczony zakres środków językowych; zdający używa głównie struktur o wysokim stopniu pospolitości.

Poprawność środków językowych – 1 punkt: wypowiedź zawiera liczne błędy, ale nie zakłócają one komunikacji.

Zadanie 12. (0–10)

Po raz pierwszy podjąłeś/podjęłaś pracę wakacyjną. Podziel się swoimi wrażeniami na blogu.

- Poinformuj, jaką pracę wykonujesz, i przedstaw swoje obowiązki.
- Wyraż opinię na temat swojego szefa i uzasadnij ją.
- Opisz, jak poradziłeś(-aś) sobie z problemem, który pojawił się dzisiaj w pracy.
- Napisz, w jaki sposób wykorzystasz zarobione pieniądze.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów, pamiętając, że jej długość powinna wynosić **od 80 do 130 słów** (nie licząc słów w zdaniach, które są wytłuszczone). Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji (4 punkty), spójność i logika wypowiedzi (2 punkty), bogactwo językowe (2 punkty) oraz poprawność językowa (2 punkty).

Wymagania ogólne**I. Znajomość środków językowych.**

Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

Wymagania szczegółowe

1. Zdający posługuje się miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

5.4. Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

5.5. Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.

5.8. Zdający opisuje intencje, marzenia, [...] plany na przyszłość.

5.9. Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.

Przykładowa oceniona wypowiedź 1.**NEW ENTRY****Title**

I have a job!

Entry:

Hi everyone! Guess what! I've found a holiday job!

My job is easy. I just drive around town and deliver parcels from place to place. Once I had to transport two dogs! It's like the job of ✓taxi driver but more profitable.

I like what I do but I do not get on well with my boss. He is very strict and unfriendly. He thinks everybody wants to cheat him.

Today my car broke down in the middle of the road. I couldn't do anything so I took a taxi to deliver the parcel on time. I'm not sure if my boss pay me for the taxi. I hope so.

I need to earn money because my car is very old and expensive to repair and I would like to buy ✓new one as soon as possible.

I hope everything will be all right.

Post

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na str. 19–21)

Treść – 4 punkty: zdający odniósł się do czterech elementów z polecenia i rozwinął każdy z nich.

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź jest w całości spójna i logiczna.

Zakres środków językowych – 2 punkty: zadowalający zakres środków językowych; w wypowiedzi występuje wiele precyzyjnych wyrażeń (elementów leksykalnych związanych z pracą kierowcy / doręczyciela przesyłek, np. *deliver parcels; my car broke down* oraz sformułowań charakterystycznych dla języka angielskiego, np. *I like what I do; more profitable; get on well with the boss; on time; expensive to repair; I would like to buy (a) new one.*).

Poprawność środków językowych – 2 punkty: nieliczne błędy niezakłócające komunikacji.

Przykładowa oceniona wypowiedź 2.**NEW ENTRY****Title**

I have a job!

Entry:

Hi everyone! Guess what! I've found a holiday job!

I work in ✓restaurant. I make clean ✓tables, wash glass and do the food. The boss is ✓nice man. He allways help me because he likes them.

Today I had a problem becouse one person not want to go out from ✓restaurant in the evening. He shout but I said I call the police and he went.

I will work in two weeks more. When I will end I'm going play football or volleyball at our stadium.

When are you come to Poland? When ✓is sanny we can go to the sea side together.

I hope everything will be all right.

Post

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na str. 19–21)

Treść – 3 punkty: zdający odniósł się do trzech elementów z polecenia, brak jest informacji na temat przeznaczenia zarobionych pieniędzy. Tylko dwa elementy zostały rozwinięte (informacja 1. i 3.). Fragment pracy, który w zamierzeniu miał być uzasadnieniem opinii o szefie, jest niezrozumiały.

Spójność i logika wypowiedzi – 1 punkt: wypowiedź zawiera usterki w spójności i logice.

Zakres środków językowych – 1 punkt: ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi występują głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości.

Poprawność środków językowych – 0 punktów: bardzo liczne błędy czasami zakłócające komunikację, np. *I make clean tables; I will work in two weeks more.*

2.4. Część pisemna (poziom rozszerzony). Przykładowe zadania z rozwiązaniami

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1. (0–3)

Usłyszysz dwukrotnie trzy teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B albo C.

Tekst 1.

1.1. The speakers are

- A. fashion magazine editors.
- B. fashion photographers.
- C. fashion designers.

Tekst 2.

1.2. How should the piece of news be headlined?

- A. PRISONERS GET AWAY WITH THEIR CRIME
- B. CRIMINALS COME TO THE RESCUE
- C. CONVICTS ESCAPE DURING COMMUNITY SERVICE

Tekst 3.

1.3. Which of the following is stated in the interview as a fact, and not an opinion?

- A. Advanced Physics is now one of the five most popular courses taken by students.
- B. Advanced Physics is usually taken with future career prospects in mind.
- C. Students feel more and more apprehensive about taking Advanced Physics.

Transkrypcja

One

Trish: Don't you think that Britain is a grey country? I believe a bit of neon is just what we need.

Jerry: Is that what you're going to present at the press conference launching London Fashion Week? Look, British people don't wear neon shades. Never have, never will. Photographers will love them because they look great on magazine covers but they're not practical. We will always favour a traditional style with tweeds and smart leather boots. That is what the Brits need and that is what I will provide in my new collection.

Trish: Well, perhaps there is no need to choose between the two extremes. There is a third way, a naval theme. With my patterns the British people can experience the joy of colour...

Jerry: Only blue, though!

Trish: As I was saying, they can enjoy colour, but not the impractical orange or purple. Let's be honest, extremes don't work. Compromises work, and that's what my models will show on the catwalk.

adapted from www.guardian.co.uk

Two

Six teenage offenders convicted of shoplifting became unlikely heroes when doing their community service punishment in the park. During a break they heard screams from a woman in a street nearby, so they raced over, saw that the woman was being mugged, chased the mugger 600 yards, cornered him, grabbed the stolen handbag and mobile phone and returned them to their owner. Their supervisor, Gary Hall, admitted that at first he thought they were ‘doing a runner’, but when he discovered their selfless act he was really impressed. “They did a real public service,” he said.

adapted from Daily Mail, December 31, 2010

Three

Interviewer: Today I’m talking to Paul Reedman from the Institute of Physics. Paul, could you tell us how popular Advanced Physics is with students?

Paul: Figures published this morning show, for the sixth consecutive year, an increase in the number of students taking this course, which is surprising when I think about my own generation and how apprehensive of science subjects we were. Most of my peers didn’t want to have anything to do with science, but it’s definitely not the case nowadays. According to the survey of the Institute of Physics, for the first time since 2002, Advanced Physics is back in the top five most popular subjects. The total number of students entered for the course went up by 6.5% in 2012. My view is that this is mostly due to students thinking more about their future employment prospects. There are plenty of job opportunities in this sector, especially in nuclear power plants and biomedicine and I guess it might be one of the reasons why Advanced Physics has become “cool” again.

adapted from www.bbc.co.uk

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].

Wymagania szczegółowe

2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi (1.1.).

2.1. Zdający określa główną myśl tekstu (1.2.).

2.1.R. Zdający oddziela fakty od opinii (1.3.).

Rozwiązanie

1.1. C

1.2. B

1.3. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie 2. (0–4)

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi na temat rozmów kwalifikacyjnych w sprawie pracy. Do każdej wypowiedzi (2.1.–2.4.) dopasuj odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. **Uwaga:** jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

The speaker

- A. was not contacted after the interview despite the interviewers' promise.
- B. resigned from the position himself/herself.
- C. felt uncomfortable when the interviewer got unwell.
- D. was unable to demonstrate an essential skill during the interview.
- E. realized what the problem was after leaving the interview.

2.1.	2.2.	2.3.	2.4.

Transkrypcja**One**

I was once invited to a job interview. Upon arrival I parked my car, got out, and accidentally caught my thumb in the door. I was bleeding and stained my shirt a bit but went to the interview anyway. The interviewer asked me to take a typing test. I explained that I couldn't type because of my thumb and offered to come back the next day to take the test. The interviewer got me a cup of iced water and I soaked my thumb while we continued the interview. The next day I got a call from the company. I was hired without a typing test. They said anyone who could stay as calm and collected as I was with a thumb swollen and bruised was someone they certainly wanted to run their front office.

Two

In my early twenties, I had an interview with a major department store. The day before I picked out a very conservative black skirt and pinstriped jacket. I even tried them on to ensure they fitted. When I arrived I was greeted by a man in his early forties. However, during the interview I noticed that he frequently leaned over to one side. I thought it a bit odd, but I assumed the man may have a stiff back and was experiencing discomfort. It wasn't until I got back in my car that I realized that the side seam in my skirt had come apart and I was revealing quite a bit of my leg. That's what you get for shopping in the clearance sales.

Three

This is a story I like to tell in training classes on how NOT to act during an interview. I applied for a position within the state legal system. I was being interviewed by my potential manager and her associate. I would be working with both women closely. A few minutes into the interview it was obvious these two women did not get along. They contradicted each other and gave each other nasty looks. There was obvious tension in the air. When they said they would call, I graciously explained that I didn't think the position suited me. The interview with the two women was enough.

Four

One interview I attended was very odd. The interviewers stuck rigidly to the questions, moving onto the next one before I'd finished answering the previous one. Whenever I paused they interrupted with the next question so I felt as if they didn't really care what I answered. I think they just wanted the interview to be over as soon as possible. And they never got back to me, although they said they would. I'm glad I didn't get the job in a company like that.

www.snagajob.com

www.humanresources.about.com

Wymagania ogólne**II. Rozumienie wypowiedzi.**

Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje (2.1., 2.2., 2.3., 2.4.).

Rozwiązanie

2.1. D

2.2. E

2.3. B

2.4. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH**Zadanie 3. (0–4)**

Przeczytaj tekst, który został podzielony na trzy części (A–C) oraz pytania ich dotyczące (3.1.–3.4.). Do każdego pytania dopasuj właściwą część tekstu. Wpisz rozwiązania do tabeli. **Uwaga:** jedna część tekstu pasuje do dwóch pytań.

In which paragraph does the author		
3.1.	mention an airline which is an exception to <i>à la carte</i> pricing?	
3.2.	suggest that <i>à la carte</i> pricing might lead to unequal treatment of passengers?	
3.3.	quote the results of a survey to make a point?	
3.4.	refer to the service which started the policy of <i>à la carte</i> pricing?	

FLYING À LA CARTE

- A.** The practice of *à la carte* pricing, that is, charging passengers for each service individually, for instance food and drinks or choosing a seat, is more and more common. The trend began with *American Airlines* introducing a fee for checked-in luggage and soon the ideas for other add-ons followed. With far fewer people flying because of the economic recession airlines are reluctant to raise fares and many companies are counting on this money more than ever. In fact, *à la carte* pricing has become so successful that experts are predicting it will be on the rise in the years to come.
- B.** European carrier *FlyWithUs* has taken *à la carte* pricing to the extreme, introducing a per-minute fee for customers speaking to a company representative on the phone. That practice would probably never take off in the U.S. Experts predict the *à la carte* pricing structure will allow carriers to treat higher-paying passengers better than their penny-pinching neighbours. For example, a person who buys an in-flight meal, a headset, and a pillow is likely to get better service from the cabin crew. This has always been the case in first class, but it's new to economy.

- C. Because fees vary from airline to airline – and only a few companies, like *Southwest*, still subscribe to the old-fashioned, all-inclusive approach – it takes a lot of work to figure out the total cost of a trip. You have to do a lot of math but if you book online, don't check-in a bag, and skip the meal, you're probably paying less than if the airlines had simply raised fares. And according to a poll conducted last year people are becoming more comfortable with the system for that reason. Fifty-three percent of the respondents said they'd prefer to buy the lowest-priced option and then add services than go for a higher priced all-inclusive fare.

adapted from www.budgettravel.com

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].

Wymagania szczegółowe

3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje (3.1., 3.2., 3.3., 3.4.).

Rozwiązanie

3.1. C

3.2. B

3.3. C

3.4. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–5)

Przeczytaj dwa teksty związane ze szkołą. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B, C albo D.

Tekst 1.

TEACHER MAN

I was in my third year of teaching creative writing when one of my students, 16-year-old Mikey, gave me a note from his mother: "Dear Mr. McCort, Mikey's grandmother who is 80 fell down the stairs from too much coffee and I kept Mikey at home to take care of her so I could go to my job at the ferry terminal. Please excuse Mikey. P.S. His grandmother is ok."

I had seen Mikey scribbling the note at his desk, using his left hand to disguise his handwriting. I said nothing. Most parental excuse notes I received back in those days were penned by my students. I threw Mikey's note into a desk drawer along with dozens of other notes. While my class took a test, I decided to read all the notes again. I made two piles, one for the genuine ones, the other for forgeries. The second was the larger pile, with writing that ranged from imaginative to lunatic.

Isn't it remarkable, I thought, how the students whined and said it was hard putting 200 words together on any subject? But when they forged excuse notes, they were brilliant. The notes I had could be turned into an anthology of Great American Excuses. They were samples of talent never mentioned in song, story or study.

How could I have ignored this treasure trove, these gems of fiction and fantasy? Here was American high school writing at its best – raw, real, urgent, brief, and lying like "The stove

caught fire and the wallpaper went up and the fire department kept us out of the house all night.”

The writers of these notes didn’t realize that honest excuse notes were usually dull: “Peter was late because the alarm clock didn’t go off.”

One day I had an idea. I typed out a dozen excuse notes and told the students to read them.

“Mr. McCourt, who wrote these?” asked one boy.

“You did,” I said.

“So what are we supposed to do?”

“This is the first class to study the art of the excuse note – the first class, ever, to practice writing them. You’re so lucky to have a teacher like me who has taken your best writing and turned it into a subject worthy of study.”

Everyone smiled as I went on, “You didn’t settle for the old alarm clock story. You used your imagination. One day you might be writing excuses for your own children when they’re late or absent. So try it now.”

The students produced a rhapsody of excuses, ranging from a 16-wheeler truck crashing into a house to a severe case of food poisoning blamed on the school cafeteria. They said, “More, more. Can we do more?”

I asked the class to think about anyone in history who could use a good excuse note. I wrote suggestions on the board, including the most notorious gangster, Al Capone.

And then I heard, “Mr. McCourt, the principal is at the door.” My heart sank as the principal entered. He started walking up and down, peering at papers. He picked a few up and read them as if he was grading them. He frowned and pursed his lips. On his way out, he said he would like to see me.

Here it comes, I thought. The retribution. The principal was sitting at his desk. “Come in, I just want to tell you that that lesson, that project, whatever you were doing, was top-notch. Those kids were writing at college level. I just want to shake your hand,” he said.

adapted from Teacher Man by Frank McCourt

4.1. The teacher was aware that Mikey’s excuse note was a forgery because he

- A. recognized Mikey’s handwriting.
- B. had spotted the boy writing it at school.
- C. had talked to Mikey’s grandmother that day.
- D. knew that Mikey was extremely imaginative.

4.2. The teacher gave his students an unusual assignment because he wanted to

- A. show them he was aware they had cheated him.
- B. publish their writings in an anthology of Great American Excuses.
- C. impress the principal who was invited to inspect the class.
- D. engage their creative potential to improve their language skills.

4.3. Before the teacher entered the principal’s office, he thought that the principal had been

- A. inspired by his teaching method.
- B. upset about the contents of the students’ notes.
- C. disappointed with the grades the students got.
- D. satisfied with the activity assigned to the students.

Tekst 2.**SURPRISING STUDY**

Steven Proud, a research student writing a PhD at Bristol University, tracked boys' and girls' test results at the ages of 7, 11, 14 and 16 in 16,000 schools in England. He analysed the test scores to see whether the proportion of girls in a year group made a difference to the results of both genders in Maths, Science and English.

His research contradicted the widely held belief that girls are always a good influence on boys in school. He found that boys consistently perform up to a tenth of a grade worse when they study English with high numbers of girls. However, when it comes to Maths and Science, both boys and girls achieve up to a tenth of a grade more when there are many girls in the class.

Proud argues that boys may do worse at English when there is a high proportion of girls in their class because they realize that the girls are better than them at this subject. "It could also be that teachers use teaching styles more appropriate to girls when there are more girls than boys in the class," Proud says.

adapted from www.guardian.co.uk

4.4. Which of the following is stated in the text as a fact, not an opinion?

- A. Girls consistently have a positive influence on boys at school.
- B. Teaching styles used by teachers are more appropriate for girls than boys.
- C. Girls' impact on boys' performance differs depending on the subject.
- D. Boys do worse at English because they realize they cannot catch up with girls.

4.5. From both texts we learn

- A. what can affect students' progress at school.
- B. what factors determine the choice of teaching materials.
- C. how students' achievements can be monitored at school.
- D. how research aids teachers who want to experiment in class.

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].

Wymagania szczegółowe

3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje (4.1., 4.2., 4.3.).

3.1.R. Zdający oddziela fakty od opinii (4.4.).

3.1. Zdający określa główną myśl tekstu (4.5.).

Rozwiązanie

4.1. B

4.2. D

4.3. B

4.4. C

4.5. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 5. (0–4)

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (5.1.–5.4.), przekształcając jeden z wyrazów z ramki w taki sposób, aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

Uwaga: dwa wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

come	high	steep	have	good	make
------	------	-------	------	------	------

SPACE TOURISM FOR THE REST OF US

For more than 50 years, governments had the monopoly on space travel. Until April 28, 2001 when Dennis Tito **5.1.** _____ history by becoming the world's first space tourist. An orbital getaway is still only for the world's wealthiest adventurers, though; just seven tourists **5.2.** _____ the opportunity to go into orbit with *Space Adventures* so far. But that doesn't mean an out-of-this-world experience is completely out of reach for those of us who have to live on a slightly lower budget. For those who want a taste of space travel without spending a fortune, a sub-orbital experience is the next **5.3.** _____ thing. The cheapest trip right now is a flight with *Zero Gravity Corp.*, a private company whose "mission is to make the excitement and adventure of space travel easily accessible to the public." Participants board a Boeing 727, which climbs to a high altitude and then dives **5.4.** _____ to give passengers the feeling of weightlessness.

adapted from www.cbc.ca

Wymagania ogólne

1. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymagania szczegółowe

1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...] (5.1., 5.2., 5.3., 5.4.).

Rozwiązanie

5.1. *made*

5.2. *have had*

5.3. *best*

5.4. *steeply*

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie 6. (0–4)

Uzupełnij zdania 6.1.–6.4., wykorzystując podane w nawiasach wyrazy w odpowiedniej formie. Nie należy zmieniać kolejności podanych wyrazów, trzeba natomiast – jeżeli jest to konieczne – dodać inne wyrazy, tak aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów. **Uwaga:** w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie sześć wyrazów, wliczając w to wyrazy już podane.

- 6.1. Why didn't you say anything? You (*should / warn / students*) _____ swimming in this place!
- 6.2. While (*President / have / argument*) _____ with his advisors, a group of journalists burst into the room.
- 6.3. Which exit (*we / suppose / take*) _____ at the next roundabout?
- 6.4. I wish we (*tell / Jayne / project*) _____ She would have helped us with it.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymagania szczegółowe

1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...] (6.1., 6.2., 6.3., 6.4.).

Rozwiązanie

- 6.1. *should have warned the students about/against*
 6.2. *the President was having an argument*
 6.3. *are we supposed to take*
 6.4. *had told Jayne about the project*

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ**Zadanie 7. (0–13)**

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś(-aś), zakreślając jego numer.

1. W Twojej szkole wprowadzono zakaz używania telefonów komórkowych. Młodzież zorganizowała akcję protestacyjną. Napisz **artykuł** na stronę internetową szkoły, w którym zrelacjonujesz przebieg akcji oraz przedstawisz i uzasadnisz swoje stanowisko w tym konflikcie.

2. Wróciłeś(-aś) niezadowolony(-a) z obozu młodzieżowego zorganizowanego przez szkołę. Napisz **list** do gazetki szkolnej, w którym uzasadnisz, dlaczego uważasz obóz za nieudany, i zaproponujesz rozwiązania, które poprawią jakość tego typu wyjazdów w przyszłości.

3. Coraz więcej młodych osób, wybierając kierunek studiów, nie kieruje się własnymi zainteresowaniami, ale wymaganiami rynku pracy. Napisz **rozprawkę** na ten temat, przedstawiając zalety i wady takiej decyzji.

Przykładowe ocenione wypowiedzi

Temat 1.

WE WANT TO BE HEARD

The decision of the school authorities to ban mobile phones might be right or wrong. The ban will be lifted or not. Time will tell. But after last week's events one thing is sure. We won't allow the decisions to be taken without us.

When ✓headmaster announced last Monday that phones would be banned, everybody was shocked. At the beginning we just couldn't imagine a few hours without our mobiles. But then we realized something more important. Nobody had asked us for an opinion, nobody had tried to negotiate. It was just another regulation to conform to. That's when the idea of a "silent break" was born. I'm so glad so many of you joined in. When the long break started on Wednesday, nobody chatted, nobody gossiped or answered ✓teachers' questions. We just stood in the corridors, holding hands and displaying posters demanding our rights. We kept quiet for a full half an hour and the silence was louder than any riot we could have organized.

I'm not going to argue here that students should be allowed to carry their mobiles to school or use them during classes. Obviously the regulation is partly the students' fault and we should reconsider our behavior as well. But a ban can't be a solution to every problem. Even if we behave like children from time to time ✓it doesn't mean we should be treated as such.

I hope we will be heard soon. But I wonder how many "silent breaks" it will take...

Wymagania ogólne**I. Znajomość środków językowych.**

Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].

Wymagania szczegółowe

1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

5.4. Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

5.5. Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.

5.12. Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.

5.13. Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.

Punktacja (wypowiedź oceniona zgodnie z kryteriami oceniania na str. 22–25)

Zgodność z poleceniem – 5 punktów:

elementy treści: wprowadzenie zgodne z tematem, zachęcające czytelnika do dalszej lektury, obydwa elementy tematu (zrelacjonowanie akcji protestacyjnej oraz zaprezentowanie swojego stanowiska) szczegółowo omówione, zakończenie wypowiedzi adekwatne do tematu i treści artykułu, wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu;

elementy formy: artykuł jest zatytułowany, widoczny jest zamysł kompozycyjny, uwzględnione są wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) i zachowane właściwe proporcje między nimi (w przypadku artykułu zakończenie może być krótką puentą), pełna konsekwencja w układzie graficznym pracy, długość pracy w dopuszczalnych granicach.

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź nie zawiera usterek w spójności i logice tekstu.

Zakres środków językowych – 3 punkty: szeroki zakres środków językowych, liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, (np. *The ban will be lifted; Time will tell; allow the decisions to be taken; another regulation to conform to; any riot we could have organized; I wonder how many “silent breaks” it will take*), zachowany jednorodny, stosowny styl.

Poprawność środków językowych – 3 punkty: praca zawiera nieliczne błędy językowe i nieliczne błędy zapisu.

Temat 2.

Dear Editor,

Two weeks ago I came back from a holiday made by our school. It was a camp in ✓ Polish seaside (✓) in ✓ town not far from the popular (✓) tourist resort called Sopot. [On the sea ✓ are many nice towns. I often spend there ✓ holiday. Last year I was in Gdańsk and Kołobrzeg. The stay there was wonderful.]

In my opinion, the holiday was the worstest in my life. A camp where we stayed was not like I thought. It had got damaged furniture, the beds were not comfortably and ✓ pillows were dirty. Also, ✓ food was not delicious. We had to eat the same food every day. Other thing is that ✓ water in the shower was very cold and I ✓ not used to have a cold shower every morning and evening.

The activities were really boring too and did not teach us lot. I think that in the future the camp could be better organized. For example, the food should be taster. ✓ Showers could be cleaner and bigger. And the activities shouldn't be so boring. [For me, sport is very important. It keep us fit and healthy. And the diet is ✓second thing teenagers have to give atention ✓ because we often get fat in this time of life.] I want ✓apology from our principal. It was a school camp so he should check everything. He should always know what's going on and what is the situation ✓. I hope next year the camp will be different.

Best regards,

XYZ

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].

IV. Reagowanie [...].

Zdający reaguje [...] w formie [...] pisemnej w różnorodnych, bardziej złożonych sytuacjach [...].

Wymagania szczegółowe

1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

5.3. Zdający przedstawia fakty z przeszłości [...].

5.7. Zdający przedstawia [...] wady różnych rozwiązań [...].

5.8. Zdający opisuje [...] nadzieje [...] na przyszłość.

5.9. Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.

5.12. Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.

5.13. Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.

7.4. Zdający proponuje [...].

Punktacja (wypowiedź oceniona zgodnie z kryteriami oceniania na str. 22–25)

Zgodność z poleceniem – 3 punkty:

elementy treści: wstęp nie jest w pełni poprawny, ponieważ nie określa celu listu; realizując pierwszy element tematu (uzasadnienie dlaczego obóz był nieudany) zdający uwzględnia kilka różnych aspektów i niektóre z nich przedstawia w sposób bardziej pogłębiony; realizując drugi element (zapropionowanie rozwiązań na przyszłość) zdający omawia go powierzchownie, podaje jedynie krótką listę propozycji zmian na przyszłość, zakończenie jest zgodne z tematem i treścią listu, praca zawiera fragmenty odbiegające od tematu;

elementy formy: odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący list, uwzględnione są wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji między nimi, nie zawsze zachowana konsekwencja w układzie graficznym pracy (niewłaściwy podział na akapity, brak wydzielonego zakończenia), długość pracy w granicach określonych w poleceniu.

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź zawiera 2 usterki w zakresie spójności i logiki tekstu.

Zakres środków językowych – 1 punkt: ograniczony zakres środków językowych, w większości użyte struktury o wysokim stopniu pospolitości, brak naturalności i różnorodności frazeologicznej.

Poprawność środków językowych – 1 punkt: bardzo liczne błędy językowe oraz nieliczne błędy zapisu.

Temat 3.

Dreams and interests are an important part of our life. It would be great to have a job which is well-paid and connected with our hobby. But (✓) it is not possible for all of us. For many students future career options are a deciding factor when they choose ✓ university course. It is ✓ very sensible thinking way, but such a strategy can also be risky.

Money is the main advantage of choosing this kind of studies. That is why so many people who are not interested in Biology decide to study Medicine or hundreds of not artistically-minded teenagers decide to become architects. They know that this profession will always be demandable and they will earn a lot. They also don't have to be afraid of ✓ unemployed if they choose the correct faculty. In fact, the biggest companies often employ the best students before they graduate.

However, there are many bad sides of the decision based only on ✓ present situation. First of all, you can't be sure what jobs become popular

in the future or ✓ lose popularity. The situation is changing so you do not have any guarantee of success even if you sacrifice what you like. Also, doing something you don't like may lead to depression or work burnout more quickly than in ✓ case of people who do something they like. If you don't enjoy the work you do, it may be difficult to be good at it and be promoted. There are many doctors or teachers who are not liked by patients or students.

Summing up, I think it's best to do market study and choose ✓ needed faculty. Then, you do something which is well-paid and you feel secure. It's a decision for the rest of your life and in my opinion (✓) security should be most important to us.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający tworzy dłuższe wypowiedzi pisemne [...] bogate i spójne pod względem treści.

Wymagania szczegółowe

1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

5.2.R. Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.

5.12. Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.

5.13. Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.

Punktacja (wypowiedź oceniona zgodnie z kryteriami oceniania na str. 22–25)

Zgodność z poleceniem – 5 punktów:

elementy treści: teza adekwatna do tematu, zgodna z treścią rozprawki, zdający odnosi się do obydwu elementów tematu, i obydwa popiera kilkoma argumentami, podsumowanie wypowiedzi jest adekwatne do tematu, ale niekonsekwentne w stosunku do całości pracy, praca nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu;

elementy formy: poprawnie umiejscowiona teza, uwzględnione wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji między nimi, pełna konsekwencja w układzie graficznym pracy, długość pracy przekracza dopuszczalne granice.

Spójność i logika wypowiedzi – 1 punkt: wypowiedź zawiera kilka usterek w spójności i logice.

Zakres środków językowych – 2 punkty: zadowalający zakres środków językowych; w większości użyte są środki językowe o wysokim stopniu pospolitości, chociaż występują też fragmenty charakteryzujące się naturalnością i precyzją użytych środków językowych, np. *artistically-minded teenagers, you do not have any guarantee of success; may lead*

to depression or work burnout; występują liczne powtórzenia i drobne usterki w stylu, np. używanie form skróconych.

Poprawność środków językowych – 2 punkty: w pracy występują liczne błędy językowe oraz nieliczne błędy zapisu.

2.5.

Egzamin maturalny dla absolwentów niesłyszących (poziom podstawowy i rozszerzony)

Dla absolwentów niesłyszących, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, przygotowuje się arkusze egzaminacyjne dostosowane do ich niepełnosprawności. Absolwenci niesłyszący są zwolnieni z części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego. W przypadku części pisemnej egzaminu na poziomie podstawowym dla absolwentów niesłyszących przygotowuje się odrębny arkusz egzaminacyjny, natomiast w przypadku części pisemnej egzaminu na poziomie rozszerzonym – do potrzeb absolwentów niesłyszących dostosowuje się arkusz standardowy. Dostosowania te obejmują między innymi:

- możliwość skrócenia tekstów w części na rozumienie tekstów pisanych oraz znajomość środków językowych
- możliwość dołączenia pod tekstem glos (wyjaśnień w języku obcym znaczenia trudniejszych słów z tekstu) lub tłumaczenia wybranych słów na język polski
- możliwość uproszczenia tekstu pod względem leksykalnym
- zmniejszenie liczby opcji odpowiedzi w zadaniach wyboru wielokrotnego z czterech (A, B, C, D) do trzech (A, B, C).

Ogólna charakterystyka części pisemnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego dla absolwentów niesłyszących jest przedstawiona w Tabeli 5.

TABELA 5. Ogólna charakterystyka części pisemnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego dla absolwentów niesłyszących

	CZĘŚĆ PISEMNA – POZIOM PODSTAWOWY	CZĘŚĆ PISEMNA – POZIOM ROZSZERZONY
TEMATYKA ZADAŃ; WYMAGANIA OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej IV.1.P: • wymagania ogólne: I – V (ograniczone do wypowiedzi, reakcji i przekazu w formie pisemnej) • wszystkie wymagania szczegółowe w punktach: 1, 3, 5, 7, 8, 12, 13 oraz wybrane wymagania w punkcie 6, ale w formie pisemnej	określone w podstawie programowej IV.1.P i IV.1.R: • wymagania ogólne: I – V (ograniczone do wypowiedzi, reakcji i przekazu w formie pisemnej) • wszystkie wymagania szczegółowe w punktach: 1, 3, 5, 7, 8, 12, 13
CZAS TRWANIA	120 minut	zgodnie z Komunikatem Dyrektora CKE o dostosowaniu warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego
CHARAKTER EGZAMINU	przedmiot obowiązkowy	przedmiot dodatkowy
CZĘŚCI ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO	Rozumienie tekstów pisanych Znajomość środków językowych Wypowiedź pisemna	Rozumienie tekstów pisanych Znajomość środków językowych Wypowiedź pisemna
OCENIAJĄCY	egzaminatorzy okręgowej komisji egzaminacyjnej	

2.5.1. Rozumienie tekstów pisanych

Zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności w zakresie rozumienia tekstów pisanych oparte są na tekstach zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym.

	POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej IV.1.P: 1.1) – 1.15); 3.1) – 3.7)	określone w podstawie programowej: • IV.1.P: 1.1) – 1.15); 3.1) – 3.7) • IV.1.R: 1.1) – 1.15); 3.1)
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne lub adaptowane	teksty autentyczne lub w minimalnym stopniu adaptowane
ŁĄCZNA DŁUGOŚĆ TEKSTÓW	ok. 450–650 słów	ok. 1300–1600 słów
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, na dobieranie, prawda/fałsz	
PUNKTACJA	za każdą poprawną odpowiedź zdający otrzymuje 1 punkt	
LICZBA ZADAŃ	4–5	3–4
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	38%	34%

2.5.2. Znajomość środków językowych

Zadania sprawdzające znajomość środków językowych (leksykalno-gramatycznych) oparte są na pojedynczych zdaniach lub krótkich tekstach zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym.

	POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
TEMATYKA TEKSTÓW; ZAKRES ŚRODKÓW LEKSYKALNYCH; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej IV.1.P: 1.1) – 1.15); 5.1) – 5.13); 6.2); 6.3); 6.13); 7.1) – 7.10); 8.3); 13	określone w podstawie programowej: • IV.1.P: 1.1) – 1.15); 8.3); 13 • IV.1.R: 1.1) – 1.15); 8.2); 8.3); 13
ZAKRES ŚRODKÓW GRAMATYCZNYCH	określony w <i>Informatorze</i> (str. 27–35)	określony w <i>Informatorze</i> (str. 27–35)
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne lub adaptowane	teksty autentyczne lub w minimalnym stopniu adaptowane
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, na dobieranie	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, na dobieranie; zadania otwarte: zadanie z luką, parafraza zdań, słowotwórstwo, tłumaczenie fragmentów zdań na język obcy, układanie fragmentów zdań z podanych elementów leksykalnych
PUNKTACJA	za każdą poprawną odpowiedź zdający otrzymuje 1 punkt	
LICZBA ZADAŃ	3–4	2–3
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	35%	32%

2.5.3. Wypowiedź pisemna

Zadanie polega na napisaniu tekstu zgodnie ze wskazówkami w poleceniu dotyczącymi treści oraz formy.

	POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej IV.1.P: 1.1) – 1.15); 5.1) – 5.13); 7.1) – 7.10); 8.1); 8.3); 12	określone w podstawie programowej: - IV.1.P: 1.1) – 1.15); 5.1) – 5.13); 7.1) – 7.10); 8.3); 12 - IV.1.R: 1.1) – 1.15); 5.1); 5.2); 7.1) – 7.6); 8.2); 8.3); 12
LICZBA WYPOWIEDZI	2 (A i B)	1
FORMY WYPOWIEDZI	A. odpowiedzi na pytania dotyczące materiału stymulującego (ilustracja lub zdjęcie) B. tekst użytkowy (np. list w formie tradycyjnej albo elektronicznej [e-mail], wiadomość umieszczana na blogu lub forum internetowym) z elementami np. opisu, relacjonowania, uzasadniania opinii, w tym przedstawiania zalet i wad różnych rozwiązań i poglądów	tekst argumentacyjny (list formalny, rozprawka, artykuł publicystyczny) z elementami np. opisu, relacjonowania, sprawozdania, recenzji, pogłębionej argumentacji
CHARAKTERYSTYKA ZADANIA	A. materiał stymulujący (ilustracja lub zdjęcie), którego dotyczą trzy pytania B. jedno zadanie (bez możliwości wyboru), polecenie w języku polskim; w treści zadania podane są trzy elementy, które zdający powinien rozwinąć w wypowiedzi	dwa tematy w języku polskim, zdający wybiera jeden z nich i tworzy tekst; każdy temat zawiera dwa elementy, które zdający powinien omówić w wypowiedzi
DŁUGOŚĆ WYPOWIEDZI	A. liczba słów nie jest określona B. 50–100 słów	200–250 słów
PUNKTACJA	wypowiedzi są oceniane przez egzaminatora zgodnie z następującymi kryteriami: - treść: osobno w zadaniach A (od 0 do 3 punktów) i B (od 0 do 4 punktów) - spójność i logika wypowiedzi: od 0 do 1 punktu (łącznie w zadaniach A i B) - zakres i poprawność środków językowych: od 0 do 3 punktów (łącznie w zadaniach A i B) Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych są zamieszczone poniżej wraz z krótkim komentarzem (sekcja 2.5.5.).	wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora zgodnie z następującymi kryteriami: - zgodność z poleceniem: od 0 do 5 punktów - spójność i logika wypowiedzi: od 0 do 2 punktów - zakres środków językowych: od 0 do 3 punktów - poprawność środków językowych: od 0 do 3 punktów. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych są zamieszczone w sekcji 1.3.7.
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	27%	34%

2.5.4. Formy wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym

Formy wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym są omówione szczegółowo w sekcji 1.3.5.

Przykładowe zadania do części pisemnej dla absolwentów niesłyszących (na poziomie podstawowym i rozszerzonym) wraz z rozwiązaniami znajdują się na stronach 82–93.

2.5.5. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie podstawowym

Treść

Zadanie A. W ocenie odpowiedzi na każde z trzech pytań bierze się pod uwagę adekwatność wypowiedzi zdającego do pytania i treści ilustracji lub zdjęcia. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 1 punktu, zgodnie z poniższą tabelą.

1 pkt	odpowiedź komunikatywna i adekwatna do pytania i treści ilustracji/zdjęcia
0 pkt	- odpowiedź częściowo lub całkowicie nieadekwatna do pytania oraz/lub treści ilustracji/zdjęcia LUB - odpowiedź niekomunikatywna LUB - brak odpowiedzi

Zadanie B. W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu elementów z polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych elementów rozwinął w zadowalającym stopniu.

- Jako element, do którego zdający *odniósł się* w pracy, należy uznać komunikatywną wypowiedź, która w minimalnym stopniu odnosi się do jednego z trzech podpunktów treści polecenia.
- Jako element *rozwinęty* w pracy należy uznać komunikatywną wypowiedź, która odnosi się do jednego z trzech podpunktów treści polecenia w sposób bardziej szczegółowy.
- Zdający *nie odniósł się* w pracy do elementu wówczas, kiedy nie realizuje podpunktu treści polecenia lub realizuje ten podpunkt w sposób całkowicie niekomunikatywny.

Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 4 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu elementów zdający się odniósł?	Ile elementów rozwinął?			
	3	2	1	0
3	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2		2 pkt	1 pkt	1 pkt
1			1 pkt	0 pkt
0				0 pkt

Na przykład za wypowiedź, w której zdający odniósł się do 2 elementów i obydwie rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Spójność i logika wypowiedzi (oceniana łącznie w zadaniach A i B)

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli).

1 pkt	- wypowiedzi są w całości spójne i logiczne zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu LUB - wypowiedzi zawierają nieliczne usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu
0 pkt	- wypowiedzi zawierają liczne usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu LUB - wypowiedzi są w znacznej mierze niespójne/nielogiczne; zbudowane są z trudnych do powiązania w całość fragmentów

Zakres i poprawność środków językowych (oceniane łącznie w zadaniach A i B)

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

poprawność środków językowych zakres środków językowych	- brak błędów - nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację	- liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację - bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji	- liczne błędy często zakłócające komunikację - bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację
zadawalający zakres środków językowych	3 pkt	2 pkt	1 pkt
ograniczony zakres środków językowych	2 pkt	1 pkt	0 pkt
bardzo ograniczony zakres środków językowych	1 pkt	0 pkt	0 pkt

Uwagi dodatkowe

- Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie).
- Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej, unieważnia część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu tego zdającego.

3. Jeżeli wypowiedź w zadaniu B zawiera **40** słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
4. Jeżeli za wypowiedzi w zadaniach A i B przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.
5. Jeżeli za wypowiedzi przyznano 1 punkt w kryterium treści, w kryterium spójności przyznaje się 0 punktów, natomiast w kryterium zakresu i poprawności środków językowych – maksymalnie 1 punkt.
6. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych.

2.5.6. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym

Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym zostały szczegółowo opisane w sekcji 1.3.7.

2.5.7. Przykładowe zadania z rozwiązaniami (poziom podstawowy)

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 1. (0–4)

Przeczytaj cztery teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B albo C.

Tekst 1.

Hi Eva,

At last I did it! Can you imagine how happy I am? I still can't believe that I have passed.

It was Saturday and there was very little traffic in Bristol. I drove very carefully and didn't make any mistakes.

So now I have a driving licence and I can take you for a ride at the weekend. I hope my dad will lend me his car.

Take care,

Tom

tekst własny

1.1. The text is about

- A. a weekend trip to Bristol by car.
- B. the first driving lesson.
- C. a driving test.

Tekst 2.

Linnet Ridgeway is rich, beautiful and clever. But she is in great danger. **1.2.** ____ One day she is found dead on a passenger boat in Egypt. But Hercule Poirot, the great Belgian detective, is also on the trip so the murderer can't feel safe.

adapted from www.books.google.com

1.2. Which sentence best completes the gap in the text?

- A. Someone wants to kill her.
- B. She's not alone there.
- C. She hasn't got enough money to pay him.

Tekst 3.**WHAT DO KIDS KNOW ABOUT HEALTH?**

We asked more than 10,000 kids a few questions about diet and healthy habits.

More than 90% of kids realise that water is a healthier drink than soda and about 88% of them answered correctly that vitamin C makes an orange a healthy snack. But only 30% drink water with their lunch or dinner and less than 50% have some fruit every day.

Kids also know that staying well means more than choosing healthy food. More than 80% say they wash their hands after using the bathroom. But only 60% do so before they have a meal. This is one area where some kids could do better.

www.timeforkids.com

1.3. The smallest number of kids

- A. wash hands before eating.
- B. drink water with their meals.
- C. know that oranges have vitamin C.

Tekst 4.

Our product makes your smile brighter and healthier! The new formula gives you 12-hour-protection and has a great mint taste which leaves your mouth clean and fresh.

tekst własny

1.4. You can see this text on

- A. a tube of toothpaste.
- B. a bottle of medicine.
- C. a jar of face cream.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.1. Zdający określa główną myśl tekstu (1.1.).

3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (1.2.).

3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje (1.3.).

3.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi (1.4.).

Rozwiązanie

- 1.1. C
- 1.2. A
- 1.3. B
- 1.4. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie 2. (0–3)

Przeczytaj tekst. Dopasuj właściwy tytuł (A–D) do każdej części tekstu. Wpisz odpowiednią literę w miejsca 2.1.–2.3. Uwaga: jeden tytuł został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej części tekstu.

- A. WHEN IT IS BEST TO VISIT THE ICE RINK
- B. THE STORY OF THE ICE RINK
- C. ATTRACTIVE LOCATION
- D. SKATING LESSONS

ROCKEFELLER ICE RINK

2.1. _____

This famous ice rink is in the center of Manhattan. There are the highest New York skyscrapers over your head, colorful flags around the rink and a golden statue of Prometheus. And in December a huge Christmas tree is put up in front of the Rockefeller building. It's an amazing place!

2.2. _____

The number of skaters and the price of tickets go up at Christmas. So if you don't want to wait hours to get in, come in November or January. The crowds are smaller then. And there are always fewer people on weekdays than at the weekend.

2.3. _____

You can bring your own skates or rent them. There are also a few skating instructors for those who want to learn or improve their skating skills. One hour costs \$35. You have to call earlier to arrange your training session.

adapted from www.creativezazz.hubpages.com

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu (2.1., 2.2., 2.3.).

Rozwiązanie

2.1. C

2.2. A

2.3. D

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie 3. (0–4)

Przeczytaj trzy teksty o mieszkaniach do wynajęcia (A–C). Odpowiedz na pytania 3.1.–3.4. Wpisz rozwiązania do tabeli. **Uwaga:** w jednym tekście znajdują się odpowiedzi na dwa pytania.

A.	Fortis Green, £150 per week This flat has one room, a small kitchen and a bathroom. It is located not far from Finchley Underground Station and a bus stop. It's perfect for a single person who hasn't got a car and doesn't want to spend too much money.
-----------	---

B.	Whittlesea Road, £180 per week This lovely one bedroom flat has a big kitchen, a living room, a small bathroom and a bedroom with a huge wardrobe. It is located in Harrow Weald, close to shops and restaurants. The house is opposite Harrow Recreation Ground which offers a lot of green open space perfect for different sports activities.
-----------	--

C.	Bloom Grove, £210 per week A comfortable flat on the top floor of a lovely house, a short distance from Norwood High Street. The flat has two bedrooms, a modern kitchen and a living room. The bathroom has a shower over the bath. You can rent a parking space in the underground garage. No public transport in the area.
-----------	---

www.foxtons.co.uk

Which flat is best for somebody who

3.1.	wants to use public transport?	
3.2.	doesn't want to park the car in the street?	
3.3.	likes jogging in a park?	
3.4.	needs a lot of space for his/her clothes?	

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje (3.1., 3.2., 3.3., 3.4.).

Rozwiązanie

3.1. A

3.2. C

3.3. B

3.4. B

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH**Zadanie 4. (0–5)**

Przeczytaj tekst. Wybierz poprawne uzupełnienie luk. Wpisz litery A–G w luki 4.1.–4.5.

Uwaga: dwa wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

A. similar	B. long	C. next	D. teeth	E. animals	F. trees	G. example
-------------------	----------------	----------------	-----------------	-------------------	-----------------	-------------------

AUSTRALIAN ANIMALS

There are many different kinds of **4.1.** _____ in Australia and on nearby islands. Some of them, like kangaroos, koalas and emus, are well known but others are not. A good **4.2.** _____ is the Tasmanian devil which now lives only in Tasmania, an island off the southeast coast of Australia. Tasmanian devils have black and white chests. They are about one metre **4.3.** _____. They eat small birds and insects. They are very strong and have big sharp **4.4.** _____. Tasmanian devils are **4.5.** _____ to small bears, but they are close cousins of kangaroos. Just like kangaroos they carry their young in a pouch, a kind of bag on their stomach. They have four babies at a time! Can you imagine that?

adapted from www.library.thinkquest.org

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymagania szczegółowe

I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...] (4.1., 4.2., 4.3., 4.4., 4.5.).

Rozwiązanie

- 4.1. E
- 4.2. G
- 4.3. B
- 4.4. D
- 4.5. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie 5. (0–3)

Przeczytaj zdania. Wybierz poprawne uzupełnienie luk. Zakreśl literę A, B albo C.

5.1. I've lived here since I _____ out of my parents' house.

- A.** have moved
- B.** moved
- C.** move

5.2. I wrote the best essay in my class. My mum was really _____ of me.

- A. proud
- B. worried
- C. exciting

5.3. My dad promised _____ me a new mobile phone.

- A. buying
- B. buy
- C. to buy

Wymagania ogólne

1. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymagania szczegółowe

1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...] (5.1., 5.2., 5.3.).

Rozwiązanie

- 5.1. B
- 5.2. A
- 5.3. C

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ (0–11)

Zadanie 6.

Popatrz na zdjęcie. Odpowiedz na pytania 6.1.–6.3. pełnymi zdaniami w języku angielskim. W pytaniach 6.2. i 6.3. nie musisz udzielać prawdziwych odpowiedzi, możesz je wymyślić.

6.1. What does the girl look like?

6.2. Would you like to spend your holiday in this place? Why? / Why not?

6.3. Why is it good to have a pet?

Zadanie 7.

W przyszłym tygodniu urządzasz przyjęcie dla swoich znajomych. W e-mailu do kolegi z Anglii:

- wyjaśnij dlaczego urządzasz przyjęcie
- napisz, co już zrobiłeś(-aś), przygotowując to przyjęcie
- przedstaw, co myślą rodzice o tym przyjęciu.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że jej długość powinna wynosić od 50 do 100 słów (nie licząc słów, które są wytłuszczone). Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność i logika wypowiedzi oraz zakres i poprawność środków językowych.

Wymagania ogólne do zadań 6. i 7.

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

Wymagania szczegółowe do zadań 6. i 7.

1. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

5.1. *Zdający opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności.*

5.3. *Zdający przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości.*

5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*

5.6. *Zdający przedstawia opinie innych osób.*

5.7. *Zdający przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań [...].*

5.9. *Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.*

Przykładowe ocenione wypowiedzi

Zadanie 6.

6.1. *She's tall and slim.*

6.2. *Yes, because you can have long walks in the mountains. / No, because I don't like mountains.*

6.3. *When you have a pet, you can play with it.*

Zadanie 7.

Dear Andrew,

Thank you for your letter. How are you?

I'm going to have a party next week. It's my birthday on Saturday. I would like to see my all friends and have ✓good time.

Yesterday I bought food, drinks and fifty colourful balloons to decorate the room.

My parents are happy. They think I should do it and they help me a lot. And my mum will make a birthday cake!

I'm so excited. I hope everythin will be fine. I promise I'll send you a few photos.

Love,

XYZ

Schemat punktowania do zadania 6.

1 pkt – odpowiedź komunikatywna i adekwatna do pytania i treści zdjęcia.

0 pkt – odpowiedź częściowo lub całkowicie nieadekwatna do pytania oraz/lub treści zdjęcia

LUB odpowiedź niekomunikatywna LUB brak odpowiedzi.

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na str. 80–82)

Treść (zadanie 6.) – 3 punkty: zdający udzielił odpowiedzi zgodnych z treścią pytań i materiałem ilustracyjnym.

Treść (zadanie 7.) – 4 punkty: zdający odniósł się do wszystkich elementów z polecenia i rozwinął każdy z nich.

Spójność i logika wypowiedzi (razem za zadanie 6. i 7.) – 1 punkt: praca jest w całości spójna i logiczna.

Zakres i poprawność środków językowych (razem za zadanie 6. i 7.) – 3 punkty: nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, zadowalający zakres środków językowych.

2.5.8. Przykładowe zadania z rozwiązaniami (poziom rozszerzony)

Uwaga: numeracja zadań odpowiada numeracji zadań w części dotyczącej poziomu rozszerzonego bez dostosowania (str. 65–68).

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 3. (0–4)

Przeczytaj tekst, który został podzielony na trzy części (A–C) oraz pytania ich dotyczące (3.1.–3.4.). Do każdego pytania dopasuj właściwą część tekstu. Wpisz rozwiązania do tabeli. **Uwaga:** jedna część tekstu pasuje do dwóch pytań.

In which paragraph does the author		
3.1.	mention an airline which is an exception to <i>à la carte</i> pricing?	
3.2.	suggest that <i>à la carte</i> pricing might lead to unequal treatment of passengers?	
3.3.	quote the results of a survey to make a point?	
3.4.	refer to the service which started the policy of <i>à la carte</i> pricing?	

FLYING À LA CARTE

- A. The practice of *à la carte* pricing, that is, making passengers pay for each service individually, for instance food and drinks or choosing a seat, is more and more common. The trend began with *American Airlines* introducing a fee for checked-in luggage and soon the ideas for other add-ons followed. With far fewer people flying because of the economic recession airlines are reluctant¹ to raise fares and many companies are counting on this money more than ever. In fact, *à la carte* pricing has become so successful that experts are predicting it will be on the rise in the years to come.
- B. European carrier *FlyWithUs* has taken *à la carte* pricing to the extreme, introducing a per-minute fee for customers speaking to a company representative on the phone. That practice would probably never take off in the U.S. Experts predict the *à la carte* pricing structure will allow carriers to treat higher-paying passengers better than their penny-pinching² neighbours. For example, a person who buys a meal, a headset, and a pillow is likely to get better service from the cabin crew. This has always been the case in first class, but it's new to economy.
- C. Because fees differ from airline to airline – and only a few companies, like *Southwest*, still stick to the old-fashioned, all-inclusive approach – it takes a lot of work to figure out the total cost of a trip. You have to do a lot of math but if you book online, don't check-in a bag, and skip the meal³, you're probably paying less than if the airlines had simply raised fares. And according to a poll conducted last year people are becoming more comfortable with the system for that reason. Fifty-three percent of respondents said they'd prefer to buy the lowest-priced option and then add services than go for a higher priced all-inclusive fare.

adapted from www.budgettravel.com

¹reluctant – not really wanting to

²penny-pinching – careful with spending money

³skip the meal – decide not to have a meal

Wymagania ogólne**II. Rozumienie wypowiedzi.**

Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].

Wymagania szczegółowe

3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje (3.1., 3.2., 3.3., 3.4.).

Rozwiązanie

3.1. C

3.2. B

3.3. C

3.4. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie 4. (0–5)

Przeczytaj dwa teksty związane ze szkołą. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B albo C.

Tekst 1.**TEACHER MAN**

I was in my third year of teaching creative writing when one of my students, 16-year-old Mikey, gave me a note from his mother: “Dear Mr. McCort, Mikey’s grandmother who is 80 fell down the stairs from too much coffee and I kept Mikey at home to take care of her so I could go to my job at the ferry terminal. Please excuse Mikey. P.S. His grandmother is ok.”

I had seen Mikey scribbling the note at his desk, using his left hand to disguise¹ his handwriting. I said nothing. Most parental excuse notes I received back in those days were written by my students. I threw Mikey’s note into a desk drawer along with many other notes. While my class took a test, I decided to read all the notes again. I made two piles, one for the genuine ones, the other for forgeries². The second was the larger pile, with writing that ranged from imaginative to lunatic.

Isn’t it remarkable, I thought, how the students complained and said it was hard putting 200 words together on any subject? But when they forged excuse notes, they were brilliant. The notes I had could be turned into an anthology of Great American Excuses. Here was American high school writing at its best – raw, real, urgent, brief, and lying like “The stove caught fire and the wallpaper went up and the fire department kept us out of the house all night.”

The writers of these notes didn’t realize that honest excuse notes were usually dull: “Peter was late because the alarm clock didn’t go off.”

One day I had an idea. I typed out a few excuse notes and told the students to read them.

“Mr. McCourt, who wrote these?” asked one boy.

“You did,” I said.

“So what are we supposed to do?”

“This is the first class to study the art of the excuse note – the first class, ever, to practice writing them. You’re so lucky to have a teacher like me who has taken your best writing and turned it into a subject worthy of study.”

Everyone smiled as I went on, “You didn’t settle for³ the old alarm clock story. You used your imagination. One day you might be writing excuses for your own children when they’re late or absent. So try it now.”

The students produced a number of excuses, ranging from a truck crashing into a house to a severe case of food poisoning blamed on the school cafeteria. They said, “More, more. Can we do more?”

I asked the class to think about anyone in history who could use a good excuse note. I wrote suggestions on the board, including the famous gangster, Al Capone.

And then I heard, “Mr. McCourt, the principal is at the door.” My heart sank as the principal entered. He started walking up and down, looking at students’ papers. He picked a few up and read them as if he was grading them. I felt he didn’t like what he saw. On his way out, he said he would like to see me.

Here it comes, I thought. The punishment. The principal was sitting at his desk. “Come in, I just want to tell you that that lesson, that project, whatever you were doing, was great. Those kids were writing at college level. I just want to shake your hand,” he said.

adapted from Teacher Man by Frank McCourt

¹**disguise** – here: change

²**forgeries** – here: excuses written by students, not by their parents

³**settle for** – do something easy; choose an easy option

4.1. The teacher was aware that Mikey’s excuse note was a forgery because he

- A. recognized Mikey’s handwriting.
- B. had spotted the boy writing it at school.
- C. knew that Mikey was extremely imaginative.

4.2. The teacher gave his students an unusual assignment because he wanted to

- A. show them he was aware they had cheated him.
- B. publish their writing in an anthology of Great American Excuses.
- C. engage their creative potential to improve their language skills.

4.3. Before the teacher entered the principal’s office, he thought that the principal had been

- A. disappointed with the grades the students got.
- B. inspired by his teaching method.
- C. upset about the contents of the students’ notes.

Tekst 2.

SURPRISING STUDY

Steven Proud, a student writing a PhD¹ at Bristol University, tracked boys’ and girls’ test results at the ages of 7, 11, 14 and 16 in 16,000 schools in England. He analysed the test scores² to see if the proportion of girls in a year group made a difference to the results of both genders in Maths, Science and English.

His research contradicted the widely held belief³ that girls are always a good influence on boys in school. He found that boys consistently perform up to a tenth of a grade worse when they study English with high numbers of girls. However, when it comes to Maths and Science, both boys and girls achieve up to a tenth of a grade more when there are many girls in the class.

Proud thinks that boys may do worse at English when there is a high proportion of girls in their class because they realize that the girls are better than them at this subject. “It could also be that teachers use teaching styles more suitable to girls when there are more girls than boys in the class,” Proud said.

adapted from www.guardian.co.uk

¹**PhD** – praca doktorska

²**scores** – wyniki

³**contradicted the widely held belief** – jest sprzeczny z popularnym poglądem

4.4. Which of the following is stated in the text as a fact, not an opinion.

- A. Girls consistently have a positive influence on boys at school.
- B. Girls' impact on boys' performance differs depending on the subject.
- C. Boys do worse at English because they realize they cannot catch up with girls.

4.5. From both texts we learn

- A. what can affect students' progress at school.
- B. how students' achievements can be monitored at school.
- C. what factors determine the choice of teaching materials.

Wymagania ogólne**II. Rozumienie wypowiedzi.**

Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].

Wymagania szczegółowe

3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje (4.1., 4.2., 4.3.).

3.1.R. Zdający oddziela fakty od opinii (4.4.).

3.1. Zdający określa główną myśl tekstu (4.5.).

Rozwiązanie

4.1. B

4.2. C

4.3. C

4.4. B

4.5. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

2.6.

Egzamin maturalny na poziomie dwujęzycznym

Od roku szkolnego 2014/2015 do egzaminu z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym jako przedmiotu dodatkowego może przystąpić każdy absolwent, niezależnie od typu szkoły, do której uczęszczał oraz od tego, czy danego języka uczył się w szkole.

Egzamin maturalny z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym sprawdza ogólną kompetencję komunikacyjną absolwentów w zakresie wybranego języka obcego na poziomie wysoko zaawansowanym. W tym celu sprawdzane jest opanowanie wiadomości i umiejętności z zakresu języka obcego nowożytnego określonych w wymaganiach ogólnych i szczegółowych w podstawie programowej kształcenia ogólnego na poziomie IV.2.

Dodatkowo absolwenci szkół lub oddziałów dwujęzycznych mają również prawo rozwiązać dodatkowe zadania egzaminacyjne z matematyki, biologii, chemii, fizyki, historii oraz geografii, przygotowane w języku będącym drugim językiem nauczania, zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu MEN z dnia 25 kwietnia 2013 roku (Dz.U. z 2013 r., poz. 520).

2.6.1. Część ustna

Celem części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym jest ocena sprawności mówienia, rozumianej jako kompetencja komunikacyjna zdającego, w zakresie tworzenia dłuższych, wieloaspektowych wypowiedzi ustnych, reagowania językowego w różnorodnych, także złożonych, sytuacjach oraz przetwarzania tekstów i materiałów ikonograficznych. Zakres wiadomości i umiejętności sprawdzanych w tej części egzaminu określają wymagania ogólne i szczegółowe wymienione w podstawie programowej kształcenia ogólnego, tj.:

- wymagania ogólne: I. Znajomość środków językowych. III. Tworzenie wypowiedzi. IV. Reagowanie na wypowiedzi. V. Przetwarzanie wypowiedzi.
- wymagania szczegółowe obejmujące 1 – zakres tematyczny, 4 – tworzenie wypowiedzi ustnych, 6 – reagowanie w formie ustnej, 8 – przetwarzanie tekstu w formie ustnej, 12 – stosowanie strategii komunikacyjnych i kompensacyjnych.

Część ustna egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym trwa około 15 minut. Egzamin ma formę rozmowy zdającego z osobą egzaminującą, obserwowanej przez drugiego nauczyciela, który nie bierze aktywnego udziału w rozmowie. Zestaw egzaminacyjny składa się z dwóch zadań i zawiera materiał ikonograficzny i pytania w języku obcym do zadania 1. oraz polecenie w języku polskim do zadania 2.

Przebieg egzaminu oraz ogólna charakterystyka poszczególnych zadań są przedstawione w Tabeli 6.

TABELA 6. Część ustna egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym

	PRZEBIEG EGZAMINU. CHARAKTERYSTYKA ZADAŃ	CZAS TRWANIA
Czynności organizacyjne	Po wylosowaniu zestawu zdający przystępuje do egzaminu. Nie przewidziano dodatkowego czasu na zapoznanie się z treścią całego zestawu przed odpowiedzią.	-
Rozmowa wstępna	Egzaminujący zadaje zdającemu pytania związane z jego życiem i zainteresowaniami. Lista pytań do wyboru zamieszczona jest wyłącznie w zestawie dla egzaminującego. Celem rozmowy jest umożliwienie zdającemu oswojenia się z sytuacją egzaminacyjną.	ok. 1 minuty
Zadanie 1. Odpowiedzi na trzy pytania odnoszące się do materiału stymulującego	• Zadanie 1. składa się z trzech części: a, b, c. • W każdej z części a i b zdający formułuje ok. jednogminutową wypowiedź dotyczącą jednego z dwóch zdjęć zamieszczonych w zestawie. • Zadanie 1c: zdający formułuje ok. dwugminutową wypowiedź dotyczącą obu zdjęć zamieszczonych w zestawie. • Zagadnienie, którego dotyczy wypowiedź w każdej części zadania 1., jest wskazywane przez egzaminującego w formie pytania lub polecenia do omówienia; jest ono również wydrukowane w zestawie dla zdającego.	maks. 4 minuty 1a: 1 minuta 1b: 1 minuta 1c: 2 minuty
Zadanie 2. Prezentacja na podany temat oraz odpowiedzi na trzy pytania	• Zadanie 2. składa się z dwóch części: a, b. • Zadanie 2a: zdający wygłasza ok. trzygminutową prezentację na temat podany w zestawie egzaminacyjnym. W prezentacji zdający musi dogłębnie omówić temat w odniesieniu do trzech aspektów wskazanych w poleceniu. Polecenie jest sformułowane w języku polskim. Zdający ma ok. 2 minut na przygotowanie prezentacji. • Zadanie 2b: zdający odpowiada na trzy pytania postawione przez egzaminującego. Pytania są związane z tematyką prezentacji i zamieszczone wyłącznie w zestawie dla egzaminującego. Zdający powinien udzielać rozwiniętych, pogłębionych odpowiedzi. W trakcie odpowiedzi udzielanych przez zdającego egzaminujący co najmniej dwukrotnie inicjuje rozmowę, np. poprzez poproszenie o dodatkowe wyjaśnienia, zachęcenie do pogłębienia wybranych aspektów odpowiedzi. Na udzielenie pełnych odpowiedzi na 3 pytania zdający ma ok. 5 minut.	maks. 10 minut 2a: 5 minut (wliczając czas na przygotowanie wypowiedzi) 2b: 5 minut

2.6.1.1. Ogólne zasady oceniania wypowiedzi ustnych

Oceny wypowiedzi zdającego w części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym dokonują członkowie zespołu przedmiotowego, przyznając punkty zgodnie ze skalą oceniania egzaminu ustnego. Każda wypowiedź jest oceniana pod względem: (a) zgodności wypowiedzi zdającego z poleceniami oraz (b) umiejętności językowych.

Ocena zgodności wypowiedzi zdającego z poleceniem jest dokonywana osobno dla:

- wypowiedzi w zadaniu 1. (od 0 do 6 punktów)
- prezentacji w zadaniu 2. (od 0 do 4 punktów) oraz
- odpowiedzi na pytania w zadaniu 2. (od 0 do 4 punktów).

Ogółem za zgodność wypowiedzi z poleceniami zdający może uzyskać maksymalnie 14 punktów.

Ocena umiejętności językowych dokonywana jest dla całej wypowiedzi zdającego, począwszy od rozmowy wstępnej. W ocenie zakresu i poprawności struktur leksykalno-gramatycznych bierze się pod uwagę ich zróżnicowanie i poprawność oraz wpływ ewentualnych błędów językowych na komunikację. W ocenie wymowy i płynności wypowiedzi bierze się pod uwagę poprawność wymowy w zakresie pojedynczych dźwięków i/lub akcentowania i/lub intonacji oraz ogólną płynność wypowiedzi. Ogółem za umiejętności językowe zdający może uzyskać maksymalnie 16 punktów.

Poniżej przedstawione są szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi w części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym wraz z krótkim komentarzem.

2.6.1.2. Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych

Zgodność z poleceniem

Zadanie 1. W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę stopień, w jakim zdający rozwinął swoją wypowiedź w odniesieniu do czterech elementów, odpowiednio po jednym w zadaniach 1a i 1b oraz dwóch w zadaniu 1c. Elementy w każdym z powyższych zadań rozumiane są jako zagadnienia wskazane w pytaniach/poleceniach egzaminującego, na których powinna koncentrować się wypowiedź zdającego.

- Jako element, do którego zdający *nawiązał*, należy uznać komunikatywną wypowiedź, w której zdający odniósł się do zagadnienia wskazanego w poleceniu i bardzo pobieżnie/ogólnikowo/krótko je omówił.
- Element należy uznać za *rozwinięty*, jeżeli zdający nawiązał do zagadnienia wskazanego w poleceniu i wnikliwie omówił co najmniej jeden jego aspekt.
- Zdający *nie nawiązał* do elementu wówczas, kiedy w swojej wypowiedzi odniósł się do zagadnienia nawet pobieżnie go nie omawiając LUB kiedy jego wypowiedź nie dotyczyła zagadnienia wskazanego przez egzaminującego LUB była całkowicie niekomunikatywna.

Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 6 punktów, zgodnie z Tabelą A.

Tabela A

Do ilu elementów zdający nawiązał?	Ile elementów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	6 pkt	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt
3		4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2			3 pkt	2 pkt	1 pkt
1				1 pkt	0 pkt
0					0 pkt

Zadanie 2a. Prezentacja. Oceny prezentacji dokonuje się pod względem następujących cech:

- zgodność wypowiedzi z poleceniem, w tym omówienie tematu w odniesieniu do trzech aspektów wskazanych w poleceniu
- stopień złożoności argumentacji
- spójność i logika wypowiedzi
- kompozycja wypowiedzi.

Wypowiedź ocenia się najpierw w odniesieniu do cech a. i b., przyznając punkty zgodnie z Tabelą B1.

Tabela B1

	liczba aspektów z polecenia omówionych w prezentacji			
	3	2	1	0
- wypowiedź na temat - argumentacja złożona	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
- wypowiedź na temat - argumentacja prosta	2 pkt	1 pkt	0 pkt	
- wypowiedź częściowo na temat - argumentacja złożona	1 pkt	0 pkt	0 pkt	
- wypowiedź częściowo na temat - argumentacja prosta	0 pkt			
wypowiedź nie na temat				

Jeżeli zgodnie z Tabelą B1 wypowiedź zdającego została oceniona na co najmniej 1 punkt, ocenia się ją następnie w odniesieniu do cech c. i d., przyznając punkty zgodnie z Tabelą B2.

Tabela B2

1 pkt	- wypowiedź jest zorganizowana jako całość, jest spójna i logiczna ORAZ - wypowiedź zawiera rozwinięcie oraz wstęp i/lub podsumowanie
0 pkt	- wypowiedź nie spełnia któregośkolwiek z warunków określonych dla 1 pkt LUB - wypowiedź została oceniona na 0 pkt zgodnie z Tabelą B1

Wypowiedź „na temat” to wypowiedź, której myśl przewodnia nawiązuje do polecenia, a wszystkie elementy treści się z nią wiążą. Wypowiedź „częściowo na temat” to wypowiedź, której myśl przewodnia nawiązuje do polecenia, ale nie wszystkie elementy treści się z nią wiążą, zawiera fragmenty odbiegające od tematu.

Oceny stopnia złożoności argumentacji dokonuje się na podstawie wnikliwości, z jaką zdający omawia temat. Argumentacja „złożona” określa argumentację pogłębianą, tzn. nieskupiającą się wyłącznie na doświadczeniach bliskich i bezpośrednio znanych

zdającemu, oraz taką, w której argumenty są wspierane omówieniem i różnorodnymi przykładami. Argumentacja „prosta” natomiast określa argumentację powierzchowną, skupioną przede wszystkim na doświadczeniach bliskich zdającemu, w której argumenty mają głównie charakter ogólnikowy.

Wypowiedź „zorganizowana jako całość” to wypowiedź podzielona na części (segmenty), których liczba i uporządkowanie odpowiadają realizowanym funkcjom retorycznym (np. teza – argumenty – konkluzja). Wypowiedź nie może być jedynie zbiorem sekwencji myśli niepowiązanych ze sobą w całość, a liczba segmentów lub ich objętość nie może być nieproporcjonalna do ich roli w wypowiedzi. Oceny spójności wypowiedzi dokonuje się na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej pomiędzy kolejnymi zdaniami i częściami, następującymi bezpośrednio po sobie. Powiązania pomiędzy zdaniami / częściami wypowiedzi mogą, ale nie muszą być wyrażone za pomocą środków językowych, takich jak np. *Zacznę od..., Przechodząc do..., Kolejnym argumentem może być..., Za takim rozwiązaniem przemawia również..., Podsumowując, chciałbym....*

Zadanie 2b. Odpowiedzi na trzy pytania. Oceny odpowiedzi udzielonych przez zdającego na trzy pytania zadane przez egzaminującego dokonuje się pod względem następujących cech:

- adekwatność odpowiedzi do zadanego pytania
- stopień złożoności argumentacji
- adekwatność reakcji zdającego w problemowych sytuacjach komunikacyjnych stworzonych przez egzaminującego.

Wypowiedzi ocenia się najpierw w odniesieniu do cech a. i b., przyznając punkty zgodnie z Tabelą C1.

Tabela C1

Na ile pytań zdający odpowiedział adekwatnie?	W ilu odpowiedziach zdający zaprezentował złożoną argumentację?			
	3	2	1	0
3	3 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2		2 pkt	1 pkt	1 pkt
1			1 pkt	0 pkt
0				0 pkt

Jeżeli zgodnie z Tabelą C1 wypowiedzi zdającego zostały ocenione na co najmniej 1 punkt, ocenia się je następnie w odniesieniu do cechy c., przyznając punkty zgodnie z Tabelą C2.

Tabela C2

1 pkt	zdający reaguje adekwatnie we wszystkich lub w znacznej części problemowych sytuacji komunikacyjnych stworzonych przez egzaminującego
0 pkt	- wypowiedzi nie spełniają warunku określonego dla 1 pkt LUB - wypowiedzi zostały ocenione na 0 pkt zgodnie z Tabelą C1

Adekwatna odpowiedź na pytanie to wypowiedź zdającego skoncentrowana na zagadnieniu sformułowanym przez egzaminującego.

Adekwatna reakcja w problemowej sytuacji komunikacyjnej stworzonej przez egzaminującego określa wypowiedź zdającego, która stanowi wystarczającą realizację problemu postawionego przed zdającym. Oznacza to, że reakcja zdającego (a) powinna odnosić się wyłącznie do aspektu merytorycznego pytania oraz (b) nie powinna być niewystarczająco lub nadmiernie rozwinięta.

Umiejętności językowe

Oceny umiejętności językowych dokonuje się zgodnie z następującymi kryteriami:

- zakres środków leksykalno-gramatycznych (od 0 do 5 punktów)
- poprawność środków leksykalno-gramatycznych (od 0 do 5 punktów)
- płynność wypowiedzi (od 0 do 3 punktów)
- wymowa (od 0 do 3 punktów).

Umiejętności językowe zdającego zaprezentowane podczas całego egzaminu ocenia się, przyznając punkty zgodnie z poniższymi tabelami.

Zakres środków leksykalno-gramatycznych

5 pkt	• wypowiedź różnorodna pod względem frazeologicznym (związki wielowyrazowe, idiomy itp.) • szeroki zakres środków gramatycznych • szeroki zakres środków leksykalnych • precyzja użytych środków językowych • brak powtórzeń lub nieliczne powtórzenia (słów/wyrażeń)
4 pkt	<i>aspekty z 5 pkt i z 3 pkt w – mniej więcej – równych proporcjach</i>
3 pkt	• zadowalający zakres środków gramatycznych • zadowalający zakres środków leksykalnych • formułując wypowiedź, zdający dość często stosuje słowa oraz struktury o wysokim stopniu pospolitości, takie jak <i>miły, interesujący, fajny</i> • dość liczne powtórzenia (słów/wyrażeń)
2 pkt	<i>aspekty z 3 pkt i z 1 pkt w – mniej więcej – równych proporcjach</i>
1 pkt	• ograniczony zakres środków gramatycznych • ograniczony zakres środków leksykalnych • formułując wypowiedź zdający bardzo często stosuje słowa oraz struktury o wysokim stopniu pospolitości, takie jak <i>miły, interesujący, fajny</i> • liczne powtórzenia (słów/wyrażeń)
0 pkt	• wypowiedź nie spełnia większości warunków określonych dla 1 pkt ALBO • brak wypowiedzi ALBO • wypowiedź w znacznej części lub całkowicie niekomunikatywna

Poprawność środków leksykalno-gramatycznych

5 pkt	• sporadyczne błędy gramatyczne • sporadyczne błędy leksykalne • błędy nie zakłócają komunikacji
4 pkt	<i>aspekty z 5 pkt i z 3 pkt w – mniej więcej – równych proporcjach</i>
3 pkt	• dość liczne błędy gramatyczne • dość liczne błędy leksykalne • błędy sporadycznie zakłócają komunikację ALBO • <i>liczne błędy leksykalne i gramatyczne, niezakłócające komunikacji</i>
2 pkt	<i>aspekty z 3 pkt i z 1 pkt w – mniej więcej – równych proporcjach</i>
1 pkt	• liczne błędy gramatyczne • liczne błędy leksykalne • błędy dość często zakłócają komunikację ALBO • <i>bardzo liczne błędy leksykalne i gramatyczne, niezakłócające komunikacji</i>
0 pkt	• brak wypowiedzi ALBO • wypowiedź w znacznej części lub całkowicie niekomunikatywna ALBO • <i>bardzo liczne błędy gramatyczne i leksykalne, często zakłócające komunikację</i>

Wymowa

3 pkt	• sporadyczne usterki w akcencie wyrazowym i zdaniowym, rytmie wypowiedzi oraz intonacji • sporadyczne usterki w wymowie poszczególnych słów i dźwięków • błędy w wymowie nie zakłócają komunikacji
2 pkt	• dość częste usterki w akcencie wyrazowym i zdaniowym, rytmie wypowiedzi oraz intonacji • dość częste usterki w wymowie poszczególnych słów i dźwięków • błędy w wymowie nie zakłócają komunikacji LUB sporadycznie zakłócają komunikację
1 pkt	• częste usterki w akcencie wyrazowym i zdaniowym, rytmie wypowiedzi oraz intonacji • częste usterki w wymowie poszczególnych słów i dźwięków • błędy w wymowie nie zakłócają komunikacji LUB sporadycznie/czasami zakłócają komunikację
0 pkt	• błędy w wymowie często zakłócają komunikację • brak wypowiedzi LUB wypowiedź w znacznej części lub całkowicie niekomunikatywna

Płynność wypowiedzi

3 pkt	w wypowiedzi nie występują pauzy LUB występują pauzy, jednakże nie są one nienaturalne
2 pkt	w wypowiedzi występują pauzy, które czasem są nienaturalne, jednak nie zakłócają odbioru komunikatu
1 pkt	pauzy w wypowiedzi występują często i są nienaturalne; zakłócają czasami odbiór komunikatu
0 pkt	- pauzy w wypowiedzi występują bardzo często i są nienaturalne; zakłócają odbiór komunikatu - brak wypowiedzi LUB wypowiedź w znacznej części lub całkowicie niekomunikatywna

Uwagi dodatkowe:

- Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem w obydwu zadaniach, za umiejętności językowe przyznaje się zdającemu 0 punktów.
- Jeżeli za zakres środków leksykalno-gramatycznych przyznano zdającemu 0 punktów, wówczas za poprawność środków leksykalno-gramatycznych przyznaje się również 0 punktów.

Zdający, który przystąpił do realizacji tylko jednego zadania, może za zakres i poprawność środków leksykalno-gramatycznych oraz wymowę i płynność wypowiedzi otrzymać maksymalną liczbę punktów określoną w poniższej tabeli.

LICZBA ZADAŃ, DO KTÓRYCH PRZYSTĄPIŁ ZDAJĄCY	ZAKRES ŚRODKÓW LEKS.-GRAM.	POPRAWNOŚĆ ŚRODKÓW LEKS.-GRAM.	WYMOWA	PLYNNOŚĆ WYPOWIEDZI
1 zadanie	maks. 2 punkty	maks. 2 punkty	maks. 2 punkty	maks. 2 punkty

Przykładowe zestawy zadań do części ustnej (na poziomie dwujęzycznym) znajdują się na stronach 112–120.

2.6.2. Część pisemna**2.6.2.1. Rozumienie ze słuchu**

Podstawę zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności w zakresie rozumienia ze słuchu stanowią teksty dwukrotnie odtwarzane w sali egzaminacyjnej z płyty CD.

RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; ZAKRES UMIEJĘTNOŚCI	określone w podstawie programowej IV.2: 1; 2.1) – 2.13)
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne lub w minimalnym stopniu adaptowane; czytane przez rodzimych użytkowników języka angielskiego
CZAS TRWANIA	ok. 30 minut (całe nagranie z dwukrotnie odczytanymi tekstami, poleceniami i przerwami na wykonanie zadań)
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, na dobieranie, prawda/fałsz; zadania otwarte: uzupełnianie luk, odpowiedzi na pytania
PUNKTACJA	za każdą poprawną odpowiedź zdający otrzymuje 1 punkt
LICZBA ZADAŃ	3–4
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	25%

2.6.2.2. Rozumienie tekstów pisanych

Zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności w zakresie rozumienia tekstów pisanych oparte są na tekstach zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym.

RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; ZAKRES UMIEJĘTNOŚCI	określone w podstawie programowej IV.2: 1; 3.1) – 3.14)
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne lub w minimalnym stopniu adaptowane
ŁĄCZNA DŁUGOŚĆ TEKSTÓW	ok. 1700–2000 słów
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, na dobieranie, prawda/fałsz; zadania otwarte: uzupełnianie luk, odpowiedzi na pytania
PUNKTACJA	za każdą poprawną odpowiedź zdający otrzymuje 1 punkt
LICZBA ZADAŃ	3–4
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	25%

2.6.2.3. Znajomość środków językowych

Zadania sprawdzające znajomość środków językowych (leksykalno-gramatycznych) oparte są na pojedynczych zdaniach lub krótkich tekstach zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym.

RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; ZAKRES ŚRODKÓW LEKSYKALNYCH	określone w podstawie programowej IV.2: 1; 8.1), 8.2), 8.6); 13
ZAKRES ŚRODKÓW GRAMATYCZNYCH	określony w <i>Informatorze</i> (str. 108–111)
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne lub w minimalnym stopniu adaptowane
ŁĄCZNA DŁUGOŚĆ TEKSTÓW	ok. 300–400 słów
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, na dobieranie; zadania otwarte: zadanie z luką, parafraza zdań, słowotwórstwo, tłumaczenie fragmentów zdań na język obcy, układanie fragmentów zdań z podanych elementów leksykalnych, uzupełnianie grupy trzech zdań jednym brakującym słowem
PUNKTACJA	za każdą poprawną odpowiedź zdający otrzymuje 1 punkt
LICZBA ZADAŃ	3–4
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	25%

2.6.2.4. Wypowiedź pisemna

Zadanie polega na napisaniu tekstu argumentacyjnego z elementami opisu, relacjonowania, sprawozdania, recenzji, pogłębionej argumentacji itp. w formie rozprawki, artykułu publicystycznego lub listu formalnego, np. do redakcji czasopisma (por. sekcja 2.6.2.5.). Zdający dokonuje wyboru jednego z dwóch podanych w poleceniu tematów i tworzy wypowiedź liczącą od 300 do 350 słów. Każdy temat zawiera trzy elementy, które zdający powinien omówić w rozwinięciu pracy.

RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; ZAKRES UMIEJĘTNOŚCI	określone w podstawie programowej IV.2: 1; 5.1) – 5.11); 7.1) – 7.14); 8.1) – 8.6); 12
PUNKTACJA	wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora zgodnie z następującymi kryteriami: • zgodność z poleceniem: od 0 do 5 punktów • spójność i logika wypowiedzi: od 0 do 2 punktów • zakres środków językowych: od 0 do 4 punktów • poprawność środków językowych: od 0 do 4 punktów Szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej wraz z krótkim komentarzem są przedstawione poniżej (sekcja 2.6.2.6.).
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	25%

2.6.2.5. Formy wypowiedzi pisemnych

ROZPRAWKA to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki może wyrazić aprobatę lub dezaprobatę wobec rozważanego zagadnienia, może również przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie, wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- omawia zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny; wszystkie jej części (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) są podporządkowane jednej myśli głównej
- zawiera jasno sformułowaną tezę, odpowiednią do formy (rozprawka za i przeciw lub rozprawka przedstawiająca opinię)
- charakteryzuje się stylem formalnym.

W ARTYKULE PUBLICYSTYCZNYM zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może także podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszany w tekście.

LIST FORMALNY jest napisany w odpowiedzi na sytuację określoną w zadaniu egzaminacyjnym. Może to być np. list czytelnika do gazety/czasopisma lub list mieszkańca do władz miasta. List może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji itp.

Dobrze napisany list formalny:

- zawiera we wstępie określenie celu, w jakim został napisany
- omawia dane zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny
- zawiera elementy typowe dla formy: odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący, akapity, itp.

Przykładowe zadania do części pisemnej (na poziomie dwujęzycznym) wraz z rozwiązaniami znajdują się na stronach 121–133.

2.6.2.6. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych

Zgodność z poleceniem (elementy treści i formy)

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z sześciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z Tabelą A.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz formę wypowiedzi)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytaty)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwnie)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/ LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotycząca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu				
4. trzeci element tematu				
5. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (szampowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi
6. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Opisy w Tabeli A będą doprecyzowywane w odniesieniu do poszczególnych tematów w każdej sesji egzaminu maturalnego.

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z Tabelą B.

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		
3. segmentacja	R	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		
4. długość pracy	R	długość pracy mieści się w granicach 270–390 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4	3–2	1–0
12–11	5 pkt	4 pkt	3 pkt
10–9	4 pkt	3 pkt	3 pkt
8–7	3 pkt	2 pkt	2 pkt
6–5	2 pkt	2 pkt	1 pkt
4–3	2 pkt	1 pkt	1 pkt
2–1	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 7, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

2 pkt	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 pkt	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 pkt	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

4 pkt	• bardzo szeroki zakres środków językowych • ogólna wysoka naturalność i różnorodność frazeologiczna oraz precyzja użytych środków językowych • styl stosowny i jednolity
3 pkt	• szeroki zakres środków językowych • w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych • styl stosowny i jednolity LUB sporadyczne niedociągnięcia w stosowności i/lub jednolitości stylu
2 pkt	• zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości • styl stosowny i jednolity LUB w pracy występuje kilka fragmentów, których styl jest niestosowny i/lub które zaburzają jednolitość stylu
1 pkt	• ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości • w pracy występuje kilka fragmentów, których styl jest niestosowny i/lub które zaburzają jednolitość stylu LUB styl niemożliwy do określenia ze względu na ograniczenia w zakresie środków językowych
0 pkt	• bardzo ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości • styl w znacznej mierze niestosowny i/lub niejednolity LUB styl niemożliwy do określenia ze względu na ograniczenia w zakresie środków językowych

Przez „naturalność” rozumiemy charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumiemy wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumiemy dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumiemy konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)		
	sporadyczne błędy zapisu	dość liczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
sporadyczne błędy językowe	4 pkt	3 pkt	2 pkt
dość liczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt	1 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt	0 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt	0 pkt

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej, unieważnia część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu tego zdającego.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż **240** słów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można jej również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
7. W ocenie poprawności językowej w wypowiedziach uczniów ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów zapisu.

2.6.2.7. Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznaczane są w tekście z wykorzystaniem oznaczeń podanych w Tabeli 7.

TABELA 7. Oznaczanie błędów w wypowiedziach zdających na poziomie dwujęzycznym

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	Słońce <u>gżeje</u> .

błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce <u>g</u> zać w lecie.
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco.</u>
fragment odbiegający od tematu	otoczenie nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu.]
fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	Fragment nie na temat.
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak ✓ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	Było ciepło. i deszczowo. Zrobiłem to. ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu traktowane są jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

2.6.3. Zakres środków gramatycznych

CZASOWNIK

1. Bezokolicznik (wszystkie formy) i formy osobowe.
2. Czasowniki posiłkowe *be, do, have*.
3. Czasowniki modalne i półmodalne (z bezokolicznikiem zwykłym, zwykłym ciągłym, perfektywnym i perfektywnym ciągłym):
 - *can*
 - *could*
 - *may*
 - *might*
 - *must, have to*
 - *will*
 - *shall*
 - *would*
 - *should, ought to*
 - *need, need to*
 - *dare*
 - *used to*.
4. Konstrukcje czasownikowe, np. *be going to, be able to, would like to*.
5. Czasowniki regularne i nieregularne.
6. Imiesłów czynny i bierny.
7. Czasowniki złożone (phrasal verbs).
8. Czasy gramatyczne:
 - *Present Simple*
 - *Present Continuous*
 - *Present Perfect*
 - *Present Perfect Continuous*
 - *Past Simple*

- *Past Continuous*
- *Past Perfect*
- *Past Perfect Continuous*
- *Future Simple*
- *Future Continuous*
- *Future Perfect*
- *Future Perfect Continuous*

9. Tryb łączący, np. z czasownikami *suggest, insist, recommend, demand*.

10. Tryb przypuszczający: *perfective/continuous/non-continuous aspect*.

RZECZOWNIK

1. Nazwy rzeczy policzalnych i niepoliczalnych.
2. Liczba mnoga rzeczowników.
3. Rzeczowniki występujące tylko w formie pojedynczej lub mnogiej.
4. Sposoby wyrażania posiadania i przynależności.
5. Rodzaj.
6. Rzeczowniki złożone.

PRZEDIMEK

1. Przedimek nieokreślony.
2. Przedimek określony.
3. Przedimek zerowy.

PRZYMIOTNIK

1. Stopniowanie regularne i nieregularne używane do porównań w stopniu równym, niższym, wyższym i najwyższym oraz w konstrukcjach typu *the sooner, the better* i *I'm getting more and more impatient*.
2. Użycie przymiotników z *so* i *such*.
3. Przymiotniki dzierżawcze.
4. Przymiotniki po czasownikach postrzegania.
5. Miejsce przymiotników w zdaniu.
6. Kolejność przymiotników w grupie nominalnej.
7. Przymiotniki używane w funkcji rzeczownika, np. *the rich*.

PRZYSŁÓWEK

1. Stopniowanie regularne i nieregularne.
2. Przysłówki *too* i *enough*
3. Przysłówki o dwóch znaczeniowo różniących się formach, np. *hard-hardly, late-lately*.
4. Miejsce przysłówków w zdaniu.

ZAIMEK

1. Zaimki osobowe.
2. Zaimki dzierżawcze.
3. Zaimki zwrotne i emfatyczne.
4. Zaimki wskazujące.
5. Zaimki pytające.
6. Zaimki względne.
7. Zaimki wzajemne.
8. Zaimki nieokreślone, np.
 - *some, any, no, every* i złożenia z nimi
 - *none, either, neither*
 - *many, much, few, a few, little, a little*

- *another, other, others, the other, the others*
- *every, each*
- *enough*
- *both, all*
- *either – or, neither – nor.*

9. Zaimki bezosobowe: *you, one*.

LICZEBNIK

1. Liczebniki główne.
2. Liczebniki porządkowe.
3. Liczebniki ułamkowe i dziesiętne.

PRZYIMEK

1. Przyimki z określeniami miejsca, czasu, kierunku, odległości, przyczyny, sposobu.
2. Przyimki po rzeczownikach, czasownikach i przymiotnikach.

SPÓJNIK

Spójniki, np. *and, or, but, if, unless, that, till, until, when, where, while, after, before, as soon as, because, although, however, so, in spite of, despite, yet, on condition that, supposing, providing/provided that, so as, even though, whereas, as if, as though, in case*.

SKŁADNIA

1. Zdania oznajmujące (twierdzące i przeczące) oraz pytające (pytania ogólne, szczegółowe, przeczące).
2. Zdania rozkazujące.
3. Zdania wykrzyknikowe.
4. Zdania z podmiotem *it*, np.
 - dla określania czasu, pogody, temperatury i odległości
 - w tzw. cleft sentences
 - w zdaniach w stronie biernej
 - w konstrukcji z *for/of* + dopełnienie + bezokolicznik
 - z *-ing*, np. *it's worth..., it's no use...*
 - w konstrukcji z bezokolicznikiem.
5. Zdania z podmiotem *there*, w tym zdania typu *There's no point in..., There's no denying/telling...*
6. Zdania z dwoma dopełnieniami.
7. Zdania w stronie biernej, w tym:
 - z czasownikami *see, hear, make* i *help*
 - zdania typu *He is/was known to be dishonest. He is/was known to have been a spy.*
 - passive infinitive, np. *There are a lot of problems to be discussed.*
 - konstrukcje przyimkowe, np. *This house hasn't been lived in for a long time.*
 - konstrukcje imiesłowowe, np. *I heard my name mentioned. She likes being praised.*
 - konstrukcje z *get*.
8. Pytania typu question tags oraz dopowiedzenia z inwersją typu: *So do I, Nor/Neither do I*.
9. Pytania pośrednie.
10. Mowa zależna (twierdzenia, pytania i rozkazy, równoważniki zdań, krótkie odpowiedzi, question tags), w tym zdania z różnymi czasownikami wprowadzającymi, np. *deny, accuse, suggest* oraz zdania w mowie zależnej niewymagające zmiany czasów.
11. Zdania współrzędnie złożone.
12. Zdania podrzędnie złożone:
 - podmiotowe, np. *What I know about him is confidential.*
 - orzecznikowe, np. *The problem is that we need help.*

- dopełnieniowe, np. *He promised that he would come soon. He'd like everyone to enjoy the party. All I did was (to) send him an apology.*
- przydawkowe ograniczające i opisujące z zaimkiem względnym lub bez (defining/non-defining clauses), np. *The train that we wanted to take was delayed. My aunt, who has been helping our family for years, is a rich duchess. He came late, which surprised all of us.*
- okolicznikowe:
 - celu, np. *I did it so as to save him time. The Government passed that law in order that/so [that] this kind of antisocial behaviour could be punished.*
 - czasu, np. *Say your name when they ask you.*
 - miejsca, np. *They found themselves where they had never been before.*
 - porównawcze, np. *Sylvia's garden isn't so big as Margaret's [is]. I respect him more than words can say. Jake has as much courage as his older brother [has]. He speaks to me as if/though I were a child. He looks as if he's tired. She speaks several languages as do her parents.*
 - przyczyny, np. *I lent him the book because he asked me to. As it was quite late, we went straight home.*
 - przyzwolenia, np. *Although he was big and strong, he didn't want to fight.*
 - skutku, np. *I worked till late so I was tired.*
 - sposobu, np. *Do it as I tell you.*
 - stopnia, np. *So much was he engaged in his work that he didn't hear anyone.*
- 13. Zdania warunkowe typu 0, I, II, III oraz mieszane.
- 14. Zdania wyrażające życzenie, preferencje lub przypuszczenie np. z wyrażeniami *I wish, I'd rather, I'd sooner, I'd prefer, you'd better, suppose/supposing, if only, as if/ as though, it's (high/about) time.*
- 15. Konstrukcje bezokolicznikowe, imiesłowowe i gerundialne:
 - czasownik + bezokolicznik (w tym np. *to be to, to be supposed to*)
 - czasownik + rzeczownik odsłowny (gerund)
 - czasownik + dopełnienie + bezokolicznik
 - czasownik + dopełnienie + bezokolicznik bez *to*
 - czasownik + dopełnienie + imiesłów czynny
 - czasownik + dopełnienie + imiesłów bierny
 - konstrukcje z bezokolicznikiem typu *He was the first to come. I'm glad to see you.*
- 16. Konstrukcja *have something done, get sth done, have sb do sth, get sb to do sth.*
- 17. Inwersja stylistyczna i inne formy emfatyczne, w tym:
 - po wyrażeniach przeczących i ograniczających, np. *seldom, rarely, hardly, never, only*, w zdaniach typu *Rarely do I see so much enthusiasm in her eyes.*
 - w zdaniach warunkowych, np. *Had I known about your illness, I wouldn't have bothered you.*
 - po przysłówkowych okolicznikach miejsca, np. *Here comes the bride.*
 - cleft sentences, np. *It was John who told me that. What I like about him is his smile.*
 - zastosowanie *do* i *did*, np. *You do look nice today. I did tell you.*

2.6.4. Część ustna. Przykładowe zestawy zadań

Przykładowe pytania do rozmowy wstępnej

Egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym
Rozmowa wstępna (wyłącznie dla egzaminującego)

Rozmowa wstępna	 <i>1 minuta</i>
------------------------	---

Egzaminujący:	Good morning / afternoon / evening. My name is , and this is my colleague What's your name?
Zdający:	
Egzaminujący:	Thank you. Choose one set and give it to me, please. In this part of the exam I'm going to ask you some questions. Can we start?
Zdający:	
Egzaminujący:	• <i>Why did you decide to study in this school / in a bilingual school?</i> • <i>Who is your favourite writer/musician? (Why?)</i> • <i>Do you like going to museums? (Why? / Why not?)</i> • <i>Is fashion important to you? (Why? / Why not?)</i> • <i>Do you like the place where you live? (Why? / Why not?)</i> • <i>What do think your life will be like in 10 years time?</i> • <i>How do you usually spend winter holidays?</i> • <i>Which place in the world would you decide to visit if money was not a problem?</i> • <i>Would you decide to travel in space if you had a chance to do it? (Why? / Why not?)</i>
Zdający:	
⌚ ≈ 1 min	
Egzaminujący:	Thank you. <proszę przekazać zestaw zdającemu>

Przykładowe zestawy egzaminacyjne

Zestaw

1.

Egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym
Wersja dla zdającego

Zadanie

1.

4 minuty

A

How likely is it that such a situation will be a part of your professional life in the future?

B

Why may the man in the picture have decided to spend his free time in this way?

C

What do these pictures have in common and how do they differ as far as the loneliness of a person in the modern world is concerned?

Zestaw	1.	Egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym <i>Wersja dla zdającego</i>
---------------	-----------	--

Zadanie	2.	10 minut
----------------	-----------	---

Wypowiedz się na temat podany poniżej. W swojej wypowiedzi musisz przytoczyć argumenty odnoszące się do podanych aspektów.

Czy są takie sytuacje, w których można zaakceptować mówienie nieprawdy?

- w szkole
- w domu
- w pracy

Czas przeznaczony na przygotowanie do odpowiedzi: ok. 2 minut.

Czas przeznaczony na wypowiedź: do 3 minut.

Zestaw

1.

Egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym

Wersja dla egzaminującego

Zadanie

1.

4 minuty

Egzaminujący:

1a

Let's start with Task 1. Look at picture A and tell us how likely it is that such a situation will be a part of your professional life in the future. You have about a minute for this.

[Po upływie ok. 10 sekund proszę – jeśli to konieczne – zapytać: Can you start, please?]

Zdający:

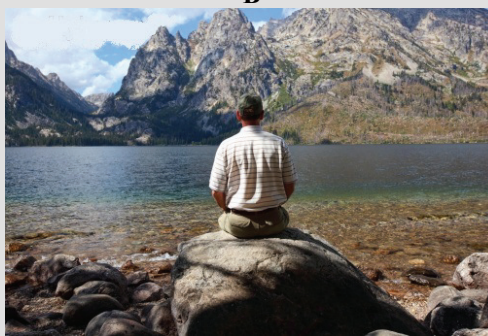
⌚ ≈ 1 min

Wersja dla zdającego

A

B

Egzaminujący:

1b

Thank you.

Look at picture B and tell us why the man in the picture may have decided to spend his free time in this way. You have about a minute for this.

[Po upływie ok. 10 sekund proszę – jeśli to konieczne – zapytać: Can you start, please?]

Zdający:

⌚ ≈ 1 min

Egzaminujący:

1c

Thank you.

Look at both pictures. Could you tell us what these pictures have in common and how they differ as far as the loneliness of a person in the modern world is concerned. You have about two minutes for this.

[Po upływie ok. 10 sekund proszę – jeśli to konieczne – zapytać: Can you start, please?]

Zdający:

⌚ ≈ 2 min

Egzaminujący:

Thank you.

Let's move on to Task 2.

[Jeżeli zdający rezygnuje z wykonania zadania, proszę powiedzieć: Thank you. This is the end of the exam.]

Zestaw

1.

Egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym

Wersja dla egzaminującego

Zadanie

2.

10 minut

Egzaminujący: Read Task 2 and think about what you'd like to say. You have about two minutes to prepare.

Zdający:

⌚ ≈ 2 min

Egzaminujący: [Po upływie ok. 2 minut proszę – jeśli to konieczne – zapytać: **Can you start, please?**]

Zdający:

⌚ ≈ 3 min

2a

Wersja dla zdającego

Wypowiedz się na temat podany poniżej. W swojej wypowiedzi musisz przytoczyć argumenty odnoszące się do podanych aspektów.

Czy są takie sytuacje, w których można zaakceptować mówienie nieprawdy?

- w szkole
- w domu
- w pracy

Czas przeznaczony na przygotowanie do odpowiedzi: ok. 2 minut.

Czas przeznaczony na wypowiedź: do 3 minut.

Egzaminujący: Thank you.

2b

I'd like to talk to you about lying. I'll ask you three questions and I'd like you to tell us what you think.

Pytania dla egzaminującego (należy zadać trzy):

1. Do you think there are situations when politicians' lies can be justified? (Why? / Why not?)
2. Tell us about a situation when you or somebody you know was rewarded for telling the truth in a difficult situation.
3. In what ways are gossip websites beneficial for celebrities?
4. Do people get more honest as they get older? Justify your opinion.
5. Tell us about a situation from your own experience when not telling the truth was the lesser evil.

Dodatkowe wskazówki dla egzaminującego

Podczas rozmowy ze zdającym należy stworzyć **dwie** lub **trzy** z następujących sytuacji:

- a. zakwestionować jeden z jego poglądów, zmuszając go do jego obrony lub zmiany
- b. poprosić o dokładniejsze wyjaśnienie, zachęcając go do podania kolejnych argumentów w omawianej kwestii
- c. poprosić o skomentowanie myśli wyrażonej przez Pana/Panią
- d. poprosić go o przedstawienie argumentów przeciwnych do podanych przez niego
- e. poprosić o wskazanie kolejnych możliwych przyczyn/skutków omawianej sytuacji
- f. zadać inne pytanie prowadzące do dyskusji ze zdającym.

Zdający:

⌚ ≈ 5 min

Egzaminujący: Thank you. This is the end of the exam.

Zestaw

2.
Egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym
Wersja dla zdającego
Zadanie**1.****4** *minuty***A**

Is it typical of the people you know to lead such a lifestyle?

B

What might have happened to make the woman live on the streets?

C

What would each woman gain and what would each one lose if they switched places for a year?

Zestaw

2.

Egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym
Wersja dla zdającego

Zadanie

2.

10 minut

Wypowiedz się na temat podany poniżej. W swojej wypowiedzi musisz przytoczyć argumenty odnoszące się do podanych aspektów.

Czy jest możliwe, aby wszyscy ludzie na świecie mieli przynajmniej podstawowe wykształcenie?

- **położenie geograficzne**
- **sytuacja polityczna**
- **tradycje kulturowe**

Czas przeznaczony na przygotowanie do odpowiedzi: ok. 2 minut.

Czas przeznaczony na wypowiedź: do 3 minut.

Zestaw

2.

Egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym

Wersja dla egzaminującego

Zadanie

1.

4 minuty

Egzaminujący: Let's start with Task 1. Look at picture A and tell us if it is typical of the people you know to lead such a lifestyle? (Why?/Why not?) You have about a minute for this.

1a

[Po upływie ok. 10 sekund proszę – jeśli to konieczne – zapytać: Can you start, please?]

Zdający:

⌚ ≈ 1 min

Wersja dla zdającego

A

B

Egzaminujący: Thank you.

1b

Look at picture B and tell us what might have happened to make the woman live on the streets. You have about a minute for this.

[Po upływie ok. 10 sekund proszę – jeśli to konieczne – zapytać: Can you start, please?]

Zdający:

⌚ ≈ 1 min

Egzaminujący: Thank you.

1c

Look at both pictures. Could you tell us what each woman would gain and what each one would lose if they switched places for a year? You have about two minutes for this.

[Po upływie ok. 10 sekund proszę – jeśli to konieczne – zapytać: Can you start, please?]

Zdający:

⌚ ≈ 2 min

Egzaminujący: Thank you.

Let's move to Task 2.

[Jeżeli zdający rezygnuje z wykonania zadania, proszę powiedzieć: Thank you. This is the end of the exam.]

Zestaw

2.

Egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym

Wersja dla egzaminującego

Zadanie

2.**10** minut

Egzaminujący: Read task 2 and think about what you'd like to say. You have about two minutes to prepare.

Zdający:

⌚ ≈ 2 min

Egzaminujący: [Po upływie ok. 2 minut proszę – jeśli to konieczne – zapytać: **Can you start, please?**]

Zdający:

⌚ ≈ 3 min

2a

Wersja dla zdającego

Wypowiedz się na temat podany poniżej. W swojej wypowiedzi musisz przytoczyć argumenty odnoszące się do podanych aspektów.

Czy jest możliwe, aby wszyscy ludzie na świecie mieli przynajmniej podstawowe wykształcenie?

- położenie geograficzne
- sytuacja polityczna
- tradycje kulturowe

Czas przeznaczony na przygotowanie do odpowiedzi: ok. 2 minut.

Czas przeznaczony na wypowiedź: do 3 minut.

Egzaminujący: Thank you.

2b

I'd like to talk to you about education. I'll ask you three questions and I'd like you to tell us what you think.

Pytania dla egzaminującego (należy zadać trzy):

1. Do you agree that an uneducated society is easier to govern? (Why? / Why not?)
2. Which form of education is more effective in your opinion: a public or a private one?
3. Is a good education crucial for pursuing a career in politics? Justify your opinion.
4. Tell us about a film or a book about school which you would recommend to teenagers.
5. What does it mean to be well-educated in the 21st century?

Dodatkowe wskazówki dla egzaminującego

Podczas rozmowy ze zdającym należy stworzyć **dwie** lub **trzy** z następujących sytuacji:

- a. zakwestionować jeden z jego poglądów, zmuszając go do jego obrony lub zmiany
- b. poprosić o dokładniejsze wyjaśnienie, zachęcając go do podania kolejnych argumentów w omawianej kwestii
- c. poprosić o skomentowanie myśli wyrażonej przez Pana/Panią
- d. poprosić go o przedstawienie argumentów przeciwnych do podanych przez niego
- e. poprosić o wskazanie kolejnych możliwych przyczyn/skutków omawianej sytuacji
- f. zadać inne pytanie prowadzące do dyskusji ze zdającym.

Zdający:

⌚ ≈ 5 min

Egzaminujący: Thank you. This is the end of the exam.

2.6.5. Część pisemna. Przykładowe zadania z rozwiązaniami

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Task 1. (0–4)

You are going to hear three people talking about their problems with parking in London. For questions 1.1.–1.4., choose the right speaker (A–C) and put a cross (X) in the appropriate column in the table. Some speakers may be chosen more than once.

Which speaker		A	B	C
1.1.	believes a parking attendant did not act according to regulations?			
1.2.	has successfully challenged many parking tickets?			
1.3.	questions the rules of rewarding parking attendants?			
1.4.	did not receive any response to his complaint?			

Transkrypcja

Speaker A

I am a courier and I drive all over London. I often have to park my van in prohibited places, simply to load or unload the goods I deliver. I can't even remember how many times I've been given a ticket and how many times I've had to have the tickets cancelled. The cancellations are always approved, but it's just such a nuisance! After all, I'm delivering, not looking for tourist attractions on a map! And they always make you wait for the cancellation. Like the last ticket I got. I can only assume it was cancelled, as Ealing Council never wrote back to me after my letter of complaint. Driving for a living is a nightmare here. I am fed up with London. It's getting worse and worse.

Speaker B

I was walking back to my car that was parked in Marylebone. The parking time was almost up but I could already see the car so I didn't think the extra minute would be a problem. Then, I saw the parking attendant start to issue the ticket so I started running towards the car. I was just two minutes over my time after having paid £5 for just over an hour and I got a ticket for £20! I challenged it, of course, but the Council found my complaint unjustified so it all came to nothing! Aren't the parking attendants supposed to wait by the car for five minutes before issuing a ticket? So I've heard on TV. I think the attendants really are overzealous, and while parking control is essential, this kind of practice will never help parking enforcement get public acceptance.

Speaker C

I live in Ealing, and the Controlled Parking Zone in the area operates, not – like everywhere else – from 9 am to 5 pm Monday to Friday, but from 9 am to 9 pm seven days a week! This is a residential area, with no underground stations nearby, and very few shops, and has never had a shortage of parking spaces. The Controlled Parking Zone is not, of course, about controlling parking: it's about making money. And clear evidence of this can be seen from the behaviour of the parking attendants, who routinely patrol at five-to-nine in the evening, including Sundays, ticketing the cars of unsuspecting visitors. This is an abuse of authority by the Council in order to extort money. I also believe it should be made illegal to pay parking

attendants a bounty for issuing penalty notices. It's no wonder they try to catch people out if they know they're going to profit from it.

adapted from www.bbc.co.uk

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie skomplikowane wypowiedzi ustne [...] na różne, także abstrakcyjne tematy, o różnorodnej formie i długości, w różnych odmianach języka i warunkach odbioru [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje (1.1., 1.2., 1.3., 1.4).

Rozwiązanie

1.1. B

1.2. A

1.3. C

1.4. A

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Task 2. (0–7)

You are going to read two texts connected in some way with education. For questions 2.1.–2.7., choose the answer that best matches the text and circle the appropriate letter A, B, C or D.

Text 1

I discovered that George was an old friend of Larry's who had come to Corfu to write a novel. There was nothing very unusual about this, for all my brother's acquaintances in those days were either authors, poets or painters. It was George, moreover, who was really responsible for our presence in Corfu, for he had written such eulogistic letters about the place that Larry had become convinced we could live nowhere else. Now George was to pay the penalty for his rashness. He came over to the villa to discuss my education with Mother, and we were introduced. We regarded each other with suspicion during this first meeting and over the following few weeks.

Gravely, George set about the task of teaching me. He was undeterred by the fact that there were no school-books available on the island; he ransacked his own library and appeared on the appointed day armed with **a most unorthodox selection of tomes**. He taught me the rudiments of geography from the maps in the back of an ancient copy of *Pears Cyclopaedia*, French from a fat dictionary called *Le Petit Larousse* and mathematics from memory. From my point of view, however, the most important thing was that we devoted some of our time to natural history and George meticulously and carefully taught me how to observe and how to note down observations in a diary. At once my enthusiastic but haphazard interest in nature became focused.

Every morning I would watch George stalking through the olive-trees. "Good morning. The disciple awaits the master agog with anticipation, I trust. If I remember rightly, we were involved in the herculean task of discovering how long it would take six men to build a wall if three of them took a week. I seem to recall that we spent almost as much time on this problem as the men spent on the wall. Ah well, let us gird our loins and do battle once again. Perhaps it's the shape of the problem that worries you, eh? Let us see if we can make it more exciting. If it took two caterpillars a week to eat eight leaves, how long would four caterpillars take to eat the same number? Now, apply yourself to that."

While I struggled with the apparently insoluble problem of the caterpillars' appetite, George would be otherwise occupied. He was at that time engaged in learning some of the local peasant dances, for which he had a passion. So, while waiting for me to finish the sum, he would drift about in the gloom of the room, practising complicated dancing-steps, a habit that I found disconcerting, to say the least, and to which I shall always attribute my inability to do mathematics.

abridged from My Family and Other Animals by Gerald Durrell

2.1. What do we learn about George in paragraph 1?

- A. He had encouraged the narrator's family to move to Corfu.
- B. He and the narrator took to each other immediately.
- C. He became a novelist following Larry's advice.
- D. The narrator had met him before coming to Corfu.

2.2. Which of the following is true about George?

- A. He was upset by the lack of teaching aids he could use.
- B. He decided to use available teaching materials.
- C. He had plenty of school-books in his own library.
- D. He searched the island for books to teach from.

2.3. By 'a most unorthodox selection of tomes' in paragraph 2 the narrator refers to

- A. books written by well-known authors.
- B. a variety of books on natural history.
- C. texts with controversial views.
- D. an unusual choice of books.

2.4. What is implied about George as a teacher in paragraph 3?

- A. He considered mathematics easier than biology.
- B. He considered his pupil exceptionally gifted.
- C. He could adjust his teaching to the pupil's interests.
- D. He couldn't focus attention on one problem.

Text 2

This fall some two million high school seniors will apply to one of the thousands of colleges and universities in the United States. And many decisions will rely on *U.S. News & World Report's* "America's Best Colleges", one of the most widely quoted rankings in the US, published since 1983. Many education analysts and university presidents believe that rankings have distorted the admissions process. **1** Not until the 1990s, when college guides became a growing industry, did it really dawn on critics that college rankings were also providing kids with reliable data that could be used to compare schools and pick one out of the clutter. To reduce the relevance of one sort of ranking the critics would have to provide another: an alternative measure of educational quality based on a new standard to which institutions could aspire.

Let's look more closely at some of the specific measures taken into account under the *U.S. News* formula. Take faculty resources. A school that primarily hires full-time professors with the highest degrees in their fields and pays them handsomely scores above a school that relies more on lower-paid, part-time professors. The thinking here seems plausible enough: the higher-paid professor is more likely to have an impressive curriculum vitae and be a good teacher, and a full-time professor has more time to teach and prepare for classes than a harried adjunct. **2** But in practice the things that make a professor well known in his field – published articles, groundbreaking research – must compete for his time and attention with teaching obligations.

How about schools that are rich? On the whole, such schools can spend more money on their students and score better in the “financial resources” category – which measures spending on things such as faculty salaries, libraries and other forms of academic support, and student counselling – than schools with tiny endowments. The catch is that a high level of per-student spending does not necessarily translate into, say, a high level of per-student learning. **3**

The fact that faculty resources and financial means don't necessarily correlate with high levels of learning also undercuts the most important of the *U.S. News* measures: peer assessment. Peer assessment is purely subjective: university presidents, provosts, and admissions officers are simply asked to rate each school on a scale of 1 to 5. **4** In one sense, then, rankings have merely made explicit the perceptions of prestige and quality that existed among educators long before anyone tried to record them. But it turns out that university officials tend to base their assessment of “reputation” on an institution's wealth in resources.

On the whole, rich, prestigious, research-oriented universities are assumed, rightly or wrongly, to provide a better education than other schools. Therefore, university administrators are devoting increasing amounts of time and money to improving the things that build prestige, whether or not those things improve the educational experience of the undergraduates the institution is meant to serve.

abridged from The Atlantic Monthly, November 2003

2.5. As suggested in paragraph 1, college rankings are useful because they

- A. make the admissions process easier.
- B. help in choosing the best university.
- C. point out wealthy and reliable schools.
- D. raise educational standards in colleges.

2.6. Look at the squares marked 1–4 in the text and decide where the following sentence fits best in the passage.

It's the difference between having a well-stocked library and knowing that your students read a lot of books.

- A. In the space marked **1**.
- B. In the space marked **2**.
- C. In the space marked **3**.
- D. In the space marked **4**.

2.7. The author's purpose in presenting the three evaluation criteria is to

- A. emphasize their irrelevance in appraising colleges and universities.
- B. account for their popularity and point out their weaknesses.
- C. quote examples of the most useful and important measures.
- D. demonstrate the problem they pose for all candidates.

Wymagania ogólne**II. Rozumienie wypowiedzi.**

Zdający rozumie skomplikowane wypowiedzi [...] pisemne na różne, także abstrakcyjne tematy, o różnorodnej formie i długości, w różnych odmianach języka [...].

Wymagania szczegółowe

3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje (2.1., 2.2., 2.5.).

3.10. Zdający rozpoznaje w tekście środki stylistyczne oraz zjawiska językowe powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (2.3.).

3.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu (2.4.).

3.7. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (2.6.).

3.4. Zdający określa postawy i intencje nadawcy/autora tekstu (2.7.).

Rozwiązanie

2.1. A

2.2. B

2.3. D

2.4. C

2.5. B

2.6. C

2.7. B

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Task 3. (0–4)

Read the article. Four fragments have been removed from the text. Complete each gap (3.1.–3.4.) with the fragment which fits best and put the appropriate letter (A–E) in the gap. There is one fragment which you do not need to use.

IRISH MUSIC

You may have noticed that wherever you go in Ireland, it's very hard to avoid Irish music, in all its myriad forms. But it wasn't always like this. Up to and well into the 1960s, Irish music was to a large extent looked down on, in much the same way that city children disparage their country cousins for being rather behind the times. 3.1.

While herculean efforts were made to revive Irish, however, little or nothing was done to promote what is now accepted as an equally important aspect of the nation's culture: its music.

Up to the 1960s, popular attitudes ranged from indifference to downright hostility. 3.2. In an era innocent of discos, every neighbourhood had its dance hall, where people would gather on weekend nights. The speculation about who was going to dance with whom and the dancing itself was executed to the strains of a show band playing jazz, jive, and that distinctive Irish export to America re-imported under the name of 'country and western'. In those days, dancing was banned during Lent, but the church made an exception for dancing to traditional music on St Patrick's night. 3.3.

This is not to say that traditional music had no following. It had an extremely active and devoted one that kept it very much alive. 3.4. It was not until 1951 that a concerted effort was made to promote the tradition. Within ten years of being set up by the Dublin Pipers' Club, an organisation called Comhaltas Ceoltóirí Éireann had branches all over the country

and was holding an annual music festival, called fleá cheoil. Then, with the burgeoning international interest in folk music in the 1960s, came the ballad groups, which finally tipped the balance. Instead of being ignored, the country cousin was all of a sudden the centre of attention! Singing pubs, folk groups and clubs began to spring up everywhere.

from Encounter Ireland by Jennifer Sweeney, Gill and Macmillan

- A. As Fintan O'Toole says, "If ever there was a formula for making Irish music penitential, the artistic equivalent of salted herring on a Friday, this was it. The result, not surprisingly, was that the more exotic the music, the better it must be."
- B. Like the Irish language, it belonged to a cultural tradition that was associated with oppression and poverty, a past that many people in the middle of the twentieth century wanted to forget.
- C. From the suburbs of Dublin to the most isolated corners of Co. Kerry, those who had the ability played for the sheer love of it, usually gathering in somebody's house and often playing till dawn. But while there was fervent interest, it lacked organisation.
- D. They opened the eyes of the unenlightened to the realisation that their musical heritage was not something to be despised as unsophisticated and old-fashioned but an inherent part of their culture that they could both enjoy and be proud of.
- E. At best it was barely tolerated céilí band music played on accordions with the inappropriate backing of a piano; at worst it was considered a form of low-life entertainment indulged in by 'tinkers', that distinctive and controversial breed of travelling people whose life and culture is another story.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie skomplikowane wypowiedzi pisemne [...] na różne, także abstrakcyjne tematy, o różnorodnej formie i długości, w różnych odmianach języka [...].

Wymagania szczegółowe

3.7. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (3.1., 3.2., 3.3., 3.4.)

Rozwiązanie

3.1. B

3.2. E

3.3. A

3.4. C

Schemat punktowania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Task 4. (0–5)

For questions 4.1.–4.5., think of one word only which can be used appropriately to complete all three sentences. Write the missing word in the space provided.

4.1. _____

- Edward fell to the ground as a ... pain shot up his ankle suddenly.
- The light was poor and my hands weren't very steady, so many photographs weren't ...
- *Lufengosaurus* probably ate plants, but its teeth were ... and it may have also eaten small animals.

4.2. _____

- Fortunately, there was a ... in the weather and Steve and his friends managed to get a day's fishing in.
- The dish was a ... from the norm and the only thing I would add is some garlic, the flavor just needed a little kick to it.
- Taking the family on a well-earned ... may be top of your priority list this Easter and if it is then you have plenty of options.

4.3. _____

- The wind and waves pushed their little boat to shore, where they waited in a little cave until the storm ...
- Although their debut album ... almost unnoticed, they turned out to be successful in 1969 with a song about a cosmonaut lost in space, *Space Oddity*.
- She ... the ball to Jared, and he began dribbling it.

4.4. _____

- Congress may make laws, but the president has the ... to veto them.
- My ultimate goal is to have enough ... from wind and solar sources to run a small observatory.
- When it comes to living in a successful way, your ... to concentrate on the things that matter most is paramount.

4.5. _____

- Visitors to the restaurant will enjoy breathtaking views of the city at night, including a ... view of St. Joseph's Cathedral.
- I believe his name was Walter, but my memory is not ... on that point.
- We waited at the entrance until the road was ... and then sprinted through, hoping to reach the end before a truck caught up.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bogatym zasobem złożonych środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].

Wymagania szczegółowe

Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...] (4.1., 4.2., 4.3., 4.4., 4.5.).

Rozwiązanie

- 4.1. *sharp*
- 4.2. *break*
- 4.3. *passed*
- 4.4. *power*
- 4.5. *clear*

Schemat punktowania

- 1 pkt – poprawna odpowiedź.
- 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Task 5. (0–5)

For questions 5.1.–5.5., complete the second sentence so that it is as similar in meaning as possible to the first sentence, using the word given. Do not change the word given. You must use between three and eight words, including the word given.

- 3.1.** You have to be very diligent to qualify as a doctor these days.
DEAL
Qualifying as a doctor calls _____ these days.
- 3.2.** People believe that the fire was caused by lightning.
BELIEVED
The fire _____ by lightning.
- 3.3.** I believe things will improve after we vote in the next elections.
CHANGE
I believe that there will be _____ better after we vote in the next elections.
- 3.4.** Your mobile phone should be switched off at all times during the exam.
SHOULD
Under no circumstances _____ during the exam.
- 3.5.** One cannot see the lighthouse at the port from the North Sea because it is too low.
SEEN
The lighthouse at the port is not _____ from the North Sea.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bogatym zasobem złożonych środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].

Wymagania szczegółowe

- 1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...] (5.1., 5.2., 5.3., 5.4., 5.5.).*

Rozwiązanie

- 5.1. *for a great deal of diligence*
 5.2. *is believed to have been caused*
 5.3. *a change for the*
 5.4. *should your mobile phone be switched on*
 5.5. *high enough to be seen*

Schemat punktowania

- 1 pkt – poprawna odpowiedź.
 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ**Task 6. (0–15)**

Choose one of the topics below. Write a composition following the conventions of the genre indicated in the topic. Use between 300 and 350 words.

1. W środkach masowego przekazu toczy się dyskusja na temat wprowadzenia do szkół krajów Unii Europejskiej takiego samego podręcznika do historii. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony tej propozycji.
2. Coraz częściej organizuje się akcje mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Napisz **artykuł** do czasopisma internetowego, w którym zrelacjonujesz przebieg takiej akcji oraz przedstawisz własną opinię na temat skuteczności takich akcji w aspekcie indywidualnym i społecznym.
3. W czasopiśmie filmowym ukazał się artykuł poświęcony problemowi nielegalnego ściągania filmów z Internetu. Artykuł kończył się słowami:

Such acts of piracy must be condemned. Illegally downloading films from the Internet is unethical, dangerous and causes financial losses.

Napisz **list** do redakcji tego czasopisma, w którym przedstawisz swoją opinię na temat nielegalnego ściągania filmów z Internetu, odnosząc się do trzech kwestii wskazanych przez autora w ostatnim zdaniu artykułu.

Przykładowe ocenione wypowiedzi**Temat 1.**

Unification is one of the keywords describing the aims of the European Union. A heated debate has been provoked recently by one of the projects concerning education, namely the introduction of a unified history textbook in schools across the EU. Such a coursebook would surely bring some benefits, but opponents list many a danger such a move would entail.

If we look at it from the perspective of European Union integration, the idea seems brilliant. Nowadays history textbooks are definitely biased. The school curricula cover mostly national history and present it from the point of

view of the nation concerned. This, in turn, is the source of misunderstandings and may spur the growth of nationalism. Therefore, a unified textbook presenting a diversity of viewpoints is considered a suitable remedy.

Another advantage of such a textbook is the chance to put European history right. No matter how herculean the task seems, an objective version of European history would be much appreciated. And while we should not expect wonders, a concerted effort of international experts may be a real step forward.

However, opponents claim that the change would not eradicate the problems, it would only bring about different ones. While aimed at reconciliation and the strengthening of bonds between member states, the move is bound to stimulate conflicts concerning the content of the textbook, the choice of experts creating it, the selection of historical events, to name but a few. The cost of this research is going to be astronomical but the chances of success are really meagre.

Finally, we have to consider the risks for adolescents and society at large. It is obvious that the amount of national history in the school programmes will have to be reduced and consequently we may end up with a homogeneous European society, completely devoid of its roots and national identity.

To sum up, I would like to say that this major change in education would surely have numerous advantages but the cost and resources which would have to be put into creating such a coursebook may not be worthwhile.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bogatym zasobem złożonych środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający tworzy płynne, szczegółowe i logicznie skonstruowane dłuższe wypowiedzi [...] pisemne na różnorodne tematy, bogate i spójne pod względem treści [...].

Wymagania szczegółowe

1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].

- 5.8. Zdający wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości.
- 5.9. Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją.
- 5.10. Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji, dostosowuje styl wypowiedzi do potencjalnego odbiorcy.
- 5.11. Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.

Punktacja (wypowiedź oceniona zgodnie z kryteriami oceniania na str. 104–107)

Zgodność z poleceniem – 5 punktów:

elementy treści: teza adekwatna do tematu, trzy elementy tematu odpowiednio rozwinięte (wprowadzenie takiego samego podręcznika do historii w krajach Unii Europejskiej, argumenty za, argumenty przeciw), podsumowanie wypowiedzi adekwatne do tematu, praca nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu;

elementy formy: poprawnie umiejscowiona teza, uwzględnione wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji między nimi, pełna konsekwencja w układzie graficznym pracy, długość pracy w granicach określonych w poleceniu.

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź w całości spójna i logiczna na poziomie zdania, akapitu i całego tekstu.

Zakres środków językowych – 4 punkty: urozmaicone struktury gramatyczne, bogate słownictwo i frazeologia, zachowany jednorodny styl, adekwatny do treści i formy.

Poprawność środków językowych – 4 punkty: praca nie zawiera błędów.

Temat 2.

DO WE REALLY CARE?

It seems to me that over the last few years events organised to increase the environmental awareness of society have become an everyday reality. Events, media campaigns, advertisements promoting eco-friendly products; millions of dollars spent to drill ecological behaviour into society. And what is the outcome? Are we ready to pay the price for saving the Earth?

Last Saturday, I felt the urge to research the problem for our magazine and joined the crowds attending “Green Fair”, a widely-publicised event sponsored by our local authorities. At first glance everything seemed right. Colourful banners, recycling bins, environmental activists preaching about ‘the increasing levels of carbon dioxide’, ‘the depletion of the ozone layer’ and ‘rain forest destruction’. And then I noticed that, ironically, the fair had little to do with ecology. Literally thousands of paper leaflets flying around, organic products

consumed on plastic plates, bottles and cans thrown around or discarded in rubbish bins. And, to top it all, an open air concert and fireworks display. Amazingly, nobody seemed to care how much energy those flickering lights and sound system consumed!

I have been wondering since then how effective all those commercially-driven events really are. After all, the discrepancy between what was preached and actually done, went mostly unnoticed by most participants. In fact, many people I talked to on that day claimed that the event taught them a lesson and would definitely make an impact on the way they ran their households. Arguably, then, in this individual aspect, such events make sense. However, I must admit I am dubious about their effectiveness for a society as a whole. Money is said to make the world go round, and as long as being green is expensive, we cannot expect large scale gains. It is one thing to know what to do, and quite another put the principles into practice.

Remembering the "Green Fair" I just hope that in the privacy of our homes, we practise what was preached much better than the organisers and our small steps will turn out to be a leap for humanity.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bogatym zasobem złożonych środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający tworzy płynne, szczegółowe i logicznie skonstruowane dłuższe wypowiedzi [...] pisemne na różnorodne tematy, bogate i spójne pod względem treści [...].

Wymagania szczegółowe

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej [...] i ortograficznej [...].*

5.3. *Zdający [...] relacjonuje wydarzenia z przeszłości [...].*

5.7. *Zdający wyraża opinie, poglądy i uczucia swoje i innych osób i popiera je trafnymi argumentami i przykładami.*

5.10. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji, dostosowuje styl wypowiedzi do potencjalnego odbiorcy.*

5.11. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*

Punktacja (wypowiedź oceniona zgodnie z kryteriami oceniania na str. 104–107)

Zgodność z poleceniem – 5 punktów:

elementy treści: wstęp zawiera wprowadzenie do tematu, trzy elementy tematu odpowiednio rozwinięte (sprawozdanie oraz opinia w odniesieniu do dwóch wskazanych aspektów), podsumowanie wypowiedzi adekwatne do tematu, praca nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu;

elementy formy: artykuł ma tytuł, uwzględnione wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji między nimi, pełna konsekwencja w układzie graficznym pracy, długość pracy w granicach określonych w poleceniu.

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź w całości spójna i logiczna na poziomie zdania, akapitu i całego tekstu.

Zakres środków językowych – 4 punkty: urozmaicone struktury gramatyczne, bogate słownictwo i frazeologia, zachowany jednorodny styl, adekwatny do treści i formy.

Poprawność środków językowych – 4 punkty: praca nie zawiera błędów.

Opinia Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich o informatorach maturalnych od 2015 roku

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich z wielką satysfakcją odnotowuje konsekwentne dążenie systemu oświaty do poprawy jakości wykształcenia absolwentów szkół średnich. Konferencja z uwagą obserwuje kolejne działania Ministerstwa Edukacji Narodowej w tym zakresie, zdając sobie sprawę, że od skuteczności tych działań w dużym stopniu zależą także efekty kształcenia osiągane w systemie szkolnictwa wyższego. W szczególności dotyczy to kwestii właściwego przygotowania młodzieży do studiów realizowanych z uwzględnieniem nowych form prowadzenia procesu kształcenia.

Podobnie jak w przeszłości, Konferencja konsekwentnie wspiera wszystkie działania zmierzające do tego, by na uczelnie trafiali coraz lepiej przygotowani kandydaci na studia. Temu celowi służyła w szczególności pozytywna opinia Komisji Edukacji KRASP z 2008 roku w sprawie nowej podstawy programowej oraz uchwała Zgromadzenia Plenarnego KRASP z dn. 6 maja 2011 r. w sprawie nowych zasad egzaminu maturalnego.

Z satysfakcją dostrzegamy, że ważne zmiany w egzaminie maturalnym, postulowane w cytowanej wyżej uchwale zostały praktycznie wdrożone przez MEN poprzez zmianę odpowiednich rozporządzeń.

Przedłożone do zaopiniowania informatory o egzaminach maturalnych opisują formę poszczególnych egzaminów maturalnych, przeprowadzanych na podstawie wymagań określonych w nowej podstawie programowej, a także ilustrują te wymagania wieloma przykładowymi zadaniami egzaminacyjnymi.

Po zapoznaniu się z przedłożonymi materiałami, KRASP z satysfakcją odnotowuje:

w zakresie języka polskiego:

- wzmocnienie roli umiejętności komunikacyjnych poprzez odejście od prezentacji na egzaminie ustnym i zastąpienie jej egzaminem ustnym, na którym zdający będzie musiał ad hoc przygotować samodzielną wypowiedź argumentacyjną,
- rezygnację z klucza w ocenianiu wypowiedzi pisemnych,
- zwiększenie roli tekstów teoretycznoliterackich i historycznoliterackich na maturze rozszerzonej;

w zakresie historii:

- kompleksowe sprawdzanie umiejętności z zakresu chronologii historycznej, analizy i interpretacji historycznej oraz tworzenia narracji historycznej za pomocą rozbudowanej wypowiedzi pisemnej na jeden z zaproponowanych tematów, łącznie pokrywających wszystkie epoki oraz obszary historii;

w zakresie wiedzy o społeczeństwie:

- położenie silniejszego akcentu na sprawdzanie umiejętności złożonych (interpretowanie informacji, dostrzeganie związków przyczynowo-skutkowych) w oparciu o poszerzony zasób materiałów źródłowych: teksty (prawne, naukowe, publicystyczne), materiały statystyczne, mapy, rysunki itp.

w zakresie matematyki:

- istotne zwiększenie wymagań na poziomie rozszerzonym poprzez włączenie zadań z rachunku różniczkowego i pojęć zaawansowanej matematyki,
- istotne poszerzenie wymagań z zakresu kombinatoryki oraz teorii prawdopodobieństwa;

w zakresie biologii oraz chemii:

- zwiększenie znaczenia umiejętności wyjaśniania procesów i zjawisk biologicznych i chemicznych,
- mierzenie umiejętności analizy eksperymentu – sposobu jego planowania, przeprowadzania, stawianych hipotez i wniosków formułowanych na podstawie dołączonych wyników;

w zakresie fizyki:

- zwiększenie znaczenia rozumienia istoty zjawisk oraz tworzenie formuł matematycznych łączących kilka zjawisk,
- mierzenie umiejętności planowania i opisu wykonania prostych doświadczeń, a także umiejętności analizy wyników wraz z uwzględnieniem niepewności pomiarowych;

w zakresie geografii:

- uwzględnienie interdyscyplinarności tej nauki poprzez sprawdzanie umiejętności integrowania wiedzy z nauk przyrodniczych do analizy zjawisk i procesów zachodzących w środowisku geograficznym,
- znaczne wzbogacenie zasobu materiałów źródłowych (mapy, wykresy, tabele statystyczne, teksty źródłowe, barwne zdjęcia, w tym lotnicze i satelitarne), także w postaci barwnej.

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich z zadowoleniem przyjmuje też informację o wprowadzeniu na świadectwach maturalnych od 2015 roku dodatkowej formy przedstawiania wyniku uzyskanego przez zdającego w postaci jego pozycji na skali centylowej, tj. określenie, jaki odsetek zdających uzyskał taki sam lub słabszy wynik od posiadacza świadectwa. Wprowadzenie tej dodatkowej skali uwolni szkoły wyższe od dotychczasowego dylematu odnoszenia do siebie surowych wyników kandydatów na studia rekrutowanych na podstawie wyników egzaminów maturalnych o istotnie różnym poziomie trudności – rekrutacja stanie się prostsza i bardziej obiektywna.

Reasumując, w opinii Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich zaprezentowana w przedłożonych informatorach forma matury istotnie przyczyni się do tego, że młodzież przekraczająca progi uczelni będzie lepiej przygotowana do podjęcia studiów wyższych.

5 lipca 2013 r.

Przewodniczący KRASP

prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś